

**Bu kitaba sığmayan
daha neler var!**

Karekodu okut, bu kitapla
ilgili EBA içeriklerine ulaş!

Kişiselleştirilmiş Öğrenme
ve Raporlama

Zengin İçerik

Puan ve Armalar

Canlı Ders

Sosyal Etkileşim

EBA Portfolyo

**BU DERS KİTABI MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINCA
ÜCRETSİZ OLARAK VERİLMİŞTİR.
PARA İLE SATILAMAZ.**

*Bandrol Uygulamasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin Beşinci Maddesinin
İkinci Fıkrası Çerçevesinde Bandrol Taşınması Zorunlu Değildir.*

KARGO HİZMETLERİ

MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ
Ulaştırma Hizmetleri Alanı

Kargo Hizmetleri

DERS KİTABI

10

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ
Ulaştırma Hizmetleri Alanı

Kargo Hizmetleri 10

DERS KİTABI

YAZARLAR

ALİ EFE ÇINAR
ALİ İBRAHİMOĞLU

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

HAZIRLAYANLAR

Dil Uzmanı

ESENGÜL ŞAN

Program Geliştirme Uzmanı

FULYA ÖLKEN

Rehberlik Uzmanı

GÜLŞEN YALIN

Görsel Tasarım Uzmanı

M. CEM KOÇER

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerâhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

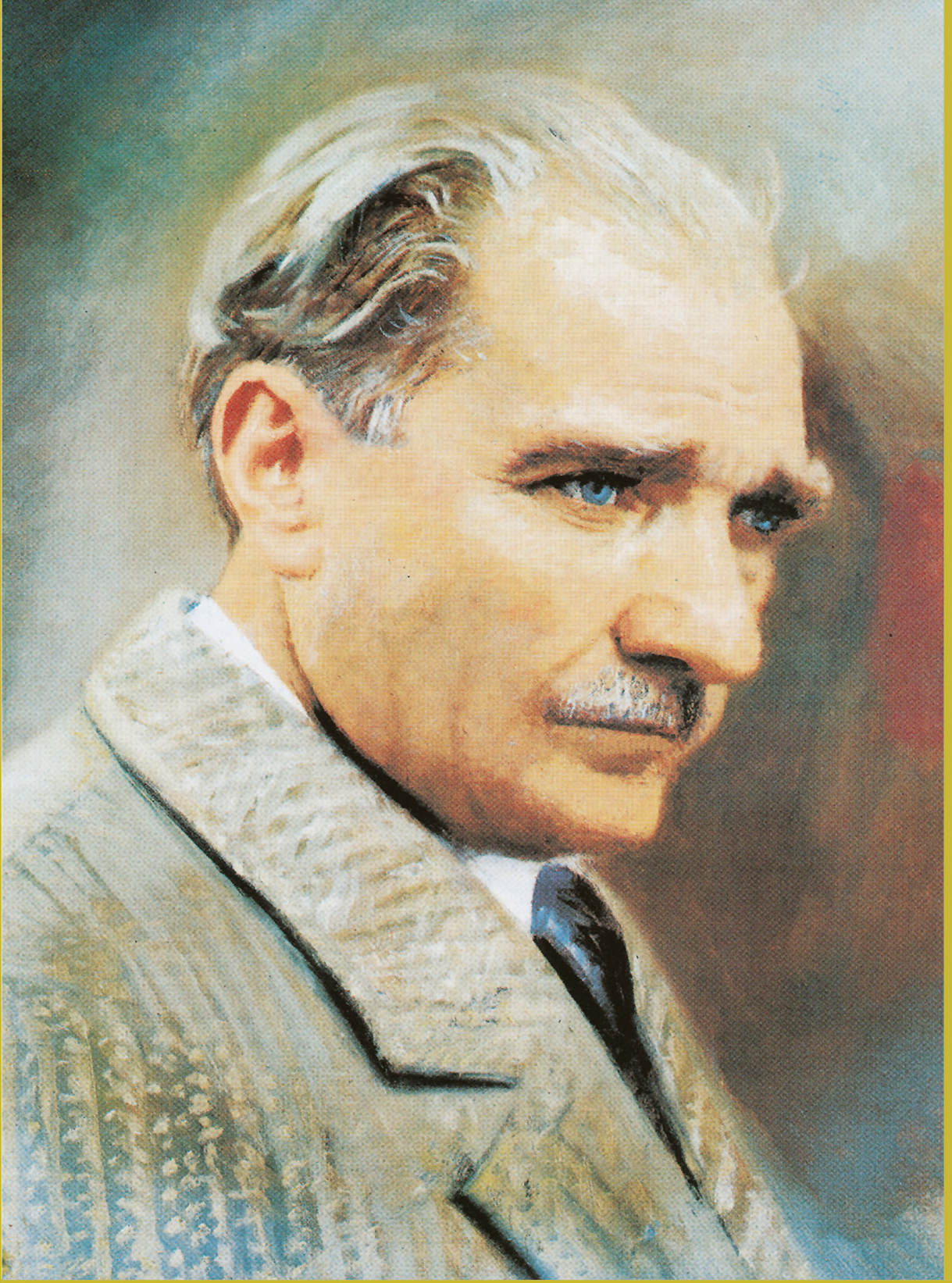
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

KİTABIN TANITIMI	11
ÖĞRENME BİRİMİ 1: İHRACAT KARGO İŞLEMLERİ	23
1.1. İhracat Kavramı	24
1.2. Hava Yolu Kargo Taşımacılığı Kavramı	24
1.3. İhracat Kargo Yükleme Hazırlık Aşamaları	25
1.4. İhracat Kargolarında Paletleme İşlemleri	26
1.5. ULD Tanım ve İşaretleme	27
1.5.1. ULD Kodlanması	28
1.5.2. ULD Sertifikasyonu	28
1.5.3. Sertifikalı ve Sertifikasız ULD	29
1.5.4. ULD'nin Doğru Kullanımı	30
1.6. Konteynerlerin Yüklmesi	31
1.6.1. Paletlerin Yüklmesi	32
1.7. Elleçleme	33
1.8. Boş ULD'nin Depolanması	34
1.8.1. Yüklmiş ULD'nin Depolanması	34
1.9. İhracat Kargo Taşımacılığında Kullanılan Belgeler	34
1.9.1. Hava Yolu Konşimentosu (Air Waybill-AWB)	34
1.9.2. AWB'nin İşlevleri	35
1.9.3. AWB'nin Özellikleri ve Formatı	35
1.9.4. Elektronik Air Waybill (E-AWB)	37
1.10. Gümrük Beyannamesi	37
1.11. Hava Yolu Kargo Manifestosu	39
1.12. Kaptana Bildirim (The Notification to Captain-NOTOC)	40
1.13. Kontrol Listesi (Checklist)	40
1.14. FFM (Flight Freight Manifest)	42
1.15. Özet Beyan	43
1.16. Kargoların Özelliklerine Göre Sınıflandırılması	44
1.16.1. Uçağa Yükleme Şekline Göre Kargolar	44
1.16.1.1. Dökme (Bulk) Kargolar	44
1.16.1.2. ULD (Igloo, Palet veya Konteyner Hâline Getirilmiş) Kargolar	44
1.16.1.3. Özel Prosedürler	44
1.16.1.4. Ağırlık ve Denge Brüt Hata Kontrolleri	45
1.16.1.5. Başlıca Yükleme Riskleri	45
1.16.1.6. Yanlış Yüklemenin Sonuçları	46
1.16.1.7. Yükün Özelliğine Göre Kargolar	47
1.17. Hava Yolu Tehlikeli Madde Taşımacılığı	55
1.17.1. Tehlikeli Madde Yönetmeliklerine (DGR) Göre Tehlikeli Maddelerin Sınıflandırılması	56
1.17.2. Kabine Kabul Edilen Tehlikeli Maddeler	60
1.17.3. Yasaklanmış Tehlikeli Maddeler	60
1.17.4. Tehlikeli Madde Elleçleme	60
1.17.5. Kabinde Tehlikeli Maddelerin Keşfi	61
1.17.6. Korunma	61
1.17.7. Tehlikeli Maddelerin Uzaklaştırılması	61
1.17.8. Tehlikeli Maddelerin İstiflenmesi	62
1.18. İhracat Kargo Dosyalama ve Arşivleme İşlemleri	62
1.18.1. E-Arşivlemenin Faydaları	63
1.18.2. Fiziksel Kâğıt Arşivlemeyle İlgili Temel Sorunlar	63
1.18.3. Arşivlenmiş Dosyalar, Belgeler İçin Gereklilikler	63
1.18.4. Dosya ve Belgelerin Fiziksel Kullanımı, Arşivlenmesi ve İmha Edilmesi	64
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	65

ÖĞRENME BİRİMİ 2: İTHALAT KARGO İŞLEMLERİ	69
2.1. İthalat Kavramı.....	70
2.2. Hava Kargo Sektörü ve İthalat.....	70
2.3. İthalata Konu Olan Hava Kargoların Sınıflandırılması	71
2.3.1. Özel Kargolar.....	71
2.3.2. Genel Kargolar.....	72
2.3.3. Hava Kargo ile Taşınarak İthalata Konu Olabilecek Kargolar	72
2.3.4. Uluslararası Hava Kargo Taşımacılığı	73
2.3.4.1. Uluslararası Hava Kargo Taşımacılığında Ödeme İşlemleri.....	73
2.3.4.2. Ulusal ve Uluslararası Anlaşmaların Hava Kargo Taşımacılığı İçin Önemi.....	73
2.3.4.3. Türkiye’de Hava Yolu Kargo Taşımacılığında Gümrükleme	74
2.3.5. Hava Kargoda Gerçekleştirilen İthalat İşlemleri	74
2.3.5.1. SITATEX.....	74
2.3.5.2. FFM (Flight Freight Manifest) Mesajı.....	75
2.3.6. Gelen Uçak Beraberinde Gelen Evraklar.....	76
2.3.6.1. Geliş Kargo Manifestosu (Air Cargo Manifest).....	76
2.3.6.2. Air Waybill	77
2.3.6.3. NOTOC (Notification to Captain)	80
2.3.7. Gelen Uçağı Boşaltma İşlemleri.....	81
2.3.7.1. Uçaktan ULD Boşaltma İşlemleri	83
2.3.7.2. ULD-Palet Boşaltma İşlem Sırası	83
2.3.7.3. İthalat Kargoda Gümrük İşlemleri	84
2.3.8. İthalat Kargoların Kabul İşlem Süreçleri.....	87
2.3.8.1. Genel Kargo Kabul İşlemleri	88
2.3.8.2. Özel Kargoların Kabul İşlemleri	89
2.3.9. İthalat Kargoda SITA Mesajları	95
2.3.9.1. FSU (Feight Status Update) Mesajları	95
2.3.9.2. FSU Mesajı Okuma Örneği.....	95
2.3.9.3. FSU (Feight Status Update) Mesajları	95
2.3.10. Standart Gönderilen İthalat Kargo Mesajları.....	97
2.3.10.1. RCF (Consignment Received From a Flight) Teslim Alınan Kargo	97
2.3.10.2. NFD (Consignment Arrived at Destination and The Consignee or Agent Has Been Informed) ..	98
2.3.10.3. TRM (Consignment to be Transferred to Another Airline)	98
2.3.10.4. DLV (Consignment Delivered to The Consignee or Agent)	99
2.3.11. AWD (Consignment Arrival Documents Delivered to The Consignee or Agent)	99
2.4. İthalat Kargo Dosyalarının Arşivlenmesi.....	103
2.4.1. Hava Yolu Firmasınca Arşivlenen Belgeler	104
2.4.2. Yer Hizmetleri Firmasınca Arşivlenen Belgeler.....	104
2.4.3. İthalatçı Firma Tarafından Arşivlenen Belgeler	104
2.4.4. Freight Forwarder Tarafından Arşivlenen Belgeler	104
2.4.5. Antrepo Tarafından Yapılan Arşivleme.....	104
2.4.6. Depo Tarafından Arşivlenen Belgeler	104
2.4.7. İç Taşıyıcı Tarafından Arşivlenen Belgeler	104
2.4.8. Gümrük Müşaviri Tarafından Arşivlenen Belgeler.....	104
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	105
KAYNAKÇA	109
CEVAP ANAHTARI	113
EK.....	114

KİTABIN TANITIMI

Öğrenme birimlerinden önceki tablolar

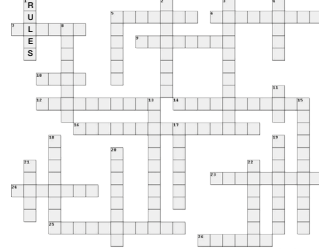
HAVA KARGO HİZMETLERİ İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR, BİLİNMESİ GEREKEN TANIMLAR VE İNGİLİZCE KELİMELER İLE ANLAMLARI

Tablo 1: İngilizce Kelimeler Okunuşları-Anlamları

Kelime	Kelimenin Okunuşu	Kelimenin Anlamı
Freight	Frayt	Kargo, yük
Cargo	Kargo	Kargo, yük
Status	Status	Durum
Exchange	Elaçene	Takas etmek, para bozdurma
Handling	Henling	Elleçleme, elle yapılan işlem
Prepaid	Prepeyd	Ön ödemeli
Charges collect	Çalıştı kilekt	Toplam giderler
Power on	Para on	Çalıştırma-açma butonu
Power drive	Para dayıv	Yönlendirme çubuğu
Bulk	Bulk	Dökme yük, istiflenmiş yük
Rules	Ruuls	Kurallar
Wet	Vet	Islak
Consignment	Konayınmüt	Gönderi, mal gönderme, sevk etme
Booked	Bunkd	Rezerve edilmiş
Specific	Spestifik	Özel
Flight	Flyat	Uçuş
Update	Apleyrt	Güncelleme
Received	Ruivrd	Teslim alınan, gelen
Shipper	Şippa	Gönderici, nakliyecisi
Agent	Eycut	Acente
Manifested	Manifestal	Manifisto edilmiş, listelenmiş
Departed	Dipagırd	Havalandırmanın ayrılması

Öğrenme birimlerinden önceki etkinlikler

ETKİNLİK 1 Aşağıdaki bulmacayı örneğe göre tamamlayınız.

Bulk	Transferred	Flight	Consignee	Exchange	Consignment
Manifested	Booked	Power On	Handling	Received	Status
Shipper	Departed	Wet	Charges Collect	Agent	Cargo
Power Drive	Customs	Discrepancy	Destination	Rules	Freight
Specific		Delivered		Airline	

Yukardan Aşağıya

1. Kurallar
2. Özel
3. Yönlendirme çubuğu
4. Acente
5. Durum
8. Elleçleme, elle yapılan işlem
11. Islak
13. Varış noktası
15. Transfer edilmiş
17. Gümrük
18. Teslim alınan, gelen
19. Çalıştırma-açma butonu
20. Havalandırmanın ayrılması
21. Kargo
22. Hava yolu şirketi

Soldan Sağa

5. Gönderici, nakliyecisi
6. Kendisine mal gönderilen
7. Uçuş
9. Takas etmek, para bozdurma
10. Dökme yük, istiflenmiş yük
12. Manifisto edilmiş, listelenmiş
14. Gönderi, mal gönderme, sevk etme
16. Toplam giderler
23. Teslim edildi
24. Kargo
25. Tutarlılık, uyumsuzluk
26. Rezerve edilmiş

Öğrenme birimi numarası ve adı

İHRACAT KARGO İŞLEMLERİ

Konular

1. İhracat Kargo İşlemleri
2. İhracat Kargo Dosyalarını Anlamak

Bu öğrenme biriminde;

- Rezervasyona göre gelen kargoların Konsimento (AWB) ve Gümrük Beyannamelerini,
- Uçuşa kabul edilmeyen kargolar,
- İhracat yapılacak olan kargoların hazırlığını ve ihracat kargoları özelliklerini göre açıklamayı,
- Tehlikeli madde özellikli taşıyan kargolar, alınacak önlemleri ve DGR kurallarını,
- Kargoları yaparabilmek için kargoları karg alabilecek önlemleri listelemeyi,
- İhracat kargoları için kargo manifestosunu (posta, CHECKLIST ve NOTOG),
- Gümrük Muhafaza Birimine göden kargo bildirimini kargo manifestosu üzerinden yapabilmeyi,
- FFM (Flight Freight Manifest) mesajı gödip stasyonu ve ilgili hava yoluna SITA vasıtasıyla gönderebilmeyi,
- Özel Beyana (Çıkış Bildirimi) evraklarını hazırlamayı,
- İhracat kargo dosyalarının nasıl arşivlendiğini öğreneceksiniz.

Öğrenme birimi ile ilgili görsel

Öğrenme birimindeki konular ve hedeflenen kazanımlar

Öğrenme biriminin karekodu

ÖĞRENME BİRİMİ 1 İHRACAT KARGO İŞLEMLERİ

HAZIRLIK ÇALIŞMALAR

1. İhracat kavramı size ne ifade ediyor?
2. İhracat ürün denildiğinde aklınıza hangi ürünler geliyor? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşarak aklınıza gelen ürünlerin benzerlik ve farklılıklarını kısaca karşılaştırınız.

1.1. İhracat Kavramı

İhracat, bir malın, Türkiye Gümrük Bölgesi dışına veya serbest bölgelere yürürlükteki ihracat mevzuatı ile gümrük mevzuatına uygun bir şekilde çıkış ve işlemlerini ifade eder. Türk Dil Kurumu Türkçe Sözlük'te **ihracat**, "Bir ülkenin ürettiği malları başka bir ülkeye veya ülkelere satması, dış satım" olarak tanımlanmıştır.

1.2. Hava Yolu Kargo Taşımacılığı Kavramı

Kargo, taşınacak eşya veya yük anlamına gelmektedir. Taşımacılık yöntemleri arasında hava yolu taşımacılığı araçlarıyla yapılan taşıma işine **hava kargo taşımacılığı** denilmektedir (Görsel 1.1.). Kargo ile ilgili en önemli ifade, kargoya eşlik etmemesi yani bir yolu beraberinde taşınmaması ve bu yüzden konsimento (taşıma senedi) düzenlenmeden taşınmayacağı olmasıdır.

Hava yolu kargo taşımacılığı, öncelikle ülke ve taşıyıcı firması kuralları olmak üzere aynı zamanda ICAO, IATA, TIACA ve FIATA gibi uluslararası havacılık otoritelerine bağlı olarak yürütülebilen bir iştir. Bu kurallar çerçevesinde ürünlerin hazırlanması ve elleçleme aşamalarının yapılarak bir hava aracı ile hedef noktaya gönderilmesine **hava kargo taşımacılığı** denir. Havacılık diliyle **hava kargo taşımacılığı** uçakların kargo bölümünde taşınan yolu bagajları ve uçak aras geçireleri hariç her şey anlamına gelmektedir. Hava yolu kargo taşımacılığı, öncelikle **ihracat ve ithalat** işi ile ilgilenen firmalara daha sonra bir yerden başka bir yere gönderilmek istenen posta, hava yükü, küçük ya da büyük yükler gönderme ihtiyacı olan herkeste tam zamanında ve en uygun yöntemlerle hizmet eden bir sektördür. (Öğrenme biriminde kullanılan kuruluşlar, kısaltmalar ve anlamları Tablo 3'te verilmiştir.)

Günümüzde hava yolu sektörü diğer ulaşım türlerine göre daha fazla ilgi görmekte ve bu ilgi gün geçtikçe artmaktadır. Sektör, hava yolu taşımacılığının ilk yıllarından itibaren reel anlamda sürekli bir değişim süreciindedir. İkinci Dünya Savaşı ve soğuk savaşın sonu ülkeler arasında artırı engelleme, zaten var olan sosyoekonomik farklılıkların daha belirgin hale getirmiştir. Ülkeler arasındaki büyük ekonomik ve politik farklılıklar ve bu ülkeler arasındaki ilişkiler, tüm dünyadaki sektörlerin yanı sıra hava yolu sektörünün de etkilenmiştir.

KİTABIN TANITIMI

Öğrenme biriminde anlatılan konu ile ilgili uygulama çalışması

ÖĞRENME BİRİMİ 2 İTHALAT KARGO İŞLEMLERİ

- High loader tam olarak kompartıman kapısına yaklaştırılır.
- Uçak iç zemini ve high loaderin taşıma zeminleri birbirine uyumlu taşıma raylarından oluşur. Bu raylar personel tarafından "Power On" butonuna basılarak çalıştırılır.
- Personel, "Power Drive" yönlendirme çubuğu vastasıyla yönlendirme yaparak ULD'leri high loader üzerine birer birer alır.
- High loaderin yönlendiren operatör de high loaderin asansörünü aşağıya alır ve ULD'leri dolyilere yükler.
- Personel, "Power Drive" yönlendirme çubuğu vastasıyla yönlendirme yaparak ULD'leri high loader üzerine birer birer alır.
- Personel içeri girer ve ilk iş olarak şakırları yakar (Uçak tipine göre kokpitten ışıklar açılmış olabilir).
- Bir personel uçak kargo kompartımanı kapısının yanındaki yönergelere uyarak butonlar vastasıyla kapıyı açar. Bunun için high loader ile yukarıya çıkılmış olması gerekmektedir (Uçak tipine göre kokpitten kapılar açılabilir).
- Personel, ULD kilitlerini açar.
- Personel, hızlı bir şekilde kompartıman içi hasar kontrolünü yapar; eğer bir hasar varsa durumu bir üst amire raporlar.

2.3.7.3. İthalat Kargoda Gümrük İşlemleri

Gümrük vergisi, dış ticarete konu olan eşyanın değeri veya miktarı üzerinden alınan, genel bütçeye katkı sağlamakla birlikte aul olarak ekonomi politikası aracı olan bir vergidir. Ülkemizde artan tüketim ihtiyaçları önceleri firmaların yurt dışından ürün getirmesine sebep olurken günümüzde her şahıs yurt dışından ürün getirebilmektedir. Yurt dışından gelen ürünler için devletin belli bir oranda vergi almaktadır. Bu vergi, hem ülke ekonomisine büyük katkı sağlamakta hem de ülkedeki milli üretimi artırıp işsizliği azaltma amacını gütmektedir.

- Türkiye Gümrük Bölgesine gelen hava yolu taşıtlarının kontrolü indikleri havalimanında bulunan yetkili gümrük idaresi tarafından yapılır.
- Hava yolu taşıtları, Türkiye Gümrük Bölgesinde ilk incedikleri havalimanında görevli personel tarafından gözetim altına alınır. Taşıtın taşıma veya yük belgeleri, yolcu ve personel listeleri ile milli hava taşıtlarına ait kumanya ve akaryakıt listeleri kontrol edilir. Kumanya ve akaryakıt bulunan yerler mühür altına alınabilir. Taşıtta başka bir hava limanına boşaltılacak eşya bulunması halinde, bunlara ait yük veya taşıma belgeleri de incelenir.

UYGULAMA 2 Aşağıdaki uçaktaki ULD boşaltma işlemlerini doğru bir şekilde aralayınız ve sonuçlarınızı arkadaşlarınızla tartışınız.

Uçak iç zemini ve high loaderin taşıma zeminleri birbirine uyumlu taşıma raylarından oluşur. Bu raylar personel tarafından "Power On" butonuna basılarak çalıştırılır.
High loader tam olarak kompartıman kapısına yaklaştırılır.
High loaderin yönlendiren operatör de high loaderin asansörünü aşağıya alır ve ULD'leri dolyilere yükler.
Personel, "Power Drive" yönlendirme çubuğu vastasıyla yönlendirme yaparak ULD'leri high loader üzerine birer birer alır.
Personel içeri girer ve ilk iş olarak şakırları yakar (Uçak tipine göre kokpitten ışıklar açılmış olabilir).
Bir personel uçak kargo kompartımanı kapısının yanındaki yönergelere uyarak butonlar vastasıyla kapıyı açar. Bunun için high loader ile yukarıya çıkılmış olması gerekmektedir (Uçak tipine göre kokpitten kapılar açılabilir).
Personel, ULD kilitlerini açar.
Personel, hızlı bir şekilde kompartıman içi hasar kontrolünü yapar; eğer bir hasar varsa durumu bir üst amire raporlar.

<http://kitap.eta.edu.tr/KodSor.php?KOD=21856>

Uygulama videolarının bulunduğu karekod ve karekod linki

Anlatılan konuya ait etkinlik

Anlatılan konu ile ilgili bilgi kutusu

ÖĞRENME BİRİMİ 2 İTHALAT KARGO İŞLEMLERİ

- Yurt dışından gelen hava yolu taşıtları için işleticisi veya temsilcisi tarafından, bir sonraki sayfadaki Görsel 2.17'de yer alan Hava Yolu Beyan Formu doldurularak diğer belgelerle birlikte kontrolle görevli personele beyan edilir. Beyan Formu ile ekindeki yükleme veya taşıma belgeleri, mürettebat eşya listesi ile kumanya ve yakıt listeleri gibi belgeler arasında çelişki olması veya ibhar ya da şüphe halinde hava taşıtı ayrıca kontrol edilebilir.
- Yolcu veya eşya indirilmeksizin havalimanında kısa bir süre kalacak hava taşıtları dışından gözetim altında tutulur.
- Yabancı ülkelere satım alınarak ilk defa serbest dolaşına girmek üzere gelen hava taşıtları, gümrük denetimine tabi herhangi bir eşya bulunup bulunmadığının tespit edilmesi amacıyla kontrole tabi tutulur.

Görsel 2.15: Türkiye Gümrük Dairesi bayrağı

Bilgi
Türkiye Gümrük Dairesi bayrağı, Türk Bayrağı ile aynı formattadır. Tek fark, bayrağın iç kısmında ay ve yıldız çevresinde bayrağın kendisiyle orantılı konumlandırılmış yeşil bir dikdörtgen bulunmasıdır (Görsel 2.15).

SIRA SİZDE "Gümrük ülkenin namusudur!" sözüyle ne anlatılmak isteniyor? Bir kompozisyon yazarak düşüncelerinizi açıklayınız.

Gümrük Özet Beyanı

Gümrük Mevzuatına göre **Özet Beyan**, taşıt aracı ve gümrüğe sunulan eşya ile ilgili genel bilgilerin yer aldığı ve taşıyıcı veya temsilcisi tarafından yapılan beyandır. Özet Beyan, eşyanın tanımlanması için gerekli tüm bilgileri içeren ve önceden belirlenmiş mabuh (ham) bir belgedir. Özet Beyan, Gümrük Yönetmeliği'nin 10 Nolu ekinde yer alan form ile yapılır (Görsel 2.16).

Görsel 2.16: Gümrük Özet Beyan Formu

Öğrenme birimini gösteren başlık

Anlatılan konuya ait görsel

ÖĞRENME BİRİMİ 2 İTHALAT KARGO İŞLEMLERİ

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

A) Aşağıdaki boş bırakılan parantezlere cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

- (...) Yüklü taşımacılık için sözleşme imzalamış firmaya freight forwarder denir.
- (...) FSU mesajları kargonun nereden geldiğini belirtir.
- (...) Bir kuruluş yaptığı işi o kuruluş dışında ve onun adına kazanç karşılığı yürüten daha küçük kuruluş acentedir.
- (...) Üzerinde yükleyici, alıcı, ibhar merci bilgileri başta olmak üzere söz konusu ticari işlemle ilgili her türlü bilgilerin yer aldığı kayıtlı evrak konsimentodur.
- (...) Dolyi, palet ve konteynerin uçaklara yüklenmesi ve indirilmesinde kullanılan yükseltilmiş alçalma ve yüklerle hareket verebilen özellikleri ile donatılmış araçtır.

B) Aşağıdaki boşlukları uygun ifadelerle doldurunuz.

-, yükleme, istif şeklinde yapılan yükleme işlemidir.
- Uluslararası depolara denir.
- IATA'nın açılımı şeklindedir.
- SHG'nin açılımı şeklindedir.
- Konsimentoya karşılık eşyanın şekillenmesi için düzenlenen talimata denir.

C) Aşağıdaki soruların doğru cevaplarını işaretleyiniz.

- "Ülkede üretilmeyen ya da üretileceği dahi üretim miktarı veya ürün özellikleri daha farklı ürünlerle ülke vatandaşlarının ihtiyaç duyulması sebebiyle yurt dışından ürün satın alınmasına denir" tanımına uygun seçenek aşağıdakilerden hangisidir?
A) İhracat
B) İthalat
C) Mal alımı
D) Ordino
E) Satın alma
- Taşımacılık eşya veya yük anlamına gelen sözcük aşağıdakilerden hangisidir?
A) Havacılık
B) Hizmet
C) Kargo
D) Taşımacılık
E) Ürün
- Aşağıdakilerden hangisi hava kargo taşımacılığında kural koyucu ve düzenleyici otoritelerden biri değildir?
A) AWR
B) FIATA
C) ICAO
D) IATA
E) TIACA

Öğrenme birimi ile ilgili Ölçme ve Değerlendirme soruları

HAVA KARGO HİZMETLERİ İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR, BİLİNMESİ GEREKEN TANIMLAR VE İNGİLİZCE KELİMELE İLE ANLAMLARI

Tablo 1: İngilizce Kelimeler-Okunuşları-Anlamları

Kelime	Kelimenin Okunuşu	Kelimenin Anlamı
Freight	Frayt	Kargo, yük
Cargo	Kargo	Kargo, yük
Status	Statüs	Durum
Exchange	Eksçenc	Takas etmek, para bozdurma
Handling	Hendling	Elleçleme, elle yapılan işlem
Prepaid	Prepeyd	Ön ödemeli
Charges collect	Çağcis killekt	Toplam giderler
Power on	Pava on	Çalıştırma-açma butonu
Power drive	Pava drayv	Yönlendirme çubuğu
Bulk	Balk	Dökme yük, istiflenmiş yük
Rules	Ruuls	Kurallar
Wet	Vet	Islak
Consignment	Kınsaynmınt	Gönderi, mal gönderme, sevk etme
Booked	Buukd	Rezerve edilmiş
Specific	Spesifik	Özel
Flight	Flayt	Uçuş
Update	Apdeyt	Güncelleme
Received	Risiivd	Teslim alınan, gelen
Shipper	Şippa	Gönderici, nakliyec
Agent	Eycınt	Acente
Manifested	Manifestıd	Manifesto edilmiş, listelenmiş
Departed	Dipağtıd	Havalimanından ayrılmış

Transferred	Trensford	Transfer edilmiş
Another	Enağdır	Bir başka
Airline	Eerlayn	Hava yolu şirketi
from	from	-den, -dan
to	tu	-e, -a
Given	Givin	Verilmiş
Destination	Destineyşın	Variş noktası
Consignee	Konsinii	Kendisine mal gönderilen, alıcı
has been	hez biin	İngilizce verb3 zaman kalıbı
Arrived	Erayvd	Variş noktasına ulaşmış kargo
Informed	Infoğmd	Bilgisi verilmiş kargo
Documents	Dokümınts	Belgeler, dokümanlar
Arrival	Errayvıl	Variş, gelen
Cleared	Kliind	Gümrük işlemleri tamamlanmış
Customs	Kastıms	Gümrük
Delivered	Deliviğd	Teslim edildi
Discrepancy	Diskrepinsi	Tutarsızlık, uyumsuzluk
Ad hoc	Ad hok	Önceden tahmin edilemeyen bir talebi karşılamak üzere mevcut programa eklenen uçuş.
AMO	Eyemo	Uzun dönemli olarak planlanmış uçuş operasyonları.
Checklist	Çeklist	Kontrol Listesi
Animal	Enimıl	Hayvan
Trim	Trim	Denge
Comat	Komat	Hava yolu şirketine ait malzemeler
Import	İmpoğt	İthalat
Export	Ekspoğt	İhracat

Tablo 2 :Tanım ve Terimler

Kelimeler-Terimler	Okunuşu	Tanımı ve Açıklamaları
Air Waybill	Eer Veybil	Hava Yolu Konşimentosu
Bulk loading	Balk loding	Yığma, istif şeklinde yapılan yükleme işlemi
Dangerous Goods Regulations	Denciris Guds Reuleyşins	Tehlikeli Madde Kuralları
Airway Declaration Form	Eervay Deklreyşin Form	Hava Yolu Beyan Formu
Cargo Interchange Message Procedures	Kağgo intıçeync messıc prosicağs	Kargo mesajlaşma prosedürleri
LMC	Elemsi	Last Minute Change (Last minüt çenc)-Son dakika değişikliği
Dolly	Doli	Üzerine kargo, posta ve bagaj yüklenebilen değişik ölçülerdeki metal, düzgün, tekerlekli taşıma yüzeyleri.
High loader	Hay lodır	Özellikle palet ve konteynerin uçaklara yüklenmesi ve indirilmesinde kullanılan yükselip alçalma ve yüklere hareket verebilme özellikleri ile donatılmış araç.
Class rate	Klas reyıt	Sınıfına göre kargo ücretleri
Specific Commodity Rate (SCR)	Spesifik komoditi reyıt	Özel kargolar için ücretler
Euro pallet	Yüro palet	Avrupa Palet Birliği tarafından belirtilmiş standartlardaki paletlerdir.
Konşimento		Konşimento; taşıma senedi olarak da bilinen, üzerinde yükleyici, alıcı, ihbar merci bilgileri başta olmak üzere söz konusu ticari işlemle ilgili her türlü bilginin yer aldığı kıymetli evraktır.
Ordino		Konşimentoya karşılık eşyanın çekilebilmesi için talimattır. Ticarete konu eşyanın yüklenmesi veya boşaltılması öncesinde taşımacıya hitaben emir mektubu olarak verilen ordino ile mal sahibinin işlemleri tamamlanır ve ordino gümrük idaresine teslim edilir.
Varşova Konvansiyonu		12 Ekim 1929 tarihinde Varşova'da imzalanan "Uluslararası Hava Taşımalarına İlişkin Bazı Kuralların Birleştirilmesi" hakkındaki sözleşme.
Lahey Protokolü		Varşova Konvansiyonu'nda yapılan bazı düzenlemelerin 1955 yılında imzalandığı protokoldür.
Elleçleme		Gümrük gözetimi altındaki eşyanın asli niteliklerini değiştirmeden istiflenmesi, yerinin değiştirilmesi, büyük kaplardan küçük kaplara aktarılması, kapların yenilenmesi veya tamiri, havalandırılması, karıştırılması işlemlerini ifade etmektedir.
Acente		Bir kuruluşun yaptığı işi, o kuruluş dışında ve onun adına kazanç karşılığı yürüten daha küçük kuruluş.
Antrepo		Uluslararası alanlarda ürünlerin depolandığı yerlerdir. Uluslararası depo.

Boransal, Soft		Hava yolu şirketlerinin kullandığı bir hava kargo bilgi sistemidir.
Konteyner		Kargonun (yükün) içine koyularak uçağa yüklendiği koruma ünitesi
Kumanya		Yolculuk için hazırlanan yiyecek, azık.
Gümrük		Bir ülkeye giden veya ülkeden çıkan maldan alınan vergiye denir.
Ambar		Uçağın yük koymaya ayrılmış yeri, depolama alanı.
Damızlık yumurta		Canlı hayvan yavru üretmek için üretilmiş yumurtadır.
Hudut		Sınır
Fork-lift		Ağır yükleri kaldırmak ve özellikle bir araca ya da rafa yüklemek için kullanılan fork-liftler daha çok paletlerin üzerine yüklü ağırlıkları taşımak, kaldırmak ve istif etmek için kullanılır.
Taşıyıcı		Yükü taşımak için sözleşme imzalamış firmadır.
Hava yolu		Taşımacılık yapma yeterliliğine sahip, hava taşımacısı ile taşıma yapan firmalar.
Ad hoc uçuş	Ad hoc	Önceden tahmin edilemeyen bir talebi karşılamak üzere mevcut programa eklenen uçuş.
AMO uçuş	Eyemo	Uzun dönemli olarak planlanmış uçuş operasyonları
Checklist	Çeklist	Kontrol Listesi
Nature and Quality of Goods	Neyçır end kuali-di of guuds	Eşyanın niteliği ve kalitesi
This Way Up	Diz vey ap	Dik duracak (Bir çeşit kargo etiketidir.)
Fragile	Frecayl	Kırılabilir-Hassas (Bir çeşit kargo etiketidir.)
Keep Temperature	Kiip tempracıır	Isıyı koru (Bir çeşit kargo etiketidir.)
Perishable	Pörişibil	Bozulabilir (Bir çeşit kargo etiketidir.)

Tablo 3: Kuruluşlar, Kısaltmalar ve Anlamları

Terimler	Açılımları	Okunuşu	Anlamları
ICAO	International Civil Aviation Organization	İntineşinıl Sivil Evieyşın Organizeyşın	Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü
IATA	The International Air Transport Association	Dı İntineşinıl Eer Transport Asosieyşın	Uluslararası Hava Taşımacılığı Birliği
FAA-TSO	Federal Aviation Administration - Technical Standard Orders	Fedırıl Evieyşın Edministreyşın - Teknikıl Stendıd Oğdırs	Amerika Teknik Standart Emirleri
EASA	European Union Aviation Safety Agency	Yüropan Yuniyın Evieyşın Eycınsı	Avrupa Havacılık Emniyeti Ajansı
ETSO	European Technical Standard Orders	Yüropan Teknikıl Stendıd Oğdırs	Avrupa Teknik Standart Emirleri
FIATA	International Federation of Freight Forwarders Associations	İntineşinıl Federeyşın of Frayt Forvırdırs Asosieyşın	Uluslararası Nakliye Acenteleri Birlikleri Federasyonu
TIACA	The International Air Cargo Association	İntineşinıl Eer Kargo Asosieyşın	Uluslararası Hava Kargo Birliği
NOTOC	Notification to Captain	Natifikeyşın tu Kaptın	Uçağın kargo kompartımanına yüklenecek tehlikeli maddeler ve tüm özel kargolara ilişkin bir formdur. Kaptana bilgi verilmek amacıyla hazırlanır.
CITES	Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora	Kınvenşın on İntineşinıl Treys in Endencırd Spesıis of Vild Fauna and Flora	Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme
OIE	Office International Des Epizooties	Ofis İntineşinıl Des Epizutays	Dünya Hayvan Sağlığı Örgütü
CASS	Cargo Account Settlement System	Kargo Ekaunt Sedılmınt Sistım	Kargo Masrafı Ödeme Sistemi
MCO	Miscellaneous Charges Order	Miseleyniyus Çağcıs Oğdaa	Çok Yönlü Ödeme Emri
GBL	Government Bill of Lading	Gavınmınt Bil of Leyding	Devlet Konşimentosu
NCV	No Customs Value	No kastıms valüü	Gümrük değeri olmayan mal
ULD	Unit Load Device	Yunit lood divays	Birim yükleme cihazı (konteyner, palet)
CAO	Dangerous goods as per attached shipper's declaration, Cargo Aircraft Only	Dencırıs guuds ez pör eteçıd şıpırs deklereyşın, kargo eerkraft onlı	Taşıyıcının eklediği bilgiye göre tehlikeli maddeler, sadece kargo uçakları
GOM	Ground Operation Manuel	Graund opereyşın manüıl	Yer hizmetleri el kitabı
COM	Cargo Operation Manuel	Kağgo opereyşın manüıl	Kargo işlemleri el kitabı
DHMI			Devlet Hava Meydanları İşletmesi
SHGM			Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü
BİLGE			Bilgisayarlı Gümrük Etkinlikleri

Tablo 4: Özel Yük Kod ve Tanımları

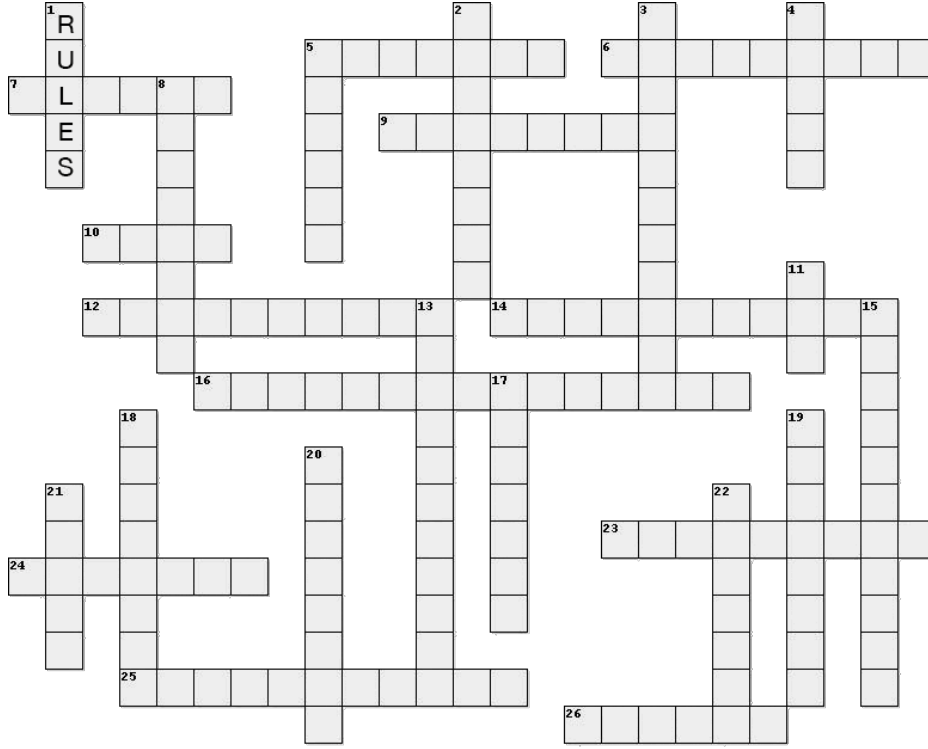
Kod	Tanım
ACT	Active Temperature Controlled Faal sıcaklık kontrol sistemi olan sertifikalı ısıtmalı konteyner
AOG	Aircraft on Ground Uçağın yerde kalmasına neden olan, teknik arızayı gidermek amacı ile öncelikli gönderilen uçak yedek parçasıdır.
AVI	Live Animal Yolcu beraberli kayıtlı bagaj olarak taşımaya kabul edilmiş evcil hayvanlar ve/veya kargo tarafından kabul edilmiş canlı hayvanlardır.
BAL	Ballast Denge problemi olan ve/veya olabilecek uçaklarda kullanılmak üzere hazırlanmış kum veya çakıldan oluşan torbalar- dır (safra). Kapalı yerde tutulur ve ıslanmamaları sağlanmalıdır.
BED	Stretcher Installed Kabine bağlanan sedyedir.
BEH	Stretcher Hold Loaded Kargo kompartımanında taşınan şirkete ait sedyedir.
BIG	Big Cargo İki veya daha fazla palete yüklenen, ağırlığı veya ebatları nedeniyle özel yükleme-boşaltma kuralları gerektiren yüklerdir.
CAO	Dangerous Goods Cargo Aircraft Only Sadece kargo uçağında taşınabilen miktarda olan tehlikeli madde paketleridir. Bu etiketi taşıyan paketler kesinlikle yolcu uçağına yüklenmez.
CAT	Cargo Attendant on Cargo Aircraft Kargo uçağında görevli ekiptir.
COL	Cool Perishable Goods Taşınmasında ve depolanmasında düşük ısı gerektiren bozulabilir maddelerdir.
COM	Company Mail (Co-mail) Şirkete ait yazışmalar ve postalarıdır.
CSU	Catering Equipment Kargo kompartımanında taşınan, manifestosuz ikram malzemesidir.
DHC	Dead Head Crew Görev almak üzere başka bir istasyona giden ve/veya dönen yolcu koltuğunda oturan, bulunduğu uçuşta görevli olmayan uçuş ekibidir.
DIP	Diplomatic Mail Tüm işlemleri gizlilikle yürütülen resmi postadır.
EAT	Foodstuff Balık, et, sebze ve meyve dışındaki gıda maddeleridir.
EIC	Equipment in Compartment BAL, BED, COM, CSU, FKT ve BEH dışında kompartımanda taşınan şirket malzemesidir.
ELD	Extra Load Device Ekstra yükleme teçhizatıdır.
FIL	Undeveloped Film Kullanılmamış veya kullanılıp tabedilmemiş filmidir.
FKT	Flyaway Kit Uçağın belli bir kompartımanında taşınan o uçağına ait malzemeler ve aletlerdir. Varış istasyonunda indirilmez.
HEA	Heavy Item Büyüklüğü ve ağırlığı nedeniyle özel uygulama gerektiren, tek parça ağırlığı 150 kg ve üzeri kargolardır.
HEG	Hatching Eggs Damızlık yumurtadır.
HUM	Human Remains Tabut içerisinde taşınan cenazedir.

ICE	Carbondioxide Solid, Dry Ice -70 °C'de dondurulmuş karbondioksit gazıdır. Beraberinde bulunduğu maddenin soğuk tutulması amacı ile kullanılır. Havadan ağır olduğu için tabana çöker, bulunduğu ortamdaki oksijen miktarını azaltır ve ısıyı düşürür.
LHO	Live Human Organs Organ Transplantasyonu amacı ile gönderilen, böbrek, kalp, göz vb. öncelikli kargolardır.
MAG	Magnetized Materials Manyetik maddelerdir.
MOS	Miscellaneous Operational Staff İlgili uçuşta görevli olan ancak yolcu koltuğunda oturan ekip dışındaki personeldir.
NIL	No Items Yüklenmiş veya gönderilmiş bir yük olmadığını ifade eder.
OBX	Obnoxious Cargo Ağır ve kötü koku yayan kargolardır.
OHG	Overhang Item Bir ya da birden fazla palet üzerine yüklenmiş, palet üzerinden dışarıya taşan yüklerdir.
PAD	Passenger Available for Disembarkation Ücretsiz seyahat eden yolcudur.
PEA	Hunting trophies, skin, hide and all article made from or containing parts of species listed in CITES (Convention on International Trade in Endangered Species) CITES listelerinde yer alan türlerden av hayvanları, post, deri ve her türlü ürün veya bu türlerden yapılmış parça içeren ürünlerdir.
PEF	Perishable Flowers Taze çiçek gönderisidir.
PEM	Perishable Meat and Meat Product Taze veya dondurulmuş et ve et ürünleridir.
PEP	Perishable Vegetable and Fruit Taze sebze ve meyve gönderisidir.
PER	Perishable Cargo Sıcaklık değişikliği, nem veya taşımada gecikmeler nedeni ile durumu ve esas kullanım amacı değişecek kargolardır.
PES	Perishable Seafood / Fish Dondurulmuş / taze balık ve deniz ürünleridir.
PIL	Pharmaceuticals Products Eczacılık ürünleridir.
RCL	Restricted Cryogenic Liquid Soğutularak sıvılaştırılmış yanıcı ve zehirli olmayan gazlardır.
RCM	Restricted Corrosive Aşındırıcı maddelerdir.
RCX	Restricted Explosives 1.3 C Patlayıcı maddelerdir.
REX	Restricted Explosives Patlayıcı maddelerdir.
RFG	Restricted Flammable Gas Yanıcı gazlardır.
RFL	Restricted Flammable Liquid Yanıcı sıvılardır.
RFS	Restricted Flammable Solid Kendiliğinden reaksiyona giren yanıcı katı maddelerdir.
RFW	Restricted Flammable when Wet Su ile temas ettiğinde yanıcı gaz çıkartan maddelerdir.

RGX	Restricted Explosive 1.3 G Patlayıcı maddelerdir.
RIS	Restricted Infectious Substance Bulaşıcı maddelerdir.
RMD	Restricted Miscellaneous Dangerous Goods Diğer tehlikeli maddelerdir.
RNG	Restricted Non-Flammable / Non Toxic Gas Yanıcı olmayan ve zehirli olmayan gazlardır.
ROP	Restricted Organic Peroxide Organik peroksitler.
ROX	Restricted Oxidizer Oksitleyici maddelerdir.
RPB	Restricted Toxic Substance Deri, solunum veya ağız yolu ile zehirlenmeye neden olan maddelerdir.
RPG	Restricted Toxic Gas Zehirli gazlardır.
RRW	Restricted Radioactive Material Category I – White Radyoaktif Madde Kategori I – Beyaz Etiketli Paket yüzeyinde radyasyon seviyesi çok düşük radyoaktif maddelerdir.
RRY	Restricted Radioactive Material Category II and III – Yellow Radyoaktif Madde Kategori II ve III – Sarı Etiketli Paket yüzeyinden orta ve yüksek şiddetle radyasyon yayan maddelerdir.
RSB	Restricted Polimeric Bead İçerisinde gaz bulunan balonlu ambalaj naylonudur.
RSC	Restricted Spontaneously Combustible Kendiliğinden parlayan madde Havadaki herhangi bir madde veya element ile reaksiyona girip yanan maddedir.
RXB	Restricted Explosive 1.4 B Patlayıcı maddelerdir.
RXC	Restricted Explosive 1.4 C Patlayıcı maddelerdir.
RXD	Restricted Explosive 1.4 D Patlayıcı maddelerdir.
RXE	Restricted Explosive 1.4 E Patlayıcı maddelerdir.
RXS	Restricted Explosive 1.4 S Patlayıcı maddelerdir.
SOC	Seat Occupied by Cargo Yolcu kabininde taşınan bagaj, kargo ve/veya posta için ayrılmış koltuktur.
VAL	Valuable Cargo Para, elmas vb. küçük miktarları yüksek maddi değerlere ulaşan yüklerdir.
WEA	Weapon Silah
WET	Wet Cargo Su geçirmez kaplarda taşınan, tehlikeli maddeler içermeyen sıvılardır. Örneğin buzla paketlenmiş balık. Tabiatları nedeniyle sıvı üretebilen ya da büyük miktarlarda nem bırakabilen kargolardır. Örneğin: canlı hayvan.
XCR	Operating Crew Requiring Passenger Seat(s) Yolcu koltuğunda oturan görevli uçuş ekibidir.
XPS	Priority Small Packages Öncelikli küçük paketlerdir.

ETKİNLİK 1

Aşağıdaki bulmacayı örneğe göre tamamlayınız.

Bulk	Transferred	Flight	Consignee	Exchange	Consignment
Manifested	Booked	Power On	Handling	Received	Status
Shipper	Departed	Wet	Charges Collect	Agent	Cargo
Power Drive	Customs	Discrepancy	Destination	Rules	Freight
Spesific		Delivered		Airline	

Yukardan Aşağıya

1. Kurallar
2. Özel
3. Yönlendirme çubuğu
4. Acente
5. Durum
8. Elleçleme, elle yapılan işlem
11. Islak
13. Varış noktası
15. Transfer edilmiş
17. Gümrük
18. Teslim alınan, gelen
19. Çalıştırma-açma butonu
20. Havalimanından ayrılmış
21. Kargo
22. Hava yolu şirketi

Soldan Sağa

5. Gönderici, nakliyecisi
6. Kendisine mal gönderilen
7. Uçuş
9. Takas etmek, para bozdurma
10. Dökme yük, istiflenmiş yük
12. Manifesto edilmiş, listelenmiş
14. Gönderi, mal gönderme, sevk etme
16. Toplam giderler
23. Teslim edildi
24. Kargo
25. Tutarsızlık, uyuşmazlık
26. Rezerve edilmiş

ETKİNLİK 2

Aşağıdaki terimleri ve anlamlarını örnekteki gibi eşleştiriniz.

	Terimler		Anlamları
ğ	Bulk loading	a.	Özellikle palet ve konteynerin uçaklara yüklenmesi ve indirilmesinde kullanılan araçtır.
.....	Dolly	b.	Üzerine kargo, posta ve bagaj yüklenebilen değişik ölçülerdeki metal, düzgün, tekerlekli taşıma yüzeyleridir.
.....	High loader	c.	Taşıma senedi
.....	Euro pallet	ç.	Gümrük gözetimi altındaki eşyanın asli niteliklerini değiştirmeden istiflenmesi, yerinin değiştirilmesi, büyük kaplardan küçük kaplara aktarılması, kapların yenilenmesi veya tamiri, havalandırılması, karıştırılması işlemlerini ifade etmektedir.
.....	Konşimento	d.	Konşimentoya karşılık eşyanın çekilebilmesi için talimattır.
.....	Ordino	e.	Bir ülkeye giden veya ülkeden çıkan maldan alınan vergidir.
.....	Elleçleme	f.	Kargonun yükün içine koyularak uçağa yüklendiği koruma ünitesidir.
.....	Acente	g.	Yükü taşımak için sözleşme imzalamış firmadır.
.....	Gümrük	ğ.	Yığma, istif şeklinde yapılan yükleme işlemidir.
.....	Konteyner	h.	Avrupa Palet Birliği tarafından belirtilmiş standartlardaki paletlerdir.
.....	Taşıyıcı	ı.	Bir kuruluşun yaptığı işi, o kuruluş dışında ve onun adına kazanç karşılığı yürüten daha küçük kuruluş.

ETKİNLİK 3

Aşağıdaki “Kuruluşlar, Kısaltmalar ve Anlamları” etkinliğini örneğe göre yapınız.

	Terimler	Açılımları	Anlamları
•	ICAO	. Government Bill of Lading	. Gümrük değeri olmayan mal
.	IATA	. International Civil Aviation Organization	. Çok Yönlü Ödeme Emri
.	FIATA	. Notification to Captain	. Uluslararası Nakliye Acenteleri Birlikleri Federasyonu
.	TIACA	. Unit Load Device	. Kargo Masrafı Ödeme Sistemi
.	NOTOC	. International Federation of Freight Forwarders Associations	. Dünya Hayvan Sağlığı Örgütü
.	CITES	. The International Air Cargo Association	. Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme
.	OIE	. Miscellaneous Charges Order	. Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü
.	CASS	. Cargo Account Settlement System	. Kaptan Bilgi Formu
.	MCO	. No Customs Value	. Uluslararası Hava Kargo Birliği
.	GBL	. The International Air Transport Association	. Devlet Konşimentosu
.	NCV	. Office International Des Epizooties	. Uluslararası Hava Taşımacılığı Birliği
.	ULD	. Convention on International Trades in Endangered Species of Wild Fauna and Flora	. Birim yükleme cihazı (konteyner, palet)

ETKİNLİK 4

Aşağıda verilen özel yük kodları ile kodların açılımlarını örneğe göre eşleştiriniz.

h.	BIG	a.	Diplomatic Mail
.....	CAT	b.	Weapon
.....	PAD	c.	Seat Occupied by Cargo
.....	PEP	ç.	Human Remains
.....	WEA	d.	Passenger Available for Disembarkation
.....	SOC	e.	Cargo Attendant on Cargo Aircraft
.....	WET	f.	Stretcher Installed
.....	HUM	g.	Perishable Vegetable and Fruit
.....	BED	ğ.	Wet Cargo
.....	DIP	h.	Big Cargo

Öğrenme
Birimi

/1

İHRACAT KARGO İŞLEMLERİ

Konular

1. İhracat Kargo İşlemleri
2. İhracat Kargo Dosyalarını Arşivleme

Bu öğrenme biriminde;

- Rezervasyona göre gelen kargoların Konşimento (AWB) ve Gümrük Beyannamelerini,
- Uçuşa kabul edilmeyen kargoları,
- İhracatı yapılacak olan kargoların hazırlığını ve ihracat kargoları özelliklerine göre açıklamayı,
- Tehlikeli madde özelliği taşıyan kargoları, alınacak önlemleri ve DGR kurallarını,
- Kargolarda yaşanabilecek sıkıntılara karşı alınabilecek önlemleri listelemeyi,
- İhracat kargoları için kargo manifestosunu (posta, CHECK LIST ve NOTOC),
- Gümrük Muhafaza Birimine giden kargo bildirimini kargo manifestosu üzerinden yapabilmeyi,
- FFM (Flight Freight Manifest) mesajını gidiş istasyonu ve ilgili hava yoluna SITA vasıtasıyla gönderebilmeyi,
- Özet Beyanı (Çıkış Bildirimi) evraklarını hazırlamayı,
- İhracat kargo dosyalarının nasıl arşivlendiğini öğreneceksiniz.

**HAZIRLIK
ÇALIŞMALARI**

1. İhracat kavramı size ne ifade ediyor?
2. İhracat ürün denildiğinde aklınıza hangi ürünler geliyor? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşarak aklınıza gelen ürünlerin benzerlik ve farklılıklarını kısaca karşılaştırınız.

1.1. İhracat Kavramı

İhracat, bir malın, Türkiye Gümrük Bölgesi dışına veya serbest bölgelere yürürlükteki ihracat mevzuatı ile gümrük mevzuatına uygun bir şekilde çıkış ve işlemlerini ifade eder. Türk Dil Kurumu Türkçe Sözlük'te **ihracat**, “Bir ülkenin ürettiği malları başka bir ülkeye veya ülkelere satması, dış satım” olarak tanımlanmıştır.

1.2. Hava Yolu Kargo Taşımacılığı Kavramı

Kargo, taşınacak eşya veya yük anlamına gelmektedir. Taşımacılık yöntemleri arasından hava yolu taşımacılığı aracılığıyla yapılan taşıma işine **hava kargo taşımacılığı** denilmektedir (Görsel 1.1). Kargo ile ilgili en önemli ifade, kargoya eşlik edilememesi yani bir yolcu beraberinde taşınamaması ve bu yüzden konşimento (taşıma senedi) düzenlenmeden taşınamayacak olmasıdır.

Hava yolu kargo taşımacılığı, öncelikle ülke ve taşıyıcı firma kuralları olmak üzere aynı zamanda ICAO, IATA, TIACA ve FIATA gibi uluslararası havacılık otoritelerine bağlı olarak yürütülebilen bir iştir. Bu kurallar çerçevesinde ürünlerin hazırlanması ve elleçleme aşamalarının yapılarak bir hava aracı ile hedef noktaya gönderilmesine **hava kargo taşımacılığı** denir. Havacılık diliyle **hava kargo taşımacılığı** uçakların kargo bölümünde taşınan yolcu bagajları ve uçak araç gereçleri hariç her şey anlamına gelmektedir. Hava yolu kargo taşımacılığı, öncelikle **ihracat ve ithalat** işi ile ilgilenen firmalara daha sonra bir yerden başka bir yere gönderilmek istenen posta, hava yükü, küçük ya da büyük yükler gönderme ihtiyacı olan herkese tam zamanında ve en uygun yöntemlerle hizmet eden bir sektördür. (Öğrenme biriminde kullanılan kuruluşlar, kısaltmalar ve anlamları Tablo 3'te verilmiştir.)

Görsel 1.1: Hava kargo kavramı

Günümüzde hava yolu sektörü diğer ulaşım türlerine göre daha fazla ilgi görmekte ve bu ilgi gün geçtikçe artmaktadır. Sektör, hava yolu taşımacılığının ilk yıllarından itibaren reel anlamda sürekli bir değişim süreci içindedir. İkinci Dünya Savaşı ve soğuk savaştan sonra ülkeler arasında artan engelleme, zaten var olan sosyoekonomik farklılıkları daha belirgin hâle getirmiştir. Ülkeler arasındaki büyük ekonomik ve politik farklılıklar ve bu ülkeler arasındaki ilişkiler, tüm dünyadaki sektörlerin yanı sıra hava yolu sektörünü de etkilemiştir.

Hava yolu sektörünün özelliklerinden biri de ulusal ve uluslararası politikalara son derece duyarlı olmasıdır. Öte yandan ülkeler, hava yolu sektörünü her zaman kendi kontrolleri altında tutmak istemektedir. Bu nedenle uluslararası hava taşımacılığı, ülkelerin kendi politikaları çerçevesinde şekillenmiştir. Bunun en önemli etkilerinden ve göstergelerinden biri de hava yolu işletmecilerinin ikili anlaşmalarla hangi hatlarda çalışacaklarını belirlemiş olmalarıdır. Bu durumda hava yolu şirketlerinin pazara erişimi ve erişim fırsatları; kendi amaç, hedef ve stratejileri doğrultusunda değil, ülkelerin çeşitli faktörler göz önünde bulundurularak belirledikleri politikalar doğrultusunda belirlenir.

1.3. İhracat Kargo Yükleme Hazırlık Aşamaları

Hava yolu, acente tarafından yapılan kargo rezervasyonunu yer hizmetleri firmasına faks, e-posta, SITA yoluyla iletir. Kargo rezervasyonunun teslim alınması üzerine, daha önce uçağa binmesi planlanan kargo görevlisi, rezervasyonda belirtilen ve Gümrük Beyannamesi tamamlanan kargoları uçağın tipine göre yığma veya ULD (palet, konteyner ve igloo) olarak hazırlamaya başlar.

İlgili acente tarafından kayıt ofisine bırakılan rezervasyonda belirtilen kargonun Air Waybill'i (AWB) kargo görevlisi tarafından tahsil edilir. Kargo görevlisi, acente tarafından etiketlenen ve belirtilen adet ve ağırlıktaki kargoları ilgili AWB'ler ile kontrol eder. Kargolar hava yolu tarafından belirtilen sayıda ve uçağın tipine uygun ULD'lere istiflenir. Yığma (bulk) kargolar ise bagaj arabası üzerine alınır (Görsel 1.2).

Görsel 1.2: Uçağa kargo yükleme

Yükleme yapılırken dikkat edilmesi gerekenler:

- Kırılgan yükler, palet veya konteynerlerde istiflenirken en üste yerleştirilmelidir.
- Etiketler dışarıdan okunacak şekilde tasarlanmalıdır.
- Yüklene özel yükler konusunda dikkatli olunmalıdır (tehlikeli mallar, çabuk bozulan kargo, ağır kargo, değiştirilebilir ve hassas kargo).
- ULD'ye yükleme yaparken kargonun özel durumu nedeniyle kargo IATA standartlarına göre istiflenmelidir.
- Hava yollarına kargo hizmeti verilirken ilgili hava yolunun Ground Operational Manual (GOM) ve Cargo Operational Manual'da (COM) yer alan yazılı talimatlarına uyulmalıdır.

Konşimento ve Gümrük Beyannamesi hazırlanmış olan kargolar, hava yolunun belirlediği şekilde planlanır ve kargo rakamı görevli operasyon görevlisine bildirilir. Kargo rakamı uçağın inişinden 2 saat önce verilir. Bu durum, hava yollarının uçak tipine, yapılan anlaşmaya göre ve bazı özel durumlarda (cenaze, canlı hayvan ve kurye gibi) değişiklik gösterebilir. Özel kargo (tehlikeli madde, çabuk bozulan kargo, ağır kargo, değerli kargo) var ise operasyon sorumlusu bilgilendirilir. Gerekli belgeler hazırlanır (NOTOC, DGR Kontrol Listesi, Canlı Hayvan Kontrol Listesi kargo personeli tarafından hazırlanmalıdır).

Her sefer için kalkış ve varış noktasında gümrük otoritelerine ve gerekirse yerel makamlara verilmek üzere;

1. Sefer numarası,
2. Seferin son varış noktası,
3. Seferin tarihi,
4. Taşıyıcı adı ve o sefere kayıtlı kargoların
 - AWB numaraları,
 - Parça sayıları,
 - Ağırlık bilgileri,
 - Kargoların son varış noktası bilgilerini içeren bir “Hava Kargo Manifestosu” hazırlanır.

Hava yollarının isteklerine göre değişmekle birlikte, manifestodan yapılan Konşimento Yeşil (muhasabe) Kopyası ve manifestodan yapılan ihracat kargo ofis seti uçuş için hazırlanır.

Manifesto ile birlikte kalan konşimento kopyaları (en az 4 nüsha) ile uçak zarfı hazırlanır. İhracat kargosu için hazırlanan Hava Kargo Manifestosu, ihracat gümrük memuru (gözetim memuru) tarafından beyannameler kontrol edilerek imzalanır.

İhracat kargoya ait Gümrük Beyannamesi tamamlanmamış ihracat kargoları uçağa yüklenmez, yüklenmesi durumunda 4458 sayılı Gümrük Kanunu'na göre cezai yükümlülükler uygulanır.

1.4. İhracat Kargolarda Paletleme İşlemleri

Paletleme işlemleri sırasında dikkat edilmesi gereken noktalar şunlardır (Görsel 1.3):

1. HEA (ağır) kargo, özel kargo (çabuk bozulan kargo, tehlikeli madde kargo, ıslak kargo) üzerine alınmamalıdır.
2. ULD yapımı tamamlandıktan sonra uçağa gönderilmeden önce tartım işlemi ve fiziksel kontrol yapılmalıdır.
3. ULD, uçak tipine göre hazırlanmalı ve gerekirse naylon paletlerin altına ve igloo içerisine döşenmelidir.
4. Paletlenecek yükler, palet kapasitesi dolduktan sonra dış etkenlerden ve hava şartlarından korunmak için naylon ile kaplanmalıdır.

Görsel 1.3: Paletleme işlemi

- Paletin üzeri naylon ile kapatıldıktan sonra, bozulabilir kargoların naylon ile kapanması gerekiyorsa şeffaf naylon kullanılmalıdır. Üniteler konfigürasyona uyumlu ağlarla sabitlenerek bağlanır, palettteki kargolar ağırlık olarak ihtiyaç duyuluyor ise kayış atılır (heavy kargolar için burada 1 parça 150 kg veya üstünde ise), kapatılan palet tartıya çıkartılır, brüt ağırlık palet etiketine işlenerek etiket palete asılır. Paletlenecek kargolar ünite ağırlığı dâhil edilerek hesaplanmalıdır.
- Her ULD için ULD etiketi konulmalıdır. Paletin, igloo ve konteynerin brüt ağırlığı etikete yazılmalıdır. Ayrıca palette tehlikeli madde içeren bir kargo bulunuyorsa tehlikeli madde etiketi üniteye yapıştırılmalıdır.
- Ünite ile birlikte özel bir kargo taşınması durumunda etiketlerin ve belirtilen sıcaklıkların dikkate alınması ve etiketlerin görünür durumda olması sağlanmalıdır.
- RAP ve RKN kargoları konteynerlerde taşınacağı için bu tip üniteler taşınacak yükün özelliklerine göre hazırlanmalıdır. Örneğin tereyağı taşındığı zaman bu ünitelerin sıcaklığı belirlenen dereceye kadar sabitlenmeli ve uçuştan kısa bir süre önce bu tür kargolar üniteye yerleştirilmelidir.

1.5. ULD Tanım ve İşaretlemeleri

Birim yükleme cihazları [ULD (unit load device)], uygun boyutlandırılmış ve donanımlı uçakların ambarlarında taşınan bagaj ve kargo için konteyner olarak kullanılır ve uçuş sırasında ambar içinde hareket edemeyecek şekilde sabitlenir (Görsel 1.4).

ULD, palet ve konteyner olmak üzere ikiye ayrılır. Paletler, palet kenarına tutturulmuş bir ağ ile sabitlenir. Bir ULD'nin oluşturulmasında seçilen son şekil, tahsis edilen uçak tipine uymalıdır. Konteynerler belli bir şekle sahiptir, bu nedenle uçuş sırasında ambar içerisinde hareket edemeyecek şekilde sabitlenir.

Yolcu uçaklarında kayıtlı çantaların saklandığı bölgelere uçuştan önce belirli bir ögenin alınması gerekiyorsa hangi ULD'ye yüklendiği bilinmelidir. Kargo uçaklarında ULD'ler genellikle ağırlı paletlerle birlikte kullanılır. Her durumda uçak ambarında tekerlekli bir zemin ile konteyner ve paletleri yerinde sabitlemek için gerekli kayışlar ve bağlantı parçaları (aksesuarlar) bulunmalıdır.

Görsel 1.4: Birim yükleme cihazları (Unit load device)

<http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=21852>

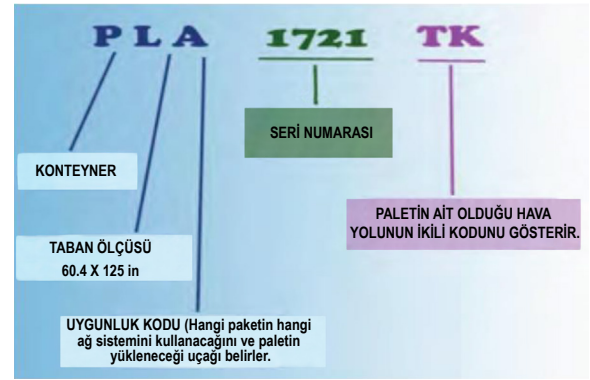
1.5.1. ULD Kodlanması

Konteynerler ve paletler özel bir harf ve sayı kombinasyonu ile tanımlanmalıdır. IATA standart sistemi, önde gelen 3 harf, 4 veya 5 rakam ve 2 sondaki harften oluşur. Baştaki 3 harf (ör. AKE, PMC) ULD tipini tanımlar, sonrasında gelen 4 veya 5 karakter operatör tarafından tahsis edilen özel bir sayıdır ve sondaki 2 harf, ULD'nin ait olduğu hava yolunun 2 harfli bir ICAO kodunu gösterir (örneğin BA) veya bir ULD kiralama şirketini gösterir (örneğin JG). Kodlama standartlarının tüm detayları IATA ULD Teknik Kılavuzu'nda bulunur. ULD'ler ayrıca, genellikle görünür IATA-standart kodunu tekrar eden bir barkod da taşıyabilir (Görsel 1.5).

ULD'ler ayrı hava yollarına aittir, bu nedenle yer hizmetleri acentelerinin hava yolu müşterileri tarafından ULD'ler için düzenli olarak stok kontrolü yapmaları istenir. Bir acentenin veya hava yolunun ULD'leri serbest bırakılırken veya kabul ederken, bir UCR (ULD Kontrol Makbuzu) raporu doldurulur. ULD Kontrol Makbuzaları, depoya bırakılırken veya kabul edilirken her bir ünite ile ilgili sorumluluk ve yükümlülüğü belirlemek için hayati önem taşımaktadır.

Görsel 1.5: Konteynerde ULD'lerin kodlanması

Görsel 1.6: Paletlerde ULD'lerin kodlanması

1.5.2. ULD Sertifikasyonu

ULD konteynerlerin, paletlerin ve ağların sertifikasyonunun, genellikle üreticinin bulunduğu ülkenin uçuşa elverişlilik otoritesi tarafından kullanım için onaylanması ("onaylı") gerekir. Şu anda yaygın olarak kullanılan 2 sertifikanın standartları şunlardır:

FAA - Teknik Standartlar Emirleri (TSO) C90c ve EASA - ETSO C90c.

Çin, Avustralya vb. diğer ülkeler ULD sertifikasyonu için tamamlayıcı standartlara sahiptir.

Yetkili makamlardan onay veya sertifika almak için tasarımcı, ULD'nin TSO standartlarında belirtilen şekilde kısıtlanırken gerekli yüklere dayanabildiğini göstermek için hesaplamaları ve test sonuçlarını yetkili makamlara sunmalıdır. Testlerde kullanılan bu yükler, tasarımın aşırı uçuş koşullarında yüklü ULD'nin içeriğini kısıtlayabildiğini kanıtlamak için son derece ağırdır. Örneğin bir LD3 konteynerinin yükleme testini geçmesi, LD3 yapısının 3 saniyelik bir süre boyunca tabanda sadece 4 konum tarafından tutulurken yukarı yönde 4457 kg'lık bir yüke dayanabilmesini gerektirir. Bir PMC paleti için bir kargo ağıнын ise 3 saniye boyunca 25854 kg'dan fazla yüklemeye dayanması gerekir (Görsel 1.6).

1.5.3. Sertifikalı ve Sertifikasız ULD

Sertifikalı ULD, ekstrem uçuş koşulları sırasında içeriklerini muhafaza etmek için yetersiz mukavemete sahip ambarları olan ve ULD'nin ambar zeminine kilitlenmesine dayanan tüm uçaklarda kullanılmalıdır. Sertifikalı olmayan ULD, ekstrem uçuş koşulları sırasında içindekilerden gelen kuvvetlere dayanabileceği kabul edilen bekletme yapısına sahip bir hava taşıtında kullanılabilir. Bu hava taşıtının bir örneği, yalnızca bu kuvvetlere dayanacak şekilde tasarlanmış ambarlara sahip olmakla kalmayıp aynı zamanda uçak tipine [(DPE (LD2), DQP (LD4) ve DQF olarak bilinen birimler] özel konteynerleri için taban boyutu kullanan B767 Serisi'dir (LD8).

Hava yolları, uçaklarına tam olarak hangi ULD türlerinin yüklenip yüklenemeyeceğine ilişkin kendi tanımlarını yapmayı seçebilirken, birçok ULD'nin varış noktalarına ulaşmadan önce uçak ve hatta diğer hava yolları arasında aktarıldığı unutulmamalıdır. Sertifikalı olsun veya olmasın, uçak yükleme amaçları için hasarlı ULD veya palet kullanılmamalıdır.

Konteyner ve palet kodlanması

A - Sertifikalı konteyner
P - Sertifikalı palet
D - Sertifikasız konteyner
F - Sertifikasız palet
N - Sertifikalı palet ağı
G - Sertifikasız palet ağı
R - Termal sertifikalı konteyner
J - Termal igloo

Yük Bilgi Kodları

B - Bagaj
C - Kargo
D - Ekip bagajı
E - Ekipman
M - Posta
Q - Kurye bagajı
U - Hasarlı ULD
X - Boş ULD
N - Boş pozisyon

Konteyner doluluk oranlarına göre kodlanması

0 - Dolu
1 - 4/1 boş yer mevcut
2 - Yarısı boş
3 - 4/3 boş yer mevcut

Bagaj Yük Bilgi Kodları

BF - First (fööst) yolcu bagajı
BC - Business (biznis) yolcu bagajı
BS - Kısa sürede transfer edilecek bagaj
BT - Transfer bagajı

1.5.4. ULD'nin Doğru Kullanımı

ULD'nin kullanımına ilişkin açık talimatlar oluşturmak ve bunları kullanım kılavuzuna dâhil etmek ULD tasarımcısının sorumluluğundadır. Ek olarak hava yolları, uçağın yüklenmesi ve boşaltılmasıyla ilgili tüm taraflar için ULD'nin doğru kullanımına ilişkin operasyon el kitabı talimatlarını sağlamalıdır. Farklı üreticiler farklı talimatlar oluştursa da önemli benzerlikler vardır. Bunlar:

- ULD'yi kullanılamaz hâle getirecek herhangi bir hasarın meydana gelip gelmediğini belirlemek için kullanımdan önce her ULD incelenmelidir.
- Bagaj ve kargo, yükün ağırlık merkezinin taban merkezinin %10'u ile korunmasına dikkat edilerek eşit şekilde yüklenmelidir.
- Yükü tamamladıktan sonra konteynerin kapısı sıkıca kapatılmalıdır.
- Üretici plakası-işareti (TSO plakası olarak da bilinir) takılı ve okunaklı olmadığı sürece uçuş için sertifikalı ULD kullanılamaz. Bu plaka-işaret, sertifika yetkililerinin kuralları (örneğin FAA, EASA vb.) gereğince zorunludur ve yasal bir gerekliliktir.
- Konteyner kapıları her zaman güvenli bir şekilde kapatılmalı veya açık bir konumda sabitlenmelidir.

Bu talimatlara uygun olarak yüklenmemiş bir ULD, uçuş sırasında içeriğe kısıtlama sağlamak için tanımlanmış amacını yerine getiremeyebilir ve uçahta bulunmasına izin verilmemelidir.

Paletlerin yüklenmesi, konteynerlerin yüklenmesi ile benzerdir. Yükü palete sabitlemek için kullanılan kargo ağına özel dikkat gösterilmelidir. Kargo ağıları ciddi aşınma ve yıpranmaya maruz kalır ve genellikle kullanılamaz hâle gelir ancak kargo ağılarını kullanılamaz durumda iken kullanma veya bir tür “yetkisiz onarım” girişiminde bulunma konusunda çok yaygın bir eğilim vardır. Bu eylemlerin hiçbirisi kabul edilemez. Hasarlı bir ULD'nin özel onarımını gerçekleştirmeye yönelik, hava yolu şirketinin kılavuzlarında özel olarak tanımlanmayan herhangi bir malzeme veya işlem ile onarım yapılamaz.

Onarım aşamasında yapılmaması gerekenler şunlardır:

- Konteyner panelleri veya kapıları üzerindeki delikleri kapatmak veya uygun mekanizma çalışmıyorsa konteyner kapısını kapalı tutmak için “hızlı bant” “koli bandı” veya benzeri bantların kullanılması
- Bir kargo ağına hasarlı parçalarını onarmak veya OEM'in bağlama hattını (köşe halatı) değiştirmek için halat kullanılması
- Doğru bağlantı parçası hasar gördüğünde kargo ağına kenarına rastgele 2 saplamalı bağlantı parçasının takılması (bir palete sabitlemek için)

Bazı ULD türlerinde OEM onaylı “geçici onarım” çözümleri olabilir, eğer bu çözümler uygulanacaksa bunlar yalnızca OEM onayı sahibi olan hava yollarının belgelerinde tanımlandığı şekilde kullanılabilir.

1.6. Konteynerlerin Yüklenmesi

Konteynerlerin yüklenmesi esnasında aşağıdaki maddelere dikkat edilmelidir:

- Yüklemeye başlamadan önce daima ünite kontrol edilmelidir. Bulunan herhangi bir hasar, makul hasar sınırlarının altında olmalıdır, aksi takdirde ULD uçuşa uygun değildir.
- Kargo, plastik levhalar kullanılarak olası yağmur hasarlarından korunacaksa bunlar konteynerin içine bantlanmalıdır. Kabın dışında plastik kaplamanın kullanılması kısıtlamalara tabidir: Malzeme FAA / EASA yanma oranı gereksinimlerini karşılamalı ve üretici plakası (TSO Plakası) görünür kalmalıdır.
- Kargo veya çantalar mümkün olduğu kadar iç içe geçecek şekilde istiflenmelidir.
- Konteynerin dış kısmına (sarkan kısım) ağır yük koymaktan kaçınılmalıdır çünkü bu, konteynerin sallanmasına veya dışarıya doğru eğilmesine neden olarak yükleme zorluklarına neden olabilir.
- Kapı tarafındaki kargonun, bagajın, kapının kapatıldığında düz olmadığı noktaya kadar uzanmamasına dikkat edilmelidir.
- Belirtilen kontur içinde olduğundan emin olmak için yüklü ULD incelenmelidir. Bir konteynerin yapısı gereği kendi sınırları içinde olduğu görünebilir ancak birçok uçakta konteyner ile kargo ambar astarı arasında son derece küçük açıklıklar vardır ve hatta konteyner yapısında küçük bir bozulma (bazı hasar türleri veya konteynerin sarkan bölümünde ağır yük yükleme) konteynerin ambar duvarlarına temas etmesine ve uçağın topraklanmasına neden olabilir (ambar gömlekleri yangın koruma cihazlarıdır ve delinmişse uçak kalkamaz). Uçağa yüklenmeden önce tüm ULD'lerin belirlenmiş konturları içinde olmasına dikkat edilmelidir (Görsel 1.7).
- Tabana ağırlığı yaymak için ayırıcı panolar gerektirebilecek ve kargo şeritleri kullanılarak ek bağlama gerektirebilecek ağır öğeler için hava yolu rehberine başvurulmalıdır.
- Kapıyı kapatırken, hedefe vardıklarında açılma problemi olacağından, mandalları vb. çalıştırmak için çekiç veya başka aşırı güç kullanılmamalıdır.
- Bir konteyner kapısını kesmek için asla bıçak kullanılmamalıdır.

Görsel 1.7: Konteyner yükleme

1.6.1. Paletlerin Yüklenmesi

Paletlerin yüklenmesi esnasında aşağıdaki maddelere dikkat edilmelidir:

- Yükleme başlamadan önce palet ve ağı bakımının yapılabileceğini belirlemek için bir ön yükleme kontrolü yapılmalıdır. Yükü palete sabitlemek için kullanılan kargo ağına özel dikkat gösterilmelidir. Kargo ağılar ciddi aşınma ve yıpranmaya maruz kalır ve genellikle kullanılamaz hâlde bulunur. Paleti yüklemeye başlamadan önce ağı bakım yapılabilir durumda olduğunun belirlenmesi önemlidir (Görsel 1.8).
- Plastik kaplama kullanılacaksa bu, palet ağının altında olmalıdır.
- Kargo mümkün olduğunca kilitli bir şekilde yüklenmelidir. Yükün belirtilen kontur içinde olduğundan emin olunmalıdır. Sarkan yükler (daha düşük güverte yüklerinde kullanıldığı gibi), sarkan bölümler uçuş sırasında çökmeyecek şekilde inşa edilmelidir.

Görsel 1.8: Palet yükleme

Tüm kargo yüklendikten sonra ağ aşağıdaki şekilde kullanılacaktır:

- Ağ yükün üzerine yerleştirilmelidir, ağ bağlantıları yanlar boyunca eşit aralık kullanarak koltuk rayına takılmalıdır.
- Fazla ağ gövdesini almak için her iki taraftaki “resifleme kancaları” kullanılmalıdır (tam kontur yüklerinden daha az olduğu gibi).
- Ağı kapatmak ve hafifçe germek için köşe iplerini (bağlama ipleri) veya diğer köşe kapatma cihazları kullanılmalıdır.

Ağın kullanımı ile ilgili dikkat edilmesi gerekenler:

- Sektördeki genel izlenim, ağların insan gücüyle olabildiği kadar sıkılması gerektiği yönündeyse de bu yanlıştır. Ne üreticiler ne havacılık güvenliği otoriteleri ne de IATA böyle bir zorunluluk getirmez ve doğru prosedür, ağın sıkı ancak aşırı sıkı olmamasıdır. Ağın amacı, uçuş kuvvetlerine karşı koruma sağlamaktır.

- Bir ağın aşırı gerilmesi sadece kargoya zarar vermekle kalmaz aynı zamanda palet kenar raylarını yukarı çekerek paleti uçağa kilitlemeyi zorlaştırabilir veya imkânsız hâle getirebilir.
- Çoğunlukla yükler, en yakın havalimanına ulaştırılırken kara yolu ile önemli mesafeler kat edebilir ve kara yolu taşımacılığı sırasında kargoyu yerinde tutmak için kargo ağını bir “sabitleme aracı” olarak kullanmak yaygın bir uygulama haline gelmiştir. Kargo ağının (elmas ağ) tasarımı bu amaç için uygun değildir.
- Yükün stabilitesiyle ilgili şüphelerin olması durumunda yükleyiciler, kargo ağını yükün üzerine yerleştirmeden önce yükü stabilize etmek ve sabitlemek için halat ve diğer malzemeleri kullanabilir. Ağın amacı, uçak içi güvenliği sağlamak, kargonun havaalanına giderken kamyonundan düşmesini engellemektir.
- Ağ kesmek için asla bıçak kullanılmamalıdır. Bu, pahalı bir hava yolu varlığına zarar verir ve ağı kullanılamaz hâle getirir.
- Çıkarılması imkânsız olacağından koltuk rayına asla çekiçle vurulmamalıdır veya herhangi bir şekilde bir ağ bağlantı elemanı zorlanmamalıdır. Bağlantı parçası kolayca takılmazsa koltuk rayında kir veya hasar olup olmadığı kontrol edilmelidir.

SIRA SİZDE

“Kargo ilk yüklenir, son boşaltılır.” sözüyle anlatılmak istenen nedir? Araştırınız. Araştırmalarınızın sonuçlarını sınıf ortamında arkadaşlarınızla paylaşınız.

1.7. Elleçleme

Kaplar, tipik olarak alüminyum ekstrüzyonlardan oluşan bir yapı, nispeten kalın (2.5 mm-4 mm) bir alüminyum taban levhası, alüminyum veya kompozit yan ve çatı paneleri ile bir kumaş veya metal kapı içeren hafif yapılardır. Mümkün olduğunca hafif yapılar ancak son derece ağır kullanım koşullarına maruz kalabilir. Son 10 yılda hava yolculuğunun, özellikle de hava kargosunun hızlı büyümesi, bazı ULD’lerin uygun olmayan elleçleme uygulamaları kullanılarak standart altı tesislerde ele alınmasına neden olmaktadır.

Görsel 1.9: Elleçleme (Handling)

Ortaya çıkan herhangi bir hasar sadece uçak operatörleri için bir maliyet değildir aynı zamanda uçak güvenliği için tehlikeli bir durum da yaratabilir.

ULD’nin taşınmasını kapsayan yayınlanmış çeşitli endüstri standartlarının tümü, ULD’nin her zaman taşıyıcılar, tekerlekli yataklar, raflar üzerinde desteklenmesini gerektirir (Görsel 1.9). Bu standartlar ayrıca bir ULD’nin bir fork-lift tarafından taşınmak üzere özel olarak tasarlanmadığı sürece, bu şekilde kullanılmaması gerektiğini açıkça belirtmektedir; aksi takdirde hasar meydana gelebilir.

1.8. Boş ULD'nin Depolanması

Boş konteynerler her zaman uygun konteyner raflarında saklanmalı, fork-lift kullanılmadan taşıyıcılara veya diğer taşıma ekipmanlarına kolay transfer için kurulmalıdır. Dış mekân rafları, konteynerlerin rüzgârlı koşullarda uçup gitmesini önleyecek şekilde donatılmalıdır. Boş kaplar yalnızca uygun eğitim ve kontrollerin olduğu ve konteynerlerin fork-lift ile kaldırılmak üzere tasarlandığı yerlerde istiflenmelidir.

Fork-lift kullanımı için onaylanmış bir ULD haricinde, bunlar boş olsa bile asla yerde bırakılmamalıdır.

Boş paletler istiflenirken dikkat edilmesi gerekenler şunlardır:

- Başka bir yere kara veya hava yoluyla transfer edilmek üzere oluşturulan palet istifleri, palet istifinin altı ile “taban paleti” arasında uygun boşluk malzemesi olacak şekilde “taban paleti” üzerine uygun şekilde inşa edilerek temel palete sabitlenir.
- İstiften fork-lift kullanımı için onaylanmış paletleri çıkarırken, bu işlem çatal uçları palet kenar raylarına zarar vermeden yapılmalıdır.
- Ağlar bir palete kalıcı olarak tutturulabilir (bağlantı parçaları yerinde kilitlenerek bir taraf boyunca) veya tamamen çıkarılabilir özellikte olabilir. Çıkarılabilirlerse kuru bir yerde saklanmalıdırlar.

1.8.1. Yüklenmiş ULD'nin Depolanması

Yüklü ULD her zaman aşağıdaki gibi uygun bir transfer aracında depolanmalıdır:

- Bir dolly
- Bir palet
- Konteyner rafları
- Kargo terminali ULD taşıma ve depolama sistemi içinde
- Amaca yönelik bir kara yolu aracında veya demir yolu vagonunda yalnızca silindirler-bilyeli paspaslar veya benzer destek-transfer cihazları ile donatılmış özel amaçlı ekipman kullanılarak aktarılmalıdır. Bu ekipmanların çoğu için teknik özellikler IATA Havaalanı Kullanım Kılavuzu'nda bulunabilir.

1.9. İhracat Kargo Taşımacılığında Kullanılan Belgeler

Hava kargo taşımacılığında, kullanılan belgeler genellikle ihracat aşamasında hazırlanır ve daha sonraki aşamalarda burada hazırlanan evraklar üzerinden çalışmalar yapar.

1.9.1. Hava Yolu Konşimentosu (Air Waybill-AWB)

Hava Yolu Konşimentosu (AWB), bir taşıyıcı veya acente tarafından düzenlenen ve sevk edilen mallar hakkında ayrıntılar sağlayan yasal olarak bağlayıcı bir taşıma belgesidir. Gönderinin içeriği, gönderen ve alıcı, şartlar ve koşullar ve diğer bilgiler hakkında ayrıntılı bilgi sağlar. AWB, Uluslararası Hava Taşımacılığı Birliği (IATA) tarafından dağıtılan standart bir formdur.

Belgeyi gönderen için bir makbuz olarak kabul edilen Hava Yolu Konşimentosu aynı zamanda Sevk İrsaliyesi veya İrsaliye olarak da adlandırılır. AWB, pazarlığa açık değildir ve havaalanından havaalanına taşıma sözleşmesinin kanıtı olarak hareket eder. Hava Yolu Konşimentosu'na dâhil olan üç taraf vardır, bunlar: gönderen, hava yolu ve alıcıdır.

Mallar sevk edilmeden önce hava yolu şirketi tarafından konşimento doldurulmalıdır. Konşimento, ilgili gönderici ve taşıyıcı tarafından imzalandığında, uygulanabilir bir sözleşme hâline gelir. Taraflar arasında hukuken bağlayıcı bir belge olduğu için ayrıntılar açık ve doğru bir şekilde doldurulmalıdır.

1.9.2. AWB'nin İşlevleri

Hava Yolu Konşimentosu, birçok işleve hizmet eder. Bunlar;

- Bir hava yolu tarafından malların teslim alındığına dair kanıttır.
- Tüm taraflar arasındaki iletişim bilgilerine ulaşılabilir.
- Gönderen ve taşıyıcı arasındaki taşıma sözleşmesidir.
- İrsaliyedir.
- Gümrük Beyannamesi'ne konu olur.
- Malların tanımı içeriğinde bulunur.
- Malların taşınması ve teslimi için bir kılavuz görevi görür.
- Sevkiyat takibi yapılabilir.

1.9.3. AWB'nin Özellikleri ve Formatı

AWB, genellikle önemli bilgilerle dolu tek sayfalık bir belgedir. Fatura IATA tarafından tasarlanıp dağıtılır, yurt içi ve yurt dışı nakliyatı kullanılır. AWB, ilk üç nüsha orijinal olmak üzere sekiz farklı renkte düzenlenir (Görsel 1.10).

- İlk (yeşil) nüsha taşıyıcının kopyasıdır.
- İkincisi (pembe), alıcının kopyasıdır.
- Üçüncüsü (mavi), göndericinin kopyasıdır.
- Dördüncü nüsha kahverengidir, makbuz ve teslimat belgesi olarak işlev görür. Diğer dört kopya ise beyazdır.

Hava Yolu Konşimentosu, sağ üst köşede bir hava yolu logosu ile gelebilir veya nötr bir AWB olabilir. İkisi, hava yolu logosu ve hava yolu için önceden doldurulmuş bilgiler dışında esasen aynıdır. Her Hava Yolu Konşimentosu; rezervasyon yapmak, gönderinin durumunu ve konumunu izlemek için kullanılan, 11 haneli bir numara olan taşıyıcının adını, ofis adresini, logosunu ve AWB numarasını içermelidir.

Bir Hava Yolu Konşimentosu belgesinin sol üst çeyreği; gönderici, alıcı, acente, kalkış havalimanı ve varış havalimanı bilgilerini içerir.

Sağ üst kadrân ya basılı, önceden doldurulmuş metin ve logolar ya da manuel olarak girilen bilgiler biçiminde hava yoluyla ilgili bilgileri içerir. Sağ üst kısımda ayrıca beyan edilen taşıma değeri ve gümrük için beyan edilen değer hakkında bilgiler yer alır. Sayfanın ortasında parça sayısı, brüt ağırlık, ücretlendirilebilir ağırlık, toplam ücret ve malların niteliği ve miktarı dâhil olmak üzere gönderinin içeriği hakkında bilgiler yer alır. Hava Yolu Konşimentosu'nun alt kısmında ek ücretlerin, vergilerin, göndericinin veya acentenin imzasının yer aldığı alan ile uygulama tarihinin, saatinin ve yerinin belirtildiği bir alan bulunur.

001 NYC 12345678				001-12345678	
Shipper's Name and Address		Shipper's Account Number		Not Negotiable	
1234, INDUSTRIAL STREET NEW YORK, USA PHONE 555 55 55				Air Waybill P.O. BOX 619616	
				Issued by , TEXAS U.S.A.	
Consignee's Name and Address		Consignee's Account Number		Copies 1, 2 and 3 of this Air Waybill are originals and have the same validity.	
CABLE BIG STORE 4321, ROGERS STREET LONDON, ENGLAND PHONE: 555 12 34				It is agreed that the goods described herein are accepted in apparent good order and condition (except as noted) for carriage SUBJECT TO THE CONDITIONS OF CONTRACT ON THE REVERSE HEREOF. ALL GOODS MAY BE CARRIED BY ANY OTHER MEANS INCLUDING ROAD OR ANY OTHER CARRIER UNLESS SPECIFIC CONTRARY INSTRUCTIONS ARE GIVEN HEREON BY THE SHIPPER, AND SHIPPER AGREES THAT THE SHIPMENT MAY BE CARRIED VIA INTERMEDIATE STOPPING PLACES WHICH THE CARRIER DEEMS APPROPRIATE. THE SHIPPER'S ATTENTION IS DRAWN TO THE NOTICE CONCERNING CARRIER'S LIMITATION OF LIABILITY. Shipper may increase such limitation of liability by declaring a higher value for carriage and paying a supplemental charge if required.	
				Accounting Information NOTIFY: SOMEBODY , PH: 555 55 34	
Issuing Carrier's Agent Name and City		Agent's IATA Code		Account No.	
QUEEN STREET 7 LONDON, ENGLAND PHONE: 555 55 12					
Airport of Departure (Addr. of First Carrier) and Requested Routing		Reference Number		Optional Shipping Information	
NEW YORK CITY					
To	By First Carrier	Routing and Destination	to	by	to
LHR	AA				
Airport of Destination		Requested Flight/Date		Amount of Insurance	
AA1234/12				INSURANCE - If carrier offers insurance, and such insurance is requested in accordance with the conditions thereof, indicate amount to be insured in figures in box marked "Amount of Insurance".	
Handling Information		Diversion contrary to U.S. law prohibited.		SCI	
These commodities, technology or software were exported from the United States in accordance with the Export Administration Regulations. Ultimate Destination					
No. of Pieces RCP	Gross Weight	kg	Rate Class	Commodity Item No.	Chargeable Weight
2	324	K			
		Rate		Total	
		Charge		1234.00	
				Nature and Quantity of Goods (incl. Dimensions or Volume)	
				SOME ITEMS	
2	324.00				1234.00
Prepaid		Weight Charge		Collect	
1234.00					
Valuation Charge					
Tax					
Total Other Charges Due Agent					
Total Other Charges Due Carrier					
Total Prepaid		Total Collect			
1234.00					
Currency Conversion Rates		CC Charges in Dest. Currency			
For Carrier's Use only at Destination		Charges at Destination		Total Collect Charges	
				Signature of Issuing Carrier or its Agent	
				Signature of Shipper or his Agent	
				ORIGINAL 1 (FOR ISSUING CARRIER)	
				001-12345678	

Görsel 1.10: Air Waybill kopyası

1.9.4. Elektronik Air Waybill (E-AWB)

2010 yılında Elektronik Hava Yolu Konşimentosu (E-Hava Yolu Konşimentosu veya E-AWB) uygulamaya konulmuş ve 1 Ocak 2019'da tüm hava kargo gönderileri için varsayılan taşıma sözleşmesi olmuştur. Kâğıt konşimento belgeleri hâlâ kabul edilir ancak IATA günümüzde çoğunlukla E-AWB'yi kullanmaktadır. Elektronik sürüm, basılı sürümle aynı bilgileri gerektirir ve iletir.

Kargonun taşınması, her gönderi için yeterli miktarda kâğıt gerektirir, bu da kâğıdın takip edilmesi ve etrafa gönderilmesi gerektiği anlamına gelir. Belgelerin elektronik olarak saklanması, işleri güvenli ve düzenli tutar ve kâğıt ihtiyacını azaltır.

UYGULAMA 1

Kitabın son sayfasındaki boş Elektronik AWB'yi çoğaltarak aşağıda verilen bilgileri boş AWB'nin üzerindeki uygun boşluklara yazınız.

Hava yolu numarik kodu: 081

IATA numarik kodu: ALI

Seri numarası: 12345678

Hava yolunun adı: AI Airways, Mustafa Kemal Atatürk St. 1247 Frankfurt / Germany

Göndericinin adı, adresi ve telefonu: Box Ltd. Ata St.145 Frankfurt / Germany -+435698741233

Alıcının adı, adresi ve telefonu: ABC MTAL 19 Myıs Cd. No.:22 Ankara / Turkey -+901234567890

Acentenin adı ve adresi ve telefonu:Kemal Paşa St. 14789 Berlin / Germany -+437896541233

Çıkış havaalanı: Frankfurt International Airport-FRA

Variş havaalanı: Esenboğa International Airport-ESB

Kargonun parça sayısı: 5

Kargonun tartı ağırlığı: 360 kg

Kargonun cinsi: Perishable (PER)

Toplam parça sayısı: 5

Düzenlenme tarihi: 05.12.2025

Toplam ücret: 1907 USD

<http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=21853>

1.10. Gümrük Beyannamesi

İhracatta gümrük mevzuatına uygun olarak doldurulduktan ve ilgili ihracatçı birliği tarafından onaylandıktan sonra gümrük idaresine sunulan belgedir. Gümrük Birliği'ne girildikten sonra mevzuat ve belgelerin uyumlaştırılması çerçevesinde tek tip Gümrük Beyannamesi kullanımına geçilmiştir (Görsel 1.11).

Gümrük Beyannamesi, doğrudan mal sahipleri ve yasal temsilcileri tarafından düzenlenir. Gümrük beyannamelerinde kazıma ve silme işlemi yapılamaz. Gümrük beyannamelerinin tesciline ibrazından sonra beyan edilen eşyanın cinsi, kalitesi ve birim fiyatı yönünden herhangi bir düzeltme yapılamaz.

Gümrük Beyannamesi'nin kaydı, gümrükte tutulan sicile tescil, sicil numarası, tarih ve üzerindeki resmi mühür ile tamamlanır.

[illegible]

Görsel 1.11: Gümrük Beyannamesi örneği

1.11. Hava Yolu Kargo Manifestosu

Gönderici, ad hoc (plansız uçuşlar) veya AMO (uzun dönem planlı uçuşlar) için hazırlanan bir uçaktaki tüm kargolar hakkında bütün bilgiyi içeren bir belge olan Kargo Manifestosu'nun hazırlanmasından sorumludur (Görsel 1.12).

Manifesto;

- İlgili konşimento numarasını,
- Kargonun ağırlığını ve “koli” sayısını,
- “Kolilerin” içeriği ile ilgili açıklamaları içerir.

Manifesto, iki nüsha olacak şekilde uçağın indiği her bir hava sahası için (kalkış havalimanı ve son varış noktası dâhil olmak üzere) hazırlanmalıdır.

[illegible]

* To be completed only when required by the State.

Görsel 1.12: Kargo Manifestosu örneği

1.12. Kaptana Bildirim (The Notification to Captain-NOTOC)

Kaptana Bildirim (NOTOC), kargo olarak taşınan tehlikeli ve diğer özel malları içeren bir uçak içi olayının ciddiyetini değerlendirmek için tek bilgi kaynağı olduğundan uçuş ekibi için önemli bir belgedir (Görsel 1.13).

ICAO; Tehlikeli Maddelerin Hava Yoluyla Güvenli Taşınması İçin Teknik Talimatlar uyarınca bir hava taşıtının operatörüne, sorumlu pilota, kargo olarak taşınacak tehlikeli maddeler ve diğer özel mallarla ilgili doğru ve okunaklı yazılı veya basılı bilgileri sağlamalıdır.

SPECIAL LOAD — NOTIFICATION TO CAPTAIN														IATA	
AIRLINE		Flight Number	Date	Aircraft Registration	Preparation										
Station of Loading		AB-1309	3 JAN 11	N-18805											
DANGEROUS GOODS															
Station of Unloading	Air Waybill Number	Proper Shipping Name	Class or Division For Class 1 compat. grp.	UN or ID Number	Sub Risk	Number of Packages	Net quantity or Transp. Ind. per package	Radio-active Mat. Categ.	Packing Group	Code (see reverse)	CAO (X)	ULD ID	POSITION		
CDG	12345675	METHYL ACETATE	3	UN1231	—	10	14 L	—	II	RFL	X	AA2101	A		
CDG	12345675	SELENIUM OXYCHLORIDE	8	UN2879	6.1	4	0.5 L	—	I	RCM		AF5040	23		
CDG	12345675	RADIOACTIVE MATERIAL, TYPE A PACKAGE	7	UN2915	—	1	3.5	III	—	RRY			53		
CDG	2345678	CONSUMER COMMODITIES	9	ID8000	—	50	100 kg 0.6 kg 2.5 kg	—	—	RMD		0123AN	11R		
*There is no evidence that any damaged or leaking packages containing dangerous goods have been loaded on the aircraft.															
OTHER SPECIAL LOAD															
Stat. of Unload	Air Waybill Number	Contents and Description	Number of Packages	Quantity	Supplementary Information					Code (see reverse)	Loaded				
											ULD ID	POSITION			
Loading Supervisor's Signature		Captain's Signature		Other Information											

*This sentence must be shown on the NOTOC. The location is left to the discretion of the carrier.

Görsel 1.13: NOTOC örneği

1.13. Kontrol Listesi (Checklist)

Kontrol Listesi, sistemlerin güvenlik açısından kritik yönlerinin ve uçak konfigürasyonunun doğru şekilde ayarlandığını teyit etme fırsatı sağlayarak uçuş güvenliğini artırır. Kontrol Listeleri takip edilerek, ayarlar-daki herhangi bir hata, bir güvenlik sorununa neden olmadan önce tespit edilir ve düzeltilir.

Kontrol Listesi, gerçekleştirilmekte olan eylemleri kontrol etmek veya doğrulamak için tasarlanmıştır. Her bir kokpit paneli için tanımlanmış bir akış düzeni kullanılmalıdır. Güvenlik açısından kritik noktalar (öncelikle hava taşıtı konfigürasyonu ile ilgili öğeler), Kontrol Listelerinin kullanılmasıyla çapraz kontrol edilir.

Kontrol Listeleri, oku ve yap listeleri değildir, daha ziyade, eylemlerin akışını gerçekleştirdikten sonra kontrol etmeye yöneliktir. Amaçları, gerekli tüm adımların uçuş ekibi tarafından teyit edilerek gerçekleştirildiğini doğrulamaktır (Görsel 1.14).

Kontrol Listelerinin zamanında ve etkili bir şekilde tamamlanması, tüm uçuş aşamalarında özellikle kalkış, yaklaşma ve iniş sırasında güvenli operasyon için çok önemlidir.

Etkili bir şekilde kullanılması için Kontrol Listeleri oluşturulmuş mürettebat koordinasyonu başlatılmalı, yürütülmeli ve tamamlanmalıdır.

IATA LIVE ANIMALS ACCEPTANCE CHECKLIST			
Air Waybill No.: _____ Origin: _____ Destination: _____			
Note 1: Prepare form in duplicate. Note 2: If goods are rejected, hand the original of this form to the Duty Officer and show the shipper's and agent's name below. Note 3: Never reject a shipment until all items have been checked. Note 4: If goods are accepted, attach the original of this form to the air waybill. The duplicate must be placed on the appropriate file. Note 5: Answer "not applicable" only where an "N/A" box is provided. Note 6: If any question is answered "NO", do not accept the shipment and give the duplicate copy of this form back to the shipper or agent together with the consignment.			
	YES	NO*	N/A
General Acceptance			
1. Have advance arrangements/bookings been made with all the carriers participating in the carriage of the live animals?	☐	☐	
2. When laboratory animals, such as monkeys, which may carry diseases communicable to humans are being shipped, has the carrier(s) been advised in order to make the necessary arrangements?	☐	☐	☐
3. Have advance arrangements been made at the airport of destination, i.e. for quarantine and delivery?	☐	☐	
4. In the event of attendants accompanying the animal(s), have advance arrangements been made with all the carriers concerned?	☐	☐	☐
5. Does the shipment comply with current regulations in force at transit stations?	☐	☐	
6. Where applicable, have carrier/governmental exceptions been complied with?	☐	☐	☐
Air Waybill			
7. Are the live animals the only entries on the air waybill?	☐	☐	
8. Are all the flight numbers for which bookings are held for the entire routing indicated?	☐	☐	
9. Is the quantity of animals in the consignment, as well as their common names, which must as far as possible correspond with that listed in the IATA Live Animals Regulations, shown in the "Nature and quantity of goods" box?	☐	☐	☐
10. Are all relevant permits, including CITES where necessary, licences and certificates required for export, transshipment and import, securely attached to the air waybill and copies of those required affixed to the container?	☐	☐	☐
Shipper's Certificate			
11. Is it completed in full and in duplicate?	☐	☐	
12. Does the description and quantity of animals agree with the information on the air waybill?	☐	☐	
13. Is it signed by the shipper or his authorised agent? (Check that this is not an IATA cargo agent, consolidator, forwarder or indirect carrier.)	☐	☐	
Container			
14. Does it comply with the specific container requirement(s) as detailed in the IATA Live Animals Regulations?	☐	☐	☐
(a) Is the size suitable for the particular type of animal?	☐	☐	
(b) Does it provide for sufficient ventilation?	☐	☐	
(c) Is the construction adequate?	☐	☐	
(d) Does it contain adequate hand-holds/lifting devices to facilitate handling and to prevent the handler from coming into close proximity of the animal(s)?	☐	☐	
(e) Is it leak and escape proof?	☐	☐	
(f) Is the container clean?	☐	☐	
(g) Does it contain sufficient absorbent material? (Check that this is not straw, as some countries prohibit the importation of straw.)	☐	☐	
(h) Does the container have suitable feeding/watering facilities?	☐	☐	☐
Labelling and Marking			
15. Is the consignee's name, street and city address as per air waybill, and a 24 hour contact phone number shown on each container?	☐	☐	
16. Is the correct number of "Live Animals" and "This Way Up" labels attached to each container?	☐	☐	
17. Has each "Live Animals" label been completed, i.e. reflecting the correct contents?	☐	☐	
18. For live animals which can inflict a poisonous bite or sting, is the container marked in bold letters "POISONOUS"?	☐	☐	☐
19. For Specific Pathogen Free (SPF) animals for laboratory use, are "Laboratory Animals" and "This Way Up" labels attached to each container?	☐	☐	☐
20. When the animal has been tranquillised have details been affixed to the container, i.e. time given, type of sedation, dose and estimated duration?	☐	☐	☐
Feeding and Watering			
21. If it is required that the animal(s) must be fed/watered en route, have arrangements been made by the shipper/carrier with the other carriers/personnel downline?	☐	☐	☐
22. Are the feeding instruction affixed to the container and are supplies (if required) attached to the outer top side of the container?	☐	☐	☐
23. Food or bedding (if provided) for the animal(s) is in accordance with the regulations of the country(ies) of transit or importation?	☐	☐	☐
Comments: _____			
Checked by: _____			
Place: _____	Signature: _____		
Date: _____	At (Station) _____		
Time: _____	Shipper/Agent _____		
*IF ANY QUESTION IS ANSWERED WITH A "NO", DO NOT ACCEPT THE SHIPMENT AND GIVE A DUPLICATE COPY OF THIS COMPLETED FORM TO THE SHIPPER.			

Görsel 1.14: Checklist örneği

1.14. FFM (Flight Freight Manifest)

Uçuştaki kargoların AWB numaralarını, adet, ağırlık, cins, alıcı bilgilerini içeren ve ULD numaraları ile hangi ULD’de bulunduklarını, sefer sayısını, tarihini, uçuşun rotasını ve uçağın kuyruk numarasını gösteren SITA mesajıdır. Mesajın içereceği bilgi, hava yolu şirketlerine göre farklılık gösterebilir. FFM, IATA tarafından yayınlanan “Cargo Interchange Message Procedures”da belirlenen formatlara göre hazırlanarak uçak havaalanından ayrıldıktan sonra kargoların varış destinasyonlarına gönderilir.

Örnek:

FFM/8

Mesaj Başlangıcı

AI854/10SEPO0155/DUS/TC-ALI NYC

Uçuş Numarası / Uçuş Tarihi-Çıkış Saati / Çıkış İstasyonu / Uçak Tescili / Varış İstasyonu

ULD/PMC97489AI

Unit Load Device / Uld Numarası-Şirket Kodu

910-12345678/DUSNYC/S2K1376MC3.10T2/DISK/MUCAI610/14SEP

Awb No / Awb Çıkış İstasyonu / Varış İstasyonu / Kap, Kilo, Metreküp Bilgisi / Kargo İçeriği / Devam Uçuşu (Devam Uçuşu Opsiyonel)

LAST

Mesaj Sonu

UYGULAMA 2

Aşağıdaki bilgilere göre FFM mesajını hazırlayınız. Cevaplarınızı arkadaşlarınızla paylaşarak karşılaştırınız.

Uçuş No.: AI317

Uçuş Tarihi-Çıkış Saati:

29 Şubat 14.05

Çıkış İstasyonu: LON

Uçak Tescil No.: TC-ALI

Varış İstasyonu: ESB

ULD Numarası: PMC11989

Şirket Kodu: AI

Awb No.: 910-12345678

Awb Çıkış İstasyonu: LON

Varış İstasyonu: ESB

Kap: S4

Kilo: 450

Metreküp Bilgisi: 4.82

Kargo İçeriği: Lamp

Devam Uçuşu: YOK

<http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=21854>

1.15. Özet Beyan

Özet Beyan, gümrük bölgesine giren eşyanın güvenlik ve risk analizine tabi tutulması, eşyanın gümrük bölgesine giriş-çıkışından önce elektronik yollarla temin edilmesi, eşya ve araca ilişkin bilgilerin yer aldığı beyandır.

Özet Beyan'da taşıt aracı ile eşyaya ilişkin genel bilgiler yer alır. Özet Beyan doldurulurken eşyanın tarife pozisyonunun ilk 6 hanesinin yazılması zorunludur. Hava taşıtlarının Türkiye Gümrük Bölgesi'nde birden fazla havalimanına uğraması söz konusu ise Özet Beyan eşyanın boşaltılacağı hava limanındaki gümrük idaresine verilir (Görsel 1.15).

T.C. GÜMRÜK ÖZET BEYAN FORMU

Seri No: A

2. Beyan Sahibi/Temsilcisi No		1. Beyan Türü			A. GÜMRÜK İDARESİ					
		3. Formlar			a) Tescil No :					
		4. Ek Belge			b) Tescil Tarihi :					
					c) Referans :					
5. Taşıtın Adı ve Cinsi										
6. Taşıtın Kayıtlı Olduğu Ülke										
7. Taşıyıcı Firma										
8. Taşıtın Plakası/Sefer No										
9. Çıkış Yeri		10. Varış Yeri								
11. Çıkış Tarihi		12. Geliş Tarihi								
Sıra No	13. Taşıma Senedi	14. Kapların Tanımı			15. Eşyanın Tanımı		16. a) Göndereni		TCGB Tescil No	
		Adedi	Cinsi	Marka ve Nosu	Cinsi	Brüt Ağ.		b) Gönderileni		
B.GÜMRÜK İDARESİ KAYITLARI					18. Beyan Sahibinin veya Vekilinin Adı Soyadı ve İmzası					

Görsel 1.15.: Özet Beyan örneği

1.16. Kargoların Özelliklerine Göre Sınıflandırılması

Hava taşıtının güvenli çalışması, tüm kargo ve bagajların tartılmasını veya “standart” değerler kullanılarak sağlanan doğru ağırlık tahminini gerektirir. Uçuş sırasında hareketi önlemek için hava taşıtı doğru şekilde yüklenmeli ve emniyete alınmalıdır.

Kargonun yüklenmesi, genel olarak geçerli yönetmelikler ve sınırlamalara, operatörlerin yükleme prosedürlerine uygun bir şekilde ve uçuş için yükleme işleminden sorumlu olan kişi tarafından talimatlara uygun olarak yapılmalıdır. Bu yükleme talimatları, uçak yükü ve trim tablosunda belirtilen gerekliliklere uygun olmalıdır.

1.16.1. Uçağa Yükleme Şekline Göre Kargolar

Uçağa yükleme şekline göre kargolar dökme (bulk) ve ULD kargolar olmak üzere iki ayrı sınıfta incelenir.

1.16.1.1. Dökme (Bulk) Kargolar

Dökme (bulk) kargolar, igloo, palet veya konteynerlere konulmamış parça kargolardır. Taşıma işleri organizatörleri tarafından kargo kabulünde şu konulara dikkat edilmesi gereklidir:

- Kargonun yük olarak taşınabilecek özellikte olması
- Hava yolu taşıyıcısı tarafından bu kargonun kabulünde herhangi bir kısıtlamanın bulunmaması
- Standart boyutta ambalajlarının olmaması nedeniyle uçağın kapısından girebilecek ölçü ve ağırlıkta olması

1.16.1.2. ULD (Igloo, Palet veya Konteyner Hâline Getirilmiş) Kargolar

Geniş gövdeli uçakların çoğu ve giderek artan bazı dar gövdeli uçaklar, birim yükleme cihazı [ULD (unit load device)] adı verilen çok daha basit alüminyum konteyner sistemini kullanabilir. Bunlar, özel hidrolik kaldırma ekipmanı ile uçak ambarına yüklenmeden önce bagaj veya kargo öğelerini konsolide etmek için kullanılabilir. ULD’ler, yerlerine sabitlenmeden önce tekerlekli bir zemin kullanılarak gemide son konuma manuel olarak manevra edilir.

ULD’ler ya tartılmalıdır ya da konteyner başına bagaj parçalarının sayısı belirli aralıkta olmalı ve standart bagaj birimi ağırlıkları uygulanmalıdır.

1.16.1.3. Özel Prosedürler

Her iki sistemde de aşağıdaki gibi anormal yükler için özel prosedürler önerilebilir:

- Tehlikeli Maddeler Yönetmeliği kapsamına girenler
- Ağır eşyalar
- Büyük boy öğeler
- Alışılmadık boyutlara-oranlara sahip öğeler

AFM'de yayınlanan bekleme zemini yükleme sınırını aşan ağır nesneler, yük dağıtımı için önceden belirlenmiş düzenlemelerin mevcut olması ve uygulanması hâlinde taşınabilir.

1.16.1.4. Ağırlık ve Denge Brüt Hata Kontrolleri

Yükleme ekiplerine her bir ambarın içine yüklenecek bagaj-kargo miktarı hakkında talimat vermek için her uçak kalkışında bir Yükleme Talimatı-Rapor Formu düzenlenir. Operasyon ekibi bilgisayarlı veya elektronik bir yük ve trim sayfası hazırladığında, genellikle yer hizmetleri acentesi veya hava yolu şirketi, yük ve trim sayfasını referans alarak Yükleme Talimatı-Rapor Formunu da hazırlar. Yükleme Talimatı-Rapor Formu daha sonra yükleme ekibine uçağın nasıl yüklenmesi gerektiğini bildirmek, fiili yüklemeyi ve herhangi bir sapmayı resmi olarak kaydetmek için yükleme amirine verilir.

Operasyon ekibi manuel bir yük ve trim sayfası oluşturduğunda mürettebat yükleme amirine danışarak Yükleme Talimatı-Rapor Formu'nu da doldurabilir.

Hava aracı yüklendikten sonra, genellikle mürettebata yük ve trim tablosuna karşı çapraz kontrol için Yükleme Talimatı-Rapor Formu verilir ancak bazen mürettebata bagaj-kargonun gereğince yükleme ve trim tablosu talimatlarına göre yüklendiğini belirten bir sertifika verilir.

Çok sayıda kütle ve denge dokümantasyon formatı ve farklı endüstri prosedürleri ile büyük hata kontrollerinin nasıl yapılacağına dair kesin ayrıntılar sağlamak çok zordur. En iyi endüstri uygulamalarına uygun olarak, Birleşik Krallık CAA kılavuz materyali - CAP 1009: Büyük Hata Kontrolleri, yükleme sürecindeki önemli tutarsızlıkların ayrılmadan önce nasıl tanımlanıp düzeltilebileceği hakkında bilgi sağlar.

Yük ve trim sayfasında olduğu gibi Yükleme Talimatı-Rapor Formu'nda da doğruluk açısından kontrol edilmesi gereken bir dizi önemli giriş vardır:

- Hava yolu-operatör
- Uçuş detayları (yönlendirme, uçuş numarası ve tarih)
- Uçak tipi, varyantı ve kaydı
- Ambar yüklerinin dağıtımı (bagaj, kargo, balast, yedek parçalar, COMAT ve posta vb. dâhil)
- Void-nil fit pozisyonları
- ULD-tutma başına torba
- Her bölmeye ağırlık tahsisi sınırları aşmaz
- Belge baskı numarası (varsa)

1.16.1.5. Başlıca Yükleme Riskleri

Uçak ambarlarının yüklenmesiyle ilgili başlıca riskler aşağıdaki gibidir:

- Ambarların, verilen yükleme talimatlarına uygun olarak yükleme ekibi tarafından yüklenmemesi ve Yükleme Talimatı-Rapor Formu bu değişiklikleri yansıtacak şekilde değiştirilmemesi

- Yüklemenin orijinal Yükleme-Rapor Formu'ndan farklı olduğu ve Yükleme-Rapor Formu'nun güncellendiği durumlarda, son dakika değişikliklerinin (LMC) orijinal yük çizelgesi hesaplamalarına doğru şekilde uygulanmaması ve kütle ve denge limitlerinin kontrol edilmemesi
- Yüklerin uygun şekilde emniyete alınmamış veya sınırlandırılmamış yükler olması
- Yükleme izni olmayan öğelerin yüklenmesi (örnek: tehlikeli mallar)
- Uçak yapısının (veya varsa pervane kanatlarının), mekanize yükleme ekipmanından kaynaklanan istenmeyen darbeden hasar görmesi

Bu tür etkiler yükleme ekibi tarafından fark edilmeyebilir veya bazı durumlarda fark edilir ancak rapor edilmez. Bu durum, yükleme ekibi görünür bir hasar görmediğinde meydana gelebilir. Uçak yapısının kompozit malzemeler kullanılarak oluşturulduğu durumlarda, tüm etkiler rapor edilmelidir. Bir metal yapıdaki önemli hasarın kanıtı genellikle açıkça görülürken bu kompozit malzemeler için mutlaka doğru değildir. Deri hasar görmemiş gibi görünse de kompozit bir yapının çekirdeği deforme olmuş veya önemli ölçüde zayıflamış olabilir.

1.16.1.6. Yanlış Yüklemenin Sonuçları

ULD'nin yanlış yüklenmesi aşağıdaki sonuçlara sebep olabilir:

- Uçuşta kontrol kaybı
- Kalkış veya iniş sırasında pist gezisi
- Uçuş sırasında uçak tutma hasarı
- Yükleme sırasında denge sorunu (Görsel 1.16)

Görsel 1.16: Yanlış yüklenmiş uçak

1.16.1.7. Yükün Özelliğine Göre Kargolar

Hava yoluyla taşınacak kargolar, taşınacak yükün özelliğine göre üçe ayrılır:

- Genel Kargolar
- Özel Kargolar
- Tehlikeli Maddeler

Genel Kargolar

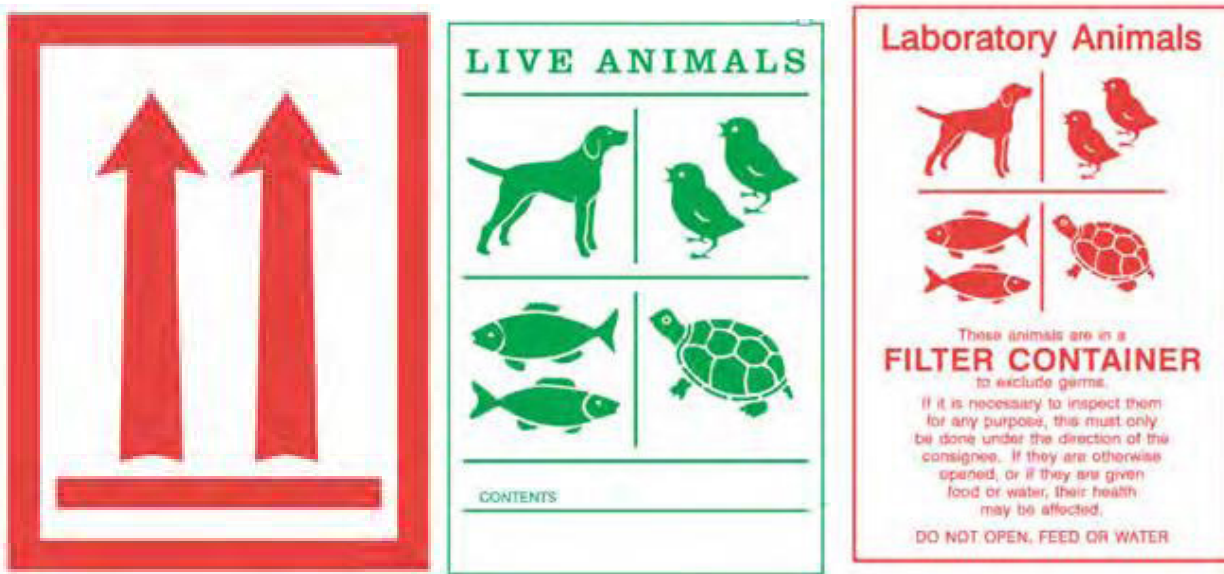
Genel kargolar, zararlı veya tehlikeli herhangi bir özelliği olmayan, bozulabilir gıda veya canlı hayvan sınıfına girmeyen ve hava taşımacılığı için ekstra önlem gerektirmeyen kargolardır.

Hava yolu kargo operasyon görevlilerinin uçak tiplerini ve kargo kapasitelerini çok iyi bilmeleri gerekmektedir. Genel kargo sınıfında olup kullanımı bakımından özel öneme sahip olan genel kargo yüklerinden en önemli grubu, askılı tekstil ürünleri oluşturmaktadır.

Özel Kargolar

Özel kargolar; özel elleçleme ve depolama gerektiren, taşınması için kabul, etiketleme, yükleme ve istiflemeye özel bir kurallar dizisi uygulanması zorunlu kargolardır (Görsel 1.17).

Gönderici belgesi olmayan özel kargolar taşıma için kabul edilmez. Bu sertifika iki nüsha olarak verilir. İlk nüsha konşimentoya eklenir, ikinci nüsha çıkış istasyonu dosyasına yerleştirilir. Özel yükler için konşimento üzerinde Eşyanın Niteliği ve Kalitesi (Nature and Quality of Goods) bölümüne yapılandırılacak eşyanın adı, sınıfı ve etiket bilgileri yazılmalıdır.

Görsel 1.17: Özel kargo etiket örnekleri

Özel kargolar yedi grupta incelenebilir:

Canlı Hayvanlar

İnsanların canlı hayvanları taşımak istemesinin birçok nedeni vardır. Hayvanlar; kişisel evcil hayvanlar veya rehber ve yardımcı köpekler, spor hayvanları, üreme amaçlı tarım hayvanları, kesim için taşınan yem hayvanları, zoolojik hayvanlar ve bilim gerekçesiyle taşınan türler olabilir. Hayvanları uzun süre taşımak gereksiz ve zalimce kabul edilir. Mümkün olduğunca bundan kaçınılmalıdır. Bu nedenle, uzun yolculuklar için tek hızlı seçenek uçak kullanmaktır (Görsel 1.18).

Hava taşımacılığı, canlı hayvanları uzun yolculuklarda taşımamanın en insani yolu olduğundan yüksek standartların tüm ilgili kişiler tarafından muhafaza edilmesini sağlamak önemlidir. Yüksek standartlar; veteriner müfettişleri, hayvan bakıcıları, yardımcılar ve görevliler, konteyner üreticileri, hava taşıyıcıları, pilotlar, düzenleme ve gözetim yoluyla elde edilir.

Canlı hayvanların taşınmasına yönelik düzenlemeler, hem havacılık güvenliği gerek ve uygulamalarına hem de hayvanlara refah sağlayacak şekilde standartlara uygun olmalıdır. Bu bakımdan dengeli hareket edilmelidir. Mürettebat üyelerinin, yolcuların ve hayvan bakıcılarının güvenliği de dikkate alınmalıdır.

Uluslararası Hava Taşımacılığı Birliği (IATA) bir düzenleyici kurum değildir ancak birliğin hava yolu üyeleri, IATA'nın Canlı Hayvan Yönetmelikleri'ne (LAR) uyulmasını sağlamakla yükümlüdür. Bu nedenle, IATA'nın LAR'ı, ticari hava yolları tarafından canlı hayvanların taşınması için dünya çapında bir standart hâline gelmiştir ve uluslar üstü ve ulusal düzenleyici kurumlar buna referans vermektedir. LAR, hava yolları için rehberlik sağlamanın yanı sıra nakliyeciler, nakliye şirketleri ve hayvan bakımı uzmanları tarafından kullanılır. LAR, taşınmaları için gerekli konteyner özelliklerinin yanı sıra 1000 hayvan türünün kapsamlı bir sınıflandırmasını içerir. Ayrıca hayvanları hava yoluyla taşırken gerekli belgelerin yanı sıra taşıma, işaretleme ve etiketleme ile ilgili bilgileri de içerir.

Görsel 1.18: Canlı hayvan taşımacılığı

Tüm hayvanlar canlı kargo olarak ele alınır ve çoğu, uçak özel bir canlı hayvan taşıyıcısı olarak dönüştürülmediği sürece uçağın iklim kontrollü kargo bölmelerinde istiflenir. Pek çok hava yolu, belirli koşullar altında küçük evcil hayvanların yolcu kabininde taşınmasına izin verir. Yolcu kabininde rehber ve yardımcı köpekler taşınırken uyulması gereken kurallar ulusal kurallar olmalıdır. Uçak üreticileri, hava taşıyıcılarına farklı uçak tipi ve modellerinin içinde canlı hayvanların güvenli taşınmasını sağlayacak kimi özellikler sunabilmektedir. Bu özellikler sayesinde yükleme, depolama, boşaltma, sıcaklık ve nem kontrolü gibi hayvanın konforuyla ilgili özel bilgilere kolayca ulaşılabilir.

Canlı hayvanların güvenli taşınmasını etkileyen temel faktörler şunları içerir:

- Uçak Çevresel Kontrol Sistemi (ECS) ayarları
- Hayvan fizyolojisi
- Havaalanı ve yol üstü ortamlar
- Zeminde elleçleme

Optimum ECS ayarları, elleçleme, paketlenme ve ideal yükleme yapılandırmaları türe göre değişir. Transit hâlindeki türlerin kombinasyonları, bu kilit faktörlerin yönetimini zorlaştırır.

Hayvan, gönderenin talimatlarına göre beslenir. IATA Hayvancılık Yönetmelikleri'ne göre, gönderici aşağıdaki işlemleri gerçekleştirir:

- Canlı Hayvan Sertifikası (Canlı Hayvan Gönderici Sertifikası) düzenler.
- Export-Import (CITES Import-Export) lisansı sağlar.
- Sağlık Sertifikası sağlar.

Sevk edilecek canlı hayvanın [Charge Collect-CC (navlunu alıcı öder)] kabul edilip edilmediği kontrol edilir. Ücrete esas olacak ağırlık belirlenirken hayvanın kendi ağırlığı, kafesi, yiyeceği, oyuncuğu ve battaniyesi vb. dikkate alınır.

“Burada taşınan hayvanların, hastalık, yaralanma veya ölümlerinden kaynaklı bir sorumluluk yoktur.” ibaresi Hava Yolu Konşimentosu'nun taşıma bilgileri bölümüne yazılmıştır.

Canlı hayvan kargosunun refahını ve konforunu korumak ve ölümünü önlemek için üç çevresel parametrenin kontrol edilmesi gerekir. Bunlar; sıcaklık, bağıl nem ve kargo bölmesi karbondioksit (CO₂) konsantrasyonudur. Taşınan türlere (yaşlarına ve hamilelik durumuna) bağlı olarak bu parametrelerin her biri önemli ölçüde değişir. Örneğin, çoğu büyük çiftlik hayvanı 4,4 ile 26,6 °C, % 0 ila % 75 nem ve % 0 ila % 3 CO₂ aralığındadır bir günlük kümes hayvanları içinse 32 ile 37 °C, % 0 ila 80 nem ve % 0 ila 0,5 CO₂ gerekir.

Kargo bölmesinin içindeki nem ve CO₂ seviyeleri doğrudan ECS ayarlarıyla kontrol edilemeyebilir ve pilotlar tarafından ayarlanan bekletme sıcaklığı, hayvanların deneyimlediği şey olmayabilir. Beslenen hava açıkça bir miktar buhar ve CO₂ içeriğine sahiptir ancak kargo bölmesine girerken mevcut hava ile karışır ve bu da hayvanın vücut ısısından, solunum ve emisyonlardan etkilenir. Her kargo bölmesindeki klimanın hizmet içi deneyimlerinden toplanan veriler, hangi hayvanların uçakta nerede, kaç tane taşınacağına ilişkin

kararlar vermek için kullanılabilir. İklim koşullarının uygun olmasını sağlamak için taşınması planlanan hayvanların sayısı azaltılabilir ve uçağın kargo bölmeleri (mümkünse) boyunca dağıtım planlanabilir.

Farklı uçak tipleri ve modellerinin yüklenmesi için özel tavsiyeler konusunda uçak üreticilerine danışmak önemlidir. Ancak aşağıdaki faktörler dikkate alınmalıdır.

- Hayvanlar ve karbondioksit (genellikle kuru buz formunda) aynı bölme içinde taşınmamalıdır.
- Canlı hayvanların, nemli ortamlarda tutulmasından veya kabın içindeki sıvılar ile temasından kaçınılmalıdır.
- Havanın serbestçe dolaşımına izin vermek için hayvan kapları paletler arasına yeterli boşluk olacak şekilde yüklenmelidir.
- Hayvanların kargo bölmelerinin içinde ve arasında eşit olarak yayılması, yoğunlaşmanın azaltılmasına yardımcı olabilir ancak yine de ağırlık ve denge sınırlarına uyulması gerekir.
- Kargo bölmelerindeki bazı alanlar, duvarlardan daha fazla ısı transferine maruz kalabilir, bu gibi durumlarda hayvan yoğunlukları azaltılmalıdır.
- Hayvan kapları, paletleri ve ahırları; uçuş sırasında gerçekleşen türbülans anında konumlarını korumalıdır.
- Kaplar, farklı hayvan türleri için özel olarak tasarlanmıştır. Hava akışına izin vermek ve yerel sıcaklık ve CO₂ oluşumunu azaltmak için yeterli havalandırma boşluklarına ve deliklere sahip olmalıdır.
- Konteyner yapısının, yapısını zayıflatabilecek kemiren, tırmalayan, tekmeleyen vb. hayvan davranışlarıyla da başa çıkması gerekir.
- Konteyner yapımı, hem uçuş sırasında hem de yerde uygun denetimlere izin vermelidir. Bu nedenle yeterli aydınlatma da gereklidir.
- Hayvanlar kendi kendine yüklenirken, her bir hayvan türünün kabiliyetini kolaylaştırmak için yükleme rampalarının eğimi en aza indirilmeli ve coplar veya diğer kaymayı önleyici tedbirler dikkate alınmalıdır.
- Hayvanları göbek ambarlarında (alt güverte bölmeleri) taşıırken, uçuş sırasında erişim mümkün olmayacaktır. Hayvanların refahının, tüm gerekliliklerinin planlanması ve hesaba katılması gerekir.

Bozulabilir Bitki ve Gıda Maddeleri

Bozulabilir yüklerin taşınmasında aşağıdaki hususlar dikkate alınmalıdır:

- Bozulabilir bitki ve gıda maddeleri; yükseklik, sıcaklık ve basınçtaki değişiklikler veya gecikmeler sonucunda bozulabilen ve çürüyebilen kargolardır. “Çok Önemli Kargo” (VIC) olarak değerlendirilirler.
- Kargonun gideceği ülkede bu tip kargolar için herhangi bir kısıtlama olup olmadığı kontrol edilmelidir.
- Hava taşıyıcısının bu tür kargolar için herhangi bir kısıtlaması olup olmadığı incelenmelidir.
- Kargo ambalajı sağlam olmalı ve kalkıştan varışa kadar bozulmadan taşınmaya uygun olmalıdır.
- Karışık bir kargoda bozulabilir kargo varsa bu tür kargolar kabul edilmemelidir.
- Navlun bedeli peşin ödenmelidir.

Bütün bu değerlendirmelerin sonucunda bozulabilir bitki ve gıda maddeleri şu şekilde sınıflandırılabilir:

- Çiçek
- Meyve ve sebze
- Yumurta
- Yenilebilen maddeler
- Taze balık, donmuş balık
- Etler

Çiçekler: Çiçekler, sıcaklık ve iklim farklılıklarından dolayı bozulma özelliğine sahiptir. Bu nedenle bozulabilir kargo muamelesi görürler. Ayrıca buharlaşma meydana gelebileceğinden ıslak kargo olarak işlem görürler. Çiçek sevkiyatında aşağıdaki hususlara dikkat edilmelidir:

- Çiçekler, karton kutu ve sepet içerisinde gönderilmelidir.
- Ambalajlar üst üste istifleneceği için dayanıklı ve kaliteli malzemeden üretilmelidir.
- Ambalaj üzerinde çiçeklerin hava alması için delikler açılmalıdır.
- Çiçek ambalajının üzerinde “This Way Up “ etiketi bulunmalıdır.
- Çiçekler, sebzeler ve meyveler birlikte yüklenmemelidir. Meyve ve sebzeler etilen gazı çıkardığı için ortama olumsuz etkisi vardır.
- Çiçekler naylon örtü veya benzeri bir malzeme ile kapatılmamalı, ambalajların üzerine ağır parçalar konulmamalıdır.

Meyve ve Sebze: Bozulma ve ayrışma kabiliyetlerinden dolayı “Bozulabilir Kargo”, sıvı salgılayabilmeleri veya nem oluşturabilmeleri nedeniyle “Islak Kargo” olarak değerlendirilirler. Her iki türde kargo olarak eleçlenen sebze ve meyvelerin paketlenmesi sırasında aşağıdaki hususlara dikkat edilmelidir:

- Bozulabilir madde etiketi,” This Way Up” etiketiyle ambalajın üzerine yapıştırılmalıdır.
- Meyve ve sebzeler cinsine göre tahta kutu, karton kutu, tepsi veya sepet gibi ambalajlarda sevk edilmelidir. Paketler istiflenmeye ve sevk edilecek sebze ve meyvelerin türüne uygun olmalıdır.
- Paketler üst üste istifleneceği için dayanıklı olmalıdır.
- Ambalaj üzerinde meyve ve sebzelerin nefes alması için delikler açılmalıdır.
- Göndericiden bitki sağlığı sertifikası talep edilmelidir.
- Sebze ve meyvelerin taşınması sırasında kuru buz kullanılması hâlinde DGR kurallarına göre yapılmalıdır.
- Ara ulaşım noktası ve varış noktasında ulaşım ve ülke kısıtlamaları olup olmadığı kontrol edilmelidir.

Yumurta: Yumurtalar, çok önemli kargo olarak kabul edilen kargolardır. Yumurtaların hava yoluyla taşınmasında önemli noktalar şunlardır:

- Gönderici, taşınacak yumurtanın kuluçka için mi yoksa yiyecek için mi kullanılacağını belirtmelidir.
- Her yumurta yuvalı sağlam ambalajlarda kabul edilmeli, ambalaj istiflemeye uygun olmalıdır.
- Bu yükler konsolide değildir ve bir Air Waybill düzenlenir.
- Ambalajın üzerine “This Way Up”, “Perishable”, “Fragile” (kırılgan) etiketi ve “Keep Temperature” etiketi yapıştırılmalıdır.

- Bilgi, sağlık sertifikası göndericisi tarafından sağlanır.
- Yemek yumurtaları asla aşırı ısıya maruz bırakılmamalıdır.
- Kuluçkalık yumurtalar için sıcaklık nakliye süresi göndericiden alınacak bilgilere göre belirlenmeli, uygun sıcaklık +10 ila +15 °C arasında olmalıdır.

Yenebilen Maddeler: Gıda malzemeleri ısı nedeniyle “Islak Kargo” özelliğini korur, “Bozulabilir Kargo” buharlaşabilir. Yenilebilir madde taşımacılığında önemli noktalar şunlardır:

- Dış ambalajı su sızdırmayacak kalitede olmalıdır.
- Paketler üst üste istifleneceği için paketlerin ham maddeleri dayanıklı olmalıdır.

Taze Balık: Taze balıklar hem ıslak hem de çabuk bozulan kargo özelliği gösterebilir. Taze balık sevkiyatı ile ilgili dikkat edilmesi gereken hususlar şunlardır:

- Torba dış ambalajına konulmalı, kutu içindeki naylon kılıf üst üste bindirilerek kutunun ağzı bantlanmalıdır.
- Dış ambalaj, su sızdırmayacak ahşap, plastik veya oluklu mukavva kutu olmalı ve ambalajın içi tüm balıkları kaplayacak büyüklükte naylonla kaplanmalıdır.
- Buz küpleri sağlam bir poşete konulmalı, sıkıca bağlanmalı ve taze balıkla birlikte bir poşete konulmalı, poşetteki hava boşaltılmalı ve ağız lastikle bağlanmalıdır. (Buz küpleri, taze balığın içindeki poşete koymadan direk olarak poşete koyarak da paketlenabilir.)
- Üst üste istiflenecekleri için bu paketler sağlam olmalıdır.
- Sıcaklığın +5 °C’ı geçmemesi gerektiği unutulmamalıdır.
- Ambalajın üzerine “This Way Up” ve “Perishable” işaretleri yerleştirilmelidir.

Etler: Bozulabilir kargolardan biri olan et sevkiyatında dikkat edilmesi gereken hususlar şunlardır:

- Et, hijyenik ve su geçirmez bezlere sarılmalıdır.
- Taze etler için sıcaklık 0 - +5 °C, donmuş etler için -12 °C’ın altında olmalıdır. Bu sıcaklıklara ulaşılması gerekiyorsa etin üzerine kuru buz konulmalıdır. Kuru buz miktarının belirlenmesinde IATA Tehlikeli Maddeler Yönetmeliği dikkate alınmalıdır.
- Toplu et yüklemesinde bölmeye naylon serilmeli, et yüklendikten sonra etin tamamı naylonla kaplanmalı ve bantlanmalıdır.
- Eti bir palete veya konteynere yüklemekten önce konteynerin dibine naylon bir örtü serilmeli ve et yüklendikten sonra naylon, eti örtecek şekilde kapatılmalıdır.
- Ambalajların üzerine “Bozulabilir” ve “Sıcaklığı Korumak” etiketleri yapıştırılmalıdır.

Islak Kargolar

Sıvı içeren veya IATA Tehlikeli Maddeler Yönetmeliği kapsamına girmeyen ancak doğası gereği sıvı üretebilen kargolardır. Islak kargo sevkiyatında dikkat edilmesi gereken önemli noktalar şunlardır:

- Maksimum yığın sayısına göre üst üste istiflenmelidir.

- Hedef ülkede bu kargo için herhangi bir kısıtlama olup olmadığı kontrol edilmelidir.
- Taşıyıcının bu kargo için herhangi bir kısıtlaması olup olmadığı kontrol edilmelidir.
- Kargoda malzeme akışını önlemek için kargonun paketlenmesi IATA Tehlikeli Madde Yönetmeliği'ne uygun olmalıdır.
- Yerleştirildiği kaplar su geçirmez nitelikte olmalıdır.
- “Karışık yükler” arasında “Islak Kargo” sınıfında bir yük varsa kabul edilmemelidir.
- Kargonun üzerine bir “This Way Up” levhası konulmalıdır.

Su geçirmez kaplardaki sıvılar, buz küpleri, paketlenmiş balıklar, kabuklu deniz ürünleri, çiğ deriler ve canlı hayvanlar, taze et, tüm donmuş gıdalar, ıslatılmış taze çiçekler ve sebzeler, yumuşak meyveler ile ıslaklık ve nem bırakan tüm eşyalar yaş kargo grubuna dâhildir.

Ağır Kargolar

Ağır yüklerin taşınması ile ilgili özellikler aşağıdaki gibidir:

- Kargo için bir kısıtlama olup olmadığı kontrol edilmelidir.
- Transfer ve varış noktalarındaki boşaltma araç ve gereçlerinin dışında, kapasiteleri IATA Kuralları kitabından kontrol edilmelidir.
- Kargo navlun ücreti peşin ödenmelidir.
- 300 kilogramı aşan kargolar konteynerlere yerleştirilmemelidir.
- Dökme yük, yükleme, uçak kapısı boyutları ve konumu belirtilmelidir.

Adet başına 150 kilogramı aşan yükler, mektup taşımacılığında “Ağır Yük” olarak adlandırılır ve buna göre işlenir (Görsel 1.19).

Görsel 1.19: Ağır kargo taşımacılığı

Ağır yükler:

- Makine parçaları
- Otomobil
- Uçak motoru
- Borular
- Kablo makaraları

Makine Parçaları

- Makine parçalarının kaldırılabilmesi için belirli parçaların tutulması ve bu yerlerin parçalar üzerinde belirtilmesi gerekmektedir.
- Kargonun ağırlık merkezi belirtilmelidir.
- Dikey olarak yüklenmesi gereken kargoların üzerinde 'This Way Up' etiketi bulunmalıdır.

Otomobil

Ağır kargo muamelesi gören otomobillerde, diğer ağır kargolara kıyasla bazı ek özellikler mevcuttur. Bunlar;

- DGR kurallarına göre yakıt deposu boş olmalı, akü dik durmalı ve yuvasından çıkmamalıdır.
- Akü uygun şekilde sabitlenirse açık bırakılabilir.

Değerli Kargolar

Değerli kargo sevkiyatında dikkat edilmesi gereken hususlar aşağıdaki gibidir:

- Varış ülkesinde bu tür kargolar için herhangi bir kısıtlama olup olmadığı kontrol edilmelidir.
- Taşıyıcının bu tür kargoların taşınması konusunda bir kısıtlaması olup olmadığı belirlenmelidir.
- Karışık kargoda değerli kargo var ise bu durum kabul edilmemelidir. Bu tür kargolar konsolide edilmez ancak AWB tek başına düzenlenir.
- Kargonun üzerinde kargonun değerli olduğunu gösteren herhangi bir işaret veya etiket bulunmamalıdır. Kargoya normal nakliye etiketleri yapıştırılmalıdır.
- Her bir parçanın ambalaj türü, boyutları, rengi ve ağırlığı konşimento üzerinde "Kullanım Bilgileri" bölümüne yazılmalıdır.
- Her kargo parçası üzerinde alıcı, gönderici bilgileri, varış yeri, parça toplamı ve ağırlığı ve aktarma istasyonu açıkça belirtilmelidir.
- Sevkiyatlarda öncelikli işlemler ilk yapılmalıdır.
- Değerli kargolarda kullanılan ambalajlarda meydana gelebilecek her türlü hasar hemen fark edilecek tipte olmalıdır.

Kilogram başına 1000 USD ve üzeri değerdeki kargolar ile altın, elmas, platin, kanuni para ve talimat mektubuna eklenmiş hisse senedi ve diplomatik posta gibi varlıklar "değerli (kıymetli) kargo" olarak kabul edilir.

Diplomatik Kargolar

Hükümetler veya yabancı ülkelerdeki temsilcileri arasında taşınan yüklere **diplomatik kargo** denir. Diplomatik kargo sevkiyatında dikkat edilmesi gereken hususlar şunlardır:

- Kargodaki mühür kontrol edilmelidir.
- Kargolar görünüm açısından kontrol edilmeli, hasar olması durumunda kargo kabul edilmemelidir.
- Karma bir kargoda diplomatik kargo var ise kargo kabul edilmemelidir.
- Gönderiler tartılmalı ve beyan edilen değerlerle aynı olup olmadığı kontrol edilmelidir.
- Konşimento üzerindeki “Eşya Türü” alanında kargonun diplomatik olduğu belirtilmelidir.

Diğer Özel Kargolar

Kaybolma Riski Yüksek Kargolar: Hırsızlık ve çalınma riski yüksek olan kargolardır. Bunlar arasında kol saatleri, madeni paralar, hayati ilaçlar bulunur. Bu tür kargoların ambalajları kontrol edilmeli, hasar tespit edilirse kargo kabul edilmemelidir. Ambalajın üzerine etiket veya işaret konulmamalıdır. Karışık kargo olarak kabul edilebilir.

“Diğer Özel Kargo” olarak adlandırılacak kargolar: kayıp riski yüksek kargolar, cenaze taşıma, kırılgen kargolar, baskı malzemesi ve canlı organlardır.

Cenaze Taşıma: Cenaze; sert lehimli metal, çinko, kurşun tabuta veya sağlam bir ahşap kutuya yerleştirilir; çuval veya branda ile kaplanır. Kasa veya kutuya “This Way Up” etiketi yapıştırılır. 150 kilogram ve üzeri cenazeler için “Dikkat Güvenli” etiketi yapıştırılmalıdır. Cenaze dezenfekte edilmişse dezenfekte edildiğini gösteren bir belge ve konsoloslugu gösteren bir belge alınır.

Kül şeklindeki cenaze töreni tahta bir kutu veya sandık içinde kabul edilir. Rezervasyon, kalkış noktasından varış noktasına yapılır. Konsolide edilmez, ayrı AWB düzenlenir. Ara nokta ve varış noktası ile ilgili ulaşım ve ülke kısıtlamalarının olup olmadığı kontrol edilir.

1.17. Hava Yolu Tehlikeli Madde Taşımacılığı

Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü (ICAO) **tehlikeli maddeleri**, “Sağlık, güvenlik, mülk veya çevre için risk oluşturabilen ve Teknik Talimatlar’da tehlikeli mallar listesinde gösterilen veya bu talimatlara göre sınıflandırılan eşya veya maddeler” şeklinde tanımlar (Görsel 1.20).

Görsel 1.20: Tehlikeli madde etiketi

ICAO, “Tehlikeli Maddelerin Hava Yoluyla Güvenli Taşınması İçin Teknik Talimatlar” isimli el kitabıyla operatörlere tehlikeli malların hava yoluyla taşınması için temel yasal öneriler sağlamaktadır. Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü (ICAO) ve Uluslararası Hava Yolculuğu Birliği (IATA), tehlikeli madde eğitim programlarını geliştirmek isteyen operatörler için rehberlik materyali sağlar. ICAO ve IATA kılavuz materyali yıllık olarak güncellenir ve operatörlere tehlikeli mallar hakkında bir bilgi kaynağı sağlar.

Birçok havacılık otoritesi, operatörlerin ilk ve aynı zamanda periyodik olarak da tekrarlanan eğitim sırasında kabin ekibine tehlikeli madde eğitimi vermesini şart koşar.

Operatörler, kabin ekibi eğitim programının bir parçası olan tehlikeli maddeler ile ilgili olarak:

- Tehlikeli malların hava yoluyla taşınmasıyla ilgili riskler, uçaktaki tehlikeli maddelerle ilgili sorun olduğunda nasıl başa çıkılacağı konuları ve kabin ekibinin farkındalığını arttırmak adına eğitim programına riskler, risklerle başa çıkma yolları ve farkındalık konuları dâhil edilmelidir.

1.17.1. Tehlikeli Madde Yönetmeliklerine (DGR) Göre Tehlikeli Maddelerin Sınıflandırılması

Operatörler tarafından kullanılan ana referans belgesi, Uluslararası Hava Taşımacılığı Birliği (IATA) Tehlikeli Madde Yönetmelikleri (DGR) kılavuzudur. IATA DGR, uluslararası ve ulusal hava düzenlemelerine dayalı olarak operatörlere işaretleme, paketleme, etiketleme ve tehlikeli gönderiler için gerekli belgeler hakkında bilgi sağlar.

IATA Tehlikeli Madde Yönetmeliği, ICAO Teknik Talimatlarına uygun olarak geliştirilmiştir. Tehlikeli maddeler, tehlike sınıflarına ayrılır. Her tehlike sınıfı birkaç bölüme ayrılmıştır ve bu sınıfların ve / veya bölümlerin her birine özel etiketler uygulanmıştır. Tehlikeli maddeleri tanımlamak için elmas şeklindeki afiş ve etiketlerden oluşan bir sistem kullanılır. Yanıcı maddeler için alev veya zehirler için kafatası ve çapraz kemikler gibi farklı renkler ve semboller, ürünle ilgili tehlikeleri tanımlar.

Sınıf 1 - Patlayıcılar

Cephanelikler ve havai fişekler ve nitrogliserin gibi patlayıcı maddeler ve piroteknik cihazlardır. Bu maddeler alev ve ısıya (güneş ışığı dâhil) maruz bırakılmamalıdır. Şok (düşme, devrilme) ve sürtünmeye maruz bırakmamalıdır. İlgili talimatlara göre diğer yüklerden ayrı tutulmalıdır (Görsel 1.21).

Görsel 1.21: Patlayıcı sınıfı levhası

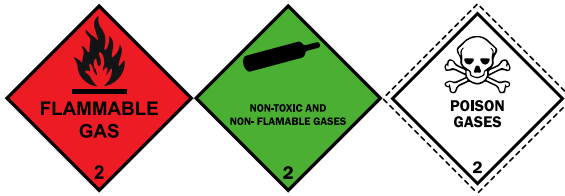
Sınıf 2. Gazlar

Alev ve ısıya (güneş ışığı dâhil) maruz bırakılmamalıdır. Yük ile temas edilmemeli ve yükün gazı solunmamalıdır (Görsel 1.22).

Sınıf 2.1 Yanıcı Gaz: Asetilen ve hidrojen gibi bir tutuşma kaynağıyla temas ettiğinde tutuşan gazlar

Sınıf 2.2 Yanıcı Olmayan Gazlar: Yanıcı veya zehirli olmayan gazlar.

Sınıf 2.3 Zehirli Gazlar: Hidrojen gibi solunması hâlinde ölüme veya insanlarda ciddi yaralanmaya neden olabilecek gazlar.

Görsel 1.22: Sırası ile Yanıcı, Yanıcı olmayan ve Zehirli gazlar sınıfı için levhalar

Görsel 1.23: Yanıcı sıvılar sınıfı levhası

Sınıf 3. Yanıcı Sıvılar

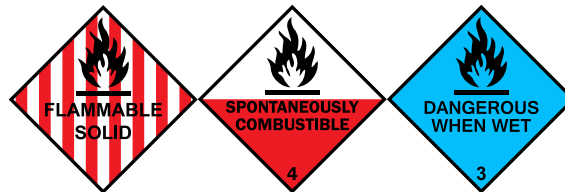
Örnek olarak benzin, alkol ve parfüm verilebilir (Görsel 1.23).

Sınıf 4. Yanıcı Katılar

Kibrit ve yanıcı metal tozu gibi maddelerdir (Görsel: 1.24).

Sınıf 4.1 Kendiliğinden Yanıcı Maddeler: Karbon ile etkileşime geçen, Sodyum sülfid, metal katalizörler vb. maddelerdir. Bu maddeler alev ve ısıya (güneş ışığı dâhil) maruz bırakılmamalıdır. Yanıcılardan uzak tutulmalıdır. Kendi kendine yanabileceklerinden izole edilmeli ve sürekli gözetim altında tutulmalıdır.

Sınıf 4.2 Islandığında Tehlikeli Olan Maddeler: Islandığında yanıcı bir gaz yayan veya ıslakken suyla reaksiyona giren kalsiyum, kalsiyum karbid, magnezyum alaşımlarının tozu, baryum, alkali metal alaşımları vb. maddelerdir. Su ile temas ettirilmemelidir. Alev ve ısıya (güneş ışığı dâhil) maruz bırakılmamalıdır. İlgili talimatlara göre yanıcılardan uzak tutulmalıdır. Kendi kendine yanabilir maddeler olduğundan izole edilmeli ve sürekli gözetim altında tutulmalıdır.

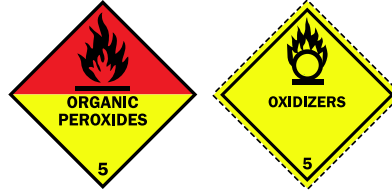

Görsel 1.24: Sırası ile yanıcı katılar, kendiliğinden yanıcı maddeler ve ıslandığında tehlikeli olan maddeler levhaları

Sınıf 5. Oksitleyici Maddeler ve Organik Peroksitler

5.1 Oksitleyici Maddeler: Organik olmayan oksitleyici maddeler, örneğin amonyum nitrat ve kimyasal oksijen jeneratörleridir. Alev ve ısıya (güneş ışığı dâhil) maruz bırakılmamalıdır. İlgili talimatlara göre yanıcılardan uzak tutulmalıdır.

5.2 Organik Peroksitler: Isı üreten, kendi kendine hızlanan bozunmaya uğrayabilen termal olarak kararsız maddelerdir. Bu maddeler, darbeye veya sürtünmeye duyarlıdır veya diğer maddelerle temas hâlinde olduklarında tehlikeli bir reaksiyon oluşturabilir. Bu maddeler patlayıcı olabilir ve hızla yanabilir. Bazı örnekler, gübreler ve havuz kimyasallarıdır (Görsel 1.25).

Görsel 1.25. Oksitleyici maddeler ve organik peroksitler levhaları

Sınıf 6. Zehirli ve Bulaşıcı Maddeler

Sınıf 6.1 Zehirli Maddeler: Yutulduğunda, solunduğunda veya cilt tarafından emildiğinde ölüm veya yaralanmaya neden olabilecek maddelerdir. Örneğin: pestisitler ve zehirler, civadır. Yükün gazı-tozu-kiri solunmamalıdır. Diğer yüklerden (özellikle yiyecek maddelerinden) uzak tutulmalıdır.

Sınıf 6.2 Bulaşıcı Maddeler: Bakteriler, virüsler, tıbbi atıklar (kullanılmış iğneler) gibi patojenler içerdiği bilinen veya içermesi beklenen maddelerdir. İnsanlardan ve diğer yüklerden (özellikle yiyecek maddelerinden) uzak tutulmalıdır. Yükün bulunduğu alan korumaya alınmalı ve ilgili talimatlara göre hareket edilmelidir (Görsel 1.26).

Görsel 1.26: Zehirli ve bulaşıcı maddeler levhaları

Sınıf 7. Radyoaktif Maddeler

Uranyum, platinyum, radyonükleer maddeler örnek olarak gösterilebilir. Bu maddelere dokunulmamalı ve yükün yakınında bulunulmamalıdır. Yükün bulunduğu alan korumaya alınmalı ve operatörlerin talimatlarına göre hareket edilmelidir. Mümkün olduğunca radyoaktif maddelerden uzak durulmalıdır. Eğer radyoaktif madde ile temas edildiyse eller hafif deterjanlı su ile yıkanmalıdır. Eğer kişinin kıyafetleri radyoaktif maddelere temas ederse kıyafetler çıkartılmalı, polietilen bir torbaya konulmalı ve diğer eşyalardan ayrılmalıdır (Görsel 1.27).

Görsel 1.27: Radyoaktif maddeler levhası

Sınıf 8. Aşındırıcılar

Sulu piller, sülfürik asit, hidroklorik asit, asetik asit, sodyum hidroksit çözeltisi, galyum, cıva vb. maddelerdir. Aşındırıcı maddeler organik dokuyu çözebilir veya pillerde bulunan hidroklorik asit veya sülfürik asit gibi bazı metalleri ciddi şekilde aşındırabilir. İnsanlardan ve diğer yüklerden uzak tutulmalıdır (Görsel 1.28).

Görsel 1.28: Aşındırıcı madde levhası

Sınıf 9. Diğer Tehlikeli Madde ve Mallar

Motorlar gibi içten yanmalı cihazlar, kuru buz, mıknatıslanmış maddeler, polimer bilyeler bu maddelere örnektir. İnsanlardan ve diğer yüklerden uzak tutulmalıdır (Görsel 1.29).

Görsel 1.29: Diğer tehlikeli maddeler ve mallar levhası

1.17.2. Kabine Kabul Edilen Tehlikeli Maddeler

Yolcuların ve kabin ekibinin el bagajlarında kişisel kullanım için sınırlı miktarda sınıflandırılmış tehlikeli madde taşımalarına izin verilir:

- Tuvalet malzemeleri (Parfüm, oje, oje çıkarıcı vb.)
- Taşınabilir elektronik cihazlarda bulunanlara benzer küçük lityum ve lityum iyon piller
- %70'den az alkol içeren alkollü içecekler
- Kuru buz

Kabinde izin verilen diğer sınıflandırılmış tehlikeli mallar, uçuşa elverişlilik düzenlemelerine uygun olarak gerekli acil durum ekipmanını içerir:

- Oksijen
- Yangın söndürücüler
- Can yeleklerini şişirmek için CO₂ gazı tüpleri

1.17.3. Yasaklanmış Tehlikeli Maddeler

Kabinde aşağıdaki öğelerin bulunması ve taşınması, kabinde taşınması kesinlikle yasak olduğundan bu durum tehlikeli malın mevcudiyeti olarak kabul edilmelidir.

- Patlayıcılar-havai fişekler, işaret fişekleri, oyuncak tabanca kapakları
- Sıkıştırılmış gazlar-dolu veya kısmen dolu solunum silindirleri (kamp gaz tüpleri dâhil)
- Yanıcı sıvılar ve katı-daha hafif yakıt, güvenli olmayan kibritler, boyalar, tiner, çakmaklar
- Oksitleyiciler-bazı ağartma tozları
- Organik peroksitler-bazı katı hidrojen peroksit türleri
- Zehir türleri
- Tahriş edici malzemeler-göz yaşartıcı gaz cihazları
- Bulaşıcı maddeler-canlı virüs materyalleri
- Radyoaktif malzemeler-radyoaktif kaynaklar içeren tıbbi veya araştırma örnekleri
- Aşındırıcılar-asitler, alkaliler, ıslak hücre tipi araba aküleri, kostik soda
- Mıknatıslanmış malzemeler-mıknatıs içeren aletler

1.17.4. Tehlikeli Madde Elleçleme

Operatör, kabin ekibinin bir tehlikeli madde olayı ile başa çıkmasını sağlamak için uçakta tehlikeli madde müdahale kitleri bulundurmalıdır. Bir tehlikeli madde müdahale kiti içeriğinde en az aşağıdaki ekipmanı içerir:

- Büyük, ağır kaliteli polietilen torbalar
- Kullanımdan sonra poşetleri doğru şekilde kapatmak için torba bağları
- Uzun lastik eldivenler

Uçakta bir tehlikeli madde müdahale kiti yoksa kabin ekibi mevcut ekipmanı kullanarak doğaçlama yapmalıdır. Kabinde, kabin ekibinin bu durumda kullanabileceği çok sayıda ekipman bulunmaktadır:

- Elleri korumak için plastik torbalarla kapatılabilen fırın eldivenleri-yangın eldivenleri
- Büyük ve küçük polietilen torbalar (çöp poşetleri, gümrüksüz poşetler veya hava tutmayan poşetler)
- Emici malzemeler (kâğıt havlular, gazeteler, koltuk başlıkları vb.)
- Yemek kutuları
- Havlu
- Battaniyeler

1.17.5. Kabinde Tehlikeli Maddelerin Keşfi

Tehlikeli madde dökülmesine veya sızmasına ilişkin ilk uyarı, olağan dışı bir koku veya duman fark eden veya kabin bagajından sızan bir ögeyi basitçe tanımlayan bir yolcudan gelebilir. Kabinde tehlikeli bir madde tespit edildiğinde kabin ekibi derhâl uçuş ekibini bilgilendirmelidir.

Kabin ekibi ilgili yolcudan eşyayı tanımlamasını istemelidir. Yolcu, kabin ekibine söz konusu tehlike hakkında biraz rehberlik sağlayabilir. Kabin ekibi, kontrol amacıyla aşağıdaki maddeler hakkında bilgi toplamaya çalışmalıdır.

- Bir tehlikeli madde etiketi
- Ambalaj üzerindeki numaralar
- Ambalaj üzerine yazılı bilgiler
- Kokular
- Dumanlar

1.17.6. Korunma

Kabin ekibi, ellerini korumak için sızıntı yapan şüpheli paketler veya eşyalara okunmadan önce eldiven giymelidir. Lastik eldiven sağlanmadıysa yangına dayanıklı eldivenler veya polietilen torbalarla kaplı fırın eldivenleri uygun birer alternatiftir.

Kabin ekibi ayrıca kendilerini dumandan korumak için Taşınabilir Solunum Ekipmanı (PBE) kullanmalıdır. Duman varsa kabin ekibi derhâl harekete geçmeli ve yolcuları etkilenen alandan uzaklaştırmalı, yolculara ıslak havlu veya bez sağlamalı ve yolculara bunlardan nefes almaları talimatını vermelidir. Ürün veya madde duman çıkarıyorsa veya bir yangın varsa kabin ekibi, duman ve yangın olayları ile ilgili prosedürlerini uygulamalıdır.

1.17.7. Tehlikeli Maddelerin Uzaklaştırılması

Kabinde tehlikeli madde ve ilgili tehlikeli madde bulaşmış malzemeler keşfedildikten sonra derhâl kabinden çıkarılmalıdır.

Tehlikeli madde, tehlikeli madde torbasına veya polietilen torbaya, kırık kısmı veya açıklığı yukarı bakacak şekilde yerleştirilmelidir. Tehlikeli maddeyi çıkarırken kirlenen tüm malzemeler aynı poşete konulmalıdır. Poşet, bir düğüm atılarak ve torba bağı kullanılarak kapatılmalıdır. Eldivenler çıkarılmalı ve cilt temasından kaçınılmalıdır. Eldivenler ikinci bir poşete konulmalıdır. İkinci poşet de aynı prosedür uygulanarak ikinci tehlikeli mal poşetine yerleştirilmelidir. Koltuk kılıfları ve halı bölümleri gibi tüm kontamine malzemeler (zararlı madde bulaşmış malzemeler), tehlikeli bir ürün olarak aynı şekilde işlem görmelidir.

1.17.8. Tehlikeli Maddelerin İstiflenmesi

Kabin ekibi, dökülen tehlikeli malları temizledikten sonra tehlikeli malları içeren polietilen poşetlerin güvenli bir şekilde istiflenmesini ve emniyete alınmasını sağlamalıdır. İkram kutusu varsa kabin ekibi tehlikeli malları içeren poşetleri saklamak için kullanabilir.

Tehlikeli mallar, kokpitten ve yolculardan mümkün olduğunca uzak bir yerde depolanmalıdır. Kabin ekibi mümkünse uç mutfağı veya uç lavaboyu kullanabilir. Bununla birlikte, kutular veya plastik torbalar, basınç bölmesine veya gövde duvarına karşı depolanmamalıdır.

Kabin ekibi tehlikeli madde depolamak için bir tuvalet kullanıyorsa, kutular yere konulmalı, poşet-poşetler boş bir çöp konteynerine konulmalı ve tuvalet kapısı dışarıdan kilitlenmelidir. Tehlikeli maddeleri depolamak için tuvaleti kullanmak dumanların kabine girmesini önleyecektir.

Tehlikeli maddeleri içeren bir kutuyu-poşeti taşıırken kabin ekibi kutunun-poşetin ağzının yukarı doğru kalmasını sağlamalıdır. Bir kutu-poşeti taşıırken kabin ekibi tehlikeli maddeleri içeren kabın dik durmasını sağlamalıdır ve hareketlerini önlemek için bunları sıkıca sabitlemelidir.

1.18. İhracat Kargo Dosyalama ve Arşivleme İşlemleri

Uzun süreler boyunca belge arşivleme; ticari, yasal, mali ve düzenleyici amaçlar için hava kargo tedarik zinciri katılımcıları ve özellikle nakliye komisyoncuları için bir gereklilik olmuştur. Tedarik zincirindeki tüm katılımcılar arasında, nakliye komisyoncularının ele almaları gereken belgeleri arşivleme konusunda büyük bir yükü vardır ve arşivleme ihtiyaçları büyüktür.

E-navlun, kâğıt dokümantasyon yerine dijital (elektronik) veri ve dokümantasyon değişimi ile hava kargo gönderilerinin taşınması sürecidir (hava yolu faturaları, bildiriler, faturalar, paketleme listeleri vb.).

Gönderi belgelerinin elektronik arşivlenmesi, e-nakliye felsefesinin ayrılmaz bir parçasıdır. Dijital belgelerle uğraşmak şirketlerin artık kâğıt arşivlemesine izin vermez ve e-nakliye tarafından yönlendirilebilen ve kolaylaştırılabilen süreç iyileştirmelerinden biri olarak görülmektedir.

Bununla birlikte, belgelerin elektronik olarak taşındığı ve alındığı bir e-nakliye ortamında bunların elektronik biçimde arşivlenmesi, kâğıt biçiminde arşivlemeye doğal bir alternatif olarak görülmelidir.

1.18.1. E-Arşivlemenin Faydaları

Arşivlemenin elektronik ortamda gerçekleştirilmesinin yararları aşağıdaki şekilde sıralanabilir:

- Üretkenliği artırır:
 - ✓ Arşivleme sürecini hızlandırır ve basitleştirir.
 - ✓ Herhangi bir yerden, istenilen zamanda bilgiye erişimi hızlandırır.
 - ✓ Manuel yazdırma sürecini kaldırarak ve arşivlemeyi düzenleyerek süreci basitleştirir.
- Maliyeti azaltır:
 - ✓ Kâğıt belgeleri ortadan kaldırır ve ofis alanını boşaltır.
 - ✓ Kâğıt (satın alma, imha, geri dönüşüm), baskı, mürekkep, toner, yazıcı bakımı maliyetlerini ortadan kaldırır.
- Müşteri hizmetini iyileştirir:
 - ✓ Müşteri dokümantasyonu alma talebine yanıt olarak bilgileri çok hızlı ve verimli bir şekilde sağlar.
 - ✓ Olası belge kaybını ortadan kaldırır.
- Güvenlik düzeyini artırır:
 - ✓ Hassas bilgilere erişim kısıtlanabilir ve değiştirilme risklerini ortadan kaldırır.
 - ✓ Yangın, sel vb. durumlarda veri arşivlemeyi güvence altına almak için dijital bilgilerin yedeklenmesini kolaylaştırır.
- Çevre dostudur.

1.18.2. Fiziksel Kâğıt Arşivlemeyle İlgili Temel Sorunlar

Operasyonel nakliye ortamında birçok belge oluşturulur, aktarılır, kopyalanır, teslim edilir, arşivlenir ve imha edilir. Belgelerin işlenmesi fiziksel kullanım, arşivlenme ve imha edilme olarak üçe ayrılmaktadır.

1.18.3. Arşivlenmiş Dosyalar, Belgeler İçin Gereklilikler

Bir dosya, bir gönderi için birkaç belge parçası içerir:

- Konşimento kopyası
- Müşteri belgelerinin kopyası (paketleme listesi, fatura, sertifika)
- Gümrük Beyannamesi sureti
- Müşteri sipariş nakliyesinin kopyası
- Teslimat fişinin kopyası
- E-posta alışverişi
- Taşıma faturasının kopyası

Belgeleme işlemi düzenli olarak gerçekleşir ve dosya toplama süreci basittir ancak zaman alır.

1.18.4. Dosya ve Belgelerin Fiziksel Kullanımı, Arşivlenmesi ve İmha Edilmesi

İlgili sorunlar ve maliyetlerle ilgili operasyonel faaliyetlerin ötesinde, fiziksel depolamanın maliyeti yüksek ve bu belgelere erişim de zordur. İşletme ne kadar büyükse alan ihtiyacı da o kadar büyük olur. Düzenleme nedenleriyle birçok belgenin uzun yıllar (5-10 yıl) saklanması ve güvenli bir şekilde arşivlenmesi gereklidir. Bu da maliyetlidir. 3 ay sonra belgeler raflardan çıkarılır ve kartonlara paketlenir ve her kutuda içinde saklanan dosya sayısının yanı sıra yıl, ay, referans numarası vb. gibi ek bilgilerle işaretlenmesi gerekir.

Şirketin tahsis ettiği alan düzenlemesine ve konfigürasyonuna bağlı olarak alan olmadığında dosyaların şirkete çok yakın olmayan başka bir fiziksel alana tekrar taşınması gerekebilir.

Dosyaları kaldırmaya ve yeniden kullanılacak alanı boşaltmaya başlarken sınıflandırma, potansiyel olarak beş yıl öncesine göre yılda potansiyel olarak daha fazla dosya içeren raf sıraları üzerinde etkilenebilir, bu da potansiyel olarak aynı yıl arşivlenmiş ancak aynı depoda farklı alanlara dağılmış dosyalara dönüşebilir.

Raflarda uzun yıllar geçirdikten sonra dokümantasyonun da imha edilmesi gerekir, bu faaliyetin doğru bir şekilde planlanması ve organize edilmesi gerekmektedir.

Bu kısımda anlatılan genel arşivleme işlemleri, ithalat kargo dosyalarının arşivlenmesi hususunda da geçerlidir.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

A) Aşağıdaki boş bırakılan parantezlere cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. (...) İhracat kargoya ait Gümrük Beyannamesi tamamlanmamış ihracat kargoları uçağa yüklenebilir.
2. (...) Hava Yolu Konşimentosu (AWB), bir taşıyıcı veya acente tarafından düzenlenen ve sevk edilen mallar hakkında ayrıntılar sağlayan yasal olarak bağlayıcı bir taşıma belgesidir.
3. (...) Özel kargolar dökme (bulk) ve ULD kargolar olmak üzere 2 sınıfta incelenir.
4. (...) E-arşivleme üretkenliği artırır, maliyeti azaltır ve güvenlik düzeyini artırır.
5. (...) Hava yolu tehlikeli madde taşımacılığı ile ilgili genel kurallar IATA DGR el kitabıyla belirlenmiştir.

B) Aşağıdaki boşlukları uygun ifadelerle doldurunuz.

6., ihracatta gümrük mevzuatına uygun olarak doldurulduktan ve ilgili ihracatçı birliği tarafından onaylandıktan sonra gümrük idaresine sunulan belgedir.
7. AWB'de ilk/orijinal nüsha renklidir.
8., "Sağlık, güvenlik, mülk veya çevre için risk oluşturabilen ve Teknik Talimatlarda tehlikeli mallar listesinde gösterilen veya bu talimatlara göre sınıflandırılan eşya veya maddeler" şeklinde tanımlanır.
9. Karbon ile etkileşime geçen, sodyum sülfid, metal katalizörler vb. maddeler.....sınıfında yer alır.
10. Etler taşınırken ambalajların üzerineve etiketleri yapıştırılmalıdır.

C) Aşağıdaki soruların doğru cevaplarını işaretleyiniz.

11. Aşağıdakilerden hangisi uçağa kargo yüklenirken dikkat edilmesi gereken maddelerden biri değildir?

- A) Etiketler dışarıdan okunacak şekilde tasarlanmalıdır.
- B) Hava yollarına kargo hizmeti verilirken ilgili hava yolunun Ground Operational Manual (GOM) ve Cargo Operational Manual'da (COM) yer alan yazılı talimatlara uyulmalıdır.
- C) Kırılgan yükler, palet veya konteynerlerde istiflenirken en üste yerleştirilmelidir.
- D) ULD'ye yükleme yaparken kargo özel durumu nedeniyle TIACA standartlarına göre istiflenmelidir.
- E) Yüklenen özel yükler konusunda dikkatli olunmalıdır (tehlikeli mallar, çabuk bozulan kargo, ağır kargo, değiştirilebilir ve hassas kargo).

12. Bir ülkenin ürettiği malları başka bir ülkeye veya ülkelere satmasına denir.” tanımına uygun seçenek aşağıdakilerden hangisidir?

- A) ihracat
- B) ithalat
- C) mal satımı
- D) ordino
- E) mal alımı

13. Aşağıdakilerden hangisi Hava Kargo Manifestosu’nda yer alması gerekenlerdendir?

- A) Belge baskı numarası
- B) Ekip bagajı
- C) Ekipman
- D) İrsaliye
- E) Sefer numarası

14. ULD kodlanması ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Baştaki 3 harf ULD tipini tanımlar.
- B) Herhangi bir barkod içermez.
- C) Ortada bulunan 3 veya 4 haneden oluşan sayılar kayıt numarasını gösterir.
- D) Sonraki 2 harf IATA kodunu gösterir.
- E) Sondaki 2 harf ULD’nin ait olduğu hava yolunu göstermez.

15. Konteyner ve palet kodlanırken kullanılan kodlardan hangisinin anlamı yanlış gösterilmiştir?

- A) F - Sertifikasız palet
- B) G - Sertifikasız palet ağı
- C) N - Sertifikalı konteyner
- D) J - Termal igloo
- E) R - Termal sertifikalı konteyner

16. AWB ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Dördüncü nüsha kahverengidir ve makbuz ve teslimat belgesi olarak işlev görür. Diğer dört kopya beyazdır.
- B) İkincisi (pembe), alıcının kopyasıdır.
- C) İlk (yeşil) nüsha taşıyıcının kopyasıdır.
- D) Üçüncüsü (mavi), göndericinin kopyasıdır.
- E) 8 nüshanın tümü orijinaldir.

17. Aşağıdakilerden hangisi özel kargo sınıfına dâhil edilemez?

- A) Bozulabilir gıda maddeleri
- B) Cenazeler
- C) Diplomatik kargolar
- D) Dökme (bulk) kargolar
- E) Islak kargolar

18. Aşağıdaki etiketlerden hangisinin taşınacak olan canlı hayvanın kafesi üzerine yapıştırılması zorunludur?

- A) Canlı hayvan etiketi (Live Animals)
- B) Hepsi
- C) Hiçbiri
- D) Sıcaklık uyarı etiketi (Keep Temperature)
- E) Konumlandırma etiketi (This Way Up)

19. Hava yolu kargo taşımacılığında AWB kim tarafından düzenlenir?

- A) Alıcı
- B) Gönderici
- C) Hiçbiri
- D) Pilot
- E) Taşıyıcı veya acente

20. Aşağıdakilerden hangisi IATA Canlı Hayvan Düzenlemeleri'ne göre göndericinin yapması gereken işlemler arasında değildir?

- A) Canlı Hayvan Sertifikası düzenlemek
- B) Çıkış ve varış noktaları arasındaki rezervasyonu yapmak
- C) İhracat izin belgesini temin etmek
- D) İthalat izin belgesini temin etmek
- E) Sağlık Sertifikası temin etmek

21. Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü'ne (ICAO) göre "Sağlık, güvenlik, mülk veya çevre için risk oluşturabilen ve Teknik Talimatlar'da tehlikeli mallar listesinde gösterilen veya bu talimatlara göre sınıflandırılan eşya veya maddeler"e denir.

Yukarıdaki tanıma göre boşluğa gelmesi en uygun seçenek hangisidir?

- A) Genel kargo
- B) Islak kargo
- C) Özel kargo
- D) Tehlikeli madde
- E) ULD kargo

22. Bozulabilir gıda maddelerinin hava yolu kargo ile taşınmasında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bu tür kargolar için kısıtlama olup olmadığı incelenmelidir.
- B) Kargo ambalajı sağlam ve uygun olmalıdır.
- C) Karışık kargo içerisinde bozulabilir kargo varsa kabul edilmemelidir.
- D) Navlun bedelinin ne zaman ödeneceği kararlaştırılmalıdır.
- E) Taşıma esnasında özel muamele uygulanmalıdır.

23. Aşağıdakilerden hangisi e-arşiv sisteminin yararlarından biri olarak gösterilemez?

- A) Çevreye zarar verir.
- B) Güvenilirliği artırır.
- C) Hataları en aza indirir.
- D) Olası belge kaybını ortadan kaldırır.
- E) Zamandan tasarruf sağlar.

24. Aşağıdaki etiketlerden hangisi yumurta taşınması sırasında ambalaj üzerine yapıştırılmaz?

- A) Attention Secure
- B) Fragile
- C) Keep Temperature
- D) Perishable
- E) This Way Up

25. Aşağıdakilerden hangisi ihracat sürecinde hava yolu kargo taşımacılığı faaliyetlerinde düzenlenen belgelerden biridir?

- A) AWB
- B) Checklist
- C) Gümrük Beyannamesi
- D) Hepsi
- E) Özet Beyan

26. Aşağıdakilerden hangisi genel kargolara örnek olarak verilebilir?

- A) Canlı hayvan
- B) Et ürünleri
- C) Yanıcı maddeler
- D) Tekstil ürünleri
- E) Yumurta

27. Aşağıdakilerden hangisi tüm ıslak kargoların sevkiyatında kullanılması gereken ortak etikettir?

- A) Attention Secure
- B) Fragile
- C) Keep Temperature
- D) Perishable
- E) This Way Up

28. Hava yolu kargo taşımacılığında tehlikeli maddeler ile ilgili genel hükümler hangi kurallar çerçevesinde belirlenmektedir?

- A) CIM
- B) CMR
- C) IATA-DGR
- D) IMO
- E) RID

29. Aşağıdakilerden hangisi hava yolu kargo taşımacılığının üstün taraflarından birisidir?

- A) Büyük miktardaki eşyanın naklinde en uygun ulaşım türüdür.
- B) Diğer taşımacılık türlerine oranla sigorta primleri daha düşüktür.
- C) Havaalanlarının sayısı kısıtlıdır.
- D) Kargoların elleçleme ve yüklenmesinde prosedür fazladır.
- E) Maliyeti yüksektir.

30. Aşağıdaki tehlikeli madde sınıfları ve sınıf isimleri eşleştirmelerinden hangisi doğrudur?

- A) 1 - aşındırıcı (asidik) maddeler
- B) 2 - gazlar
- C) 4- zehirli maddeler
- D) 5- patlayıcılar
- E) 8 - yanıcı sıvı maddeler

Öğrenme Birimi /2

İTHALAT KARGO İŞLEMLERİ

Konular

1. İthalat kargo işlemleri
2. İthalat kargo dosyalarını arşivleme

Bu öğrenme biriminde;

- FFM (Flight Freight Manifest) mesajını,
- Gelen FFM (Flight Freight Manifest) mesajını,
- Gelen kargo evraklarının çeşitlerini,
- Kargo yüklü palet ve konteynerleri boşaltma işlemlerini,
- Kargo yüklü palet ve konteynerlerde boşaltma, eksik, fazla ve hasar tespit yapmayı,
- Gelen kargolarla ilgili gümrük muhafaza birimine bildirimin nasıl yapıldığını,
- Gümrük kurallarını,
- Kargoların kabul işlem süreçlerini,
- Kargolarla ilgili sık kullanılan FSU mesajlarını,
- SITATEX'te mesaj yazmayı,
- İthalat kargo dosyalarının nasıl arşivlendiğini öğreneceksiniz.

**HAZIRLIK
ÇALIŞMALARI**

1. İthalat kavramı size ne ifade ediyor?
2. Ülkemize yurtdışından bir ürünün geliş serüvenini araştırınız.
3. İthal ürün dendiğinde aklınıza hangi ürünler geliyor? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşarak aklınıza gelen ürünlerin benzerlik ve farklılıklarını kısaca karşılaştırınız.

2.1. İthalat Kavramı

Ülkede üretilmeyen ya da üretilse dahi üretim miktarı veya ürün özellikleri daha farklı ürünlere ülke vatandaşlarının ihtiyaç duyması sebebiyle yurt dışından ürün satın alınmasına **ithalat** denir (Görsel 2.1). Kişi ürünü kendisi kullanmak için satın alabileceği gibi başkalarına satmak için de satın alabilir. İthalatın bir diğer adı da dış alımdır. Türk Dil Kurumu Türkçe Sözlük'te ithalat, “Başka bir ülkeden mal getirme veya satın alma.” olarak tanımlanmıştır.

Görsel 2.1: İthalat kavramı

2.2. Hava Kargo Sektörü ve İthalat

İthalat birden fazla devletin vatandaşları arasında yapılan bir dış ticaret unsurudur. Yurt dışı ile yapılan ticari işlemler yurt içi ticari işlemlere göre daha zor, daha uzun süreli ve daha karmaşık işlemlerdir (Görsel 2.2). En önemlisi de ithalat işlemleri yurt içi ticari işlemlere göre çok daha fazla masraflıdır. Fakat aynı zamanda kârlılığı da yüksektir.

Görsel 2.2: Hava kargo sektörü ve ithalat

Uluslararası ticaretin iki önemli unsurundan biri olan ithalata konu olan ürünler ülkeye deniz yolu, hava yolu, demir yolu, kara yolu ve boru hattı ile giriş yapabilir. Bu taşımacılık yöntemlerinin her birinde hemen hemen aynı kargo ve gümrük işlemleri yapılmaktadır. Fakat bu ticaret için hava yolu ile taşıma yöntemi kullanıldığında maliyet yükselmektedir. Çünkü hava operasyonları, diğer tüm taşıma operasyonları ve ulaştırma hizmetlerine göre daha maliyetli fakat daha hızlı, güvenli ve konforludur. Bu yüzden hava kargo yoluyla taşınan ürünlere bakıldığında bu ürünler için genel olarak yükte hafif, pahada ağır tabiri kullanılabilir.

Her ürün ülkede üretilmeyebilir ya da bir ham madde ülkede bulunmayabilir. Bu durum insanın bu ürünlere duyduğu istek ve ihtiyacı değiştirmez. Bu ürünler günümüz dünyasında kolaylıkla farklı bir ülkeden temin edilebilmektedir. Bazı ürünlerin daha hızlı, güvenli ya da özel şartlar altında ülkeye taşınması gerekmektedir. Tam olarak bu durumda hava yolu kargo taşımacılığı; ithalatçıların tüm ihtiyaçlarını karşılamak; taşıma, elleçleme ve gümrükleme süreçlerini çözmek için operasyonlar düzenler.

SIRA SİZDE

1. Hava yolu ile taşınan ithalat amaçlı kargo türleri neler olabilir?

2.3. İthalata Konu Olan Hava Kargoların Sınıflandırılması

Her kargo hava yolu ile taşınmak zorunda değildir fakat bazı kargoların niteliği hava kargo taşımacılığı ile taşınmasını gerektirmektedir. Bu kargolar güvenlik gereği, bozulma ihtimali, maddi değeri açısından ithalata konu olabilir ve genel olarak bu önemli kargolar hava yolu ile taşınmaktadır.

2.3.1. Özel Kargolar

Taşıyıcıya, beraberinde taşınan diğer kargolara, elleçleme işlemlerini yürüten çalışanlara, hava taşıtına, bulunduğu kaba zarar verme ihtimali olan veya maddi yükümlülüğü olan kargolara **özel kargolar** denmektedir. Bu tür kargoların her biri için ayrı prosedürler bulunmaktadır. En bilinen özel kargolar; değerli kargolar, canlı hayvanlar, cenazeler, tehlikeli maddelerdir. Örneğin bulunduğu ortama salınım yapma potansiyeli olan zehirli bir madde barındıran kargo ile canlı hayvanlar aynı kompartımanda taşınamaz. Bunun yanında cenaze ile canlı hayvanlar da aynı kompartımanda taşınamaz. Bu kurallar uluslararası havacılık otoritelerince belirlenmiş ve değişmez kurallardır.

Özel kargolar için yapılan işlemler daha yorucu ve uzun işlemlerdir. Örneğin bir canlı hayvanı ticarete konu olarak ülkeye getirmek için gümrük, elleçleme, kafesleme, CITES, OIE ve Birleşmiş Milletlerin talimatlarına uygun hareket etme zorunluluğu vardır. Bunun yanında tehlikeli maddelerin taşınması da güvenlik gerekliliklerini arttıran zor bir iştir. Hava kargo yolu ile ürün taşınırken iş sağlığı ve güvenliği en önemli olgudur ve kurallara uyulmak zorundadır. Aksi hâlde kazalar özellikle tehlikeli madde sebepli kazalar, can kayıplarına ve maddi açıdan çok büyük sorunlara yol açabilir. Öğrenme biriminde kullanılan kuruluşlar, kısaltmalar ve anlamları Tablo 3'te verilmiştir.

2.3.2. Genel Kargolar

Özel olarak bir tanımlaması yapılmayan tüm kargolar, genel kargolardır. Genel kargolar için özel işlemler ve gereksinimler bulunmadığı için bu kargoların taşınması ve evrak işlemleri çok daha kolaydır. Örneğin tekstil ithalatı için sadece taşıma senedi düzenleyip gümrük işlemlerini yapmak yeterlidir.

2.3.3. Hava Kargo ile Taşınarak İthalata Konu Olabilecek Kargolar

Bir ürünün hava kargo ile gönderilebilmesi için öncelikle boyutu daha sonra türü, fiziki özellikleri, kapladığı toplam alan, maddi değeri gibi ürün özelliklerine odaklanmak gerekir. Bu ürün özellikleri, ürünü, bir hava taşıtı ile taşınmaya uygun hâle getirir (Görsel 2.3).

Görsel 2.3: Hava kargo operasyonu ile taşınan bir kargo

Hava kargo taşımacılığı yoluyla taşınmakta olan mallar, genel olarak yüksek değerli ürünler olarak adlandırılabilir. Bu taşımacılık türüne konu olmayan mallar ise yük olarak ağır, paha olarak daha ucuz ürünlerdir. Kum, çakıl, mermer, kömür, beton gibi mallar düşük değerli ürün olarak adlandırılabilir. Bu ucuz ürünlerin ithal edilmesi, ihraç edilmesi ya da taşınması gerektiğinde genel olarak deniz yolu, demir yolu ve kara yolu taşımacılığı yöntemleri tercih edilmektedir. Bu ürünlerin ancak numuneleri hava kargo taşımacılığına konu olabilir.

Hava kargo ile taşınması uygun ürünler, yapılan bir Hava Kargo Yoğunluk Araştırması'na göre şu şekilde sıralanmaktadır:

- Uzay kargo (uçak koltukları, uçak motor yedek parçası vb. sivil ve askeri hava taşıtlarının yedek parçaları)
- Hazır giyim
- Sanat dallarına konu olan eşyalar (müzik aletleri)
- Cd, dvd, fotoğraf filmi gibi özel taşıma gereği duyulabilecek mallar
- Kimyasallar
- Otomotiv ekipmanları
- Bilgisayar parçaları
- Oyuncaklar
- Beyaz eşyalar
- Kozmetik ürünler
- Kuryelerin taşınmasına izin olan ürünler
- Canlı hayvanlar
- Diplomatik kargolar
- Elektrikli ev aletleri
- Her türlü metal
- Çabuk bozulabilir ürünler
- İlaçlar, plastik ürünler
- Hassas aletler (lens vb.)
- Gazete, dergi
- Cep telefonları

Hava kargo firmalarının tamamı, bu kargoları taşıyacak özelliklere sahip olmak zorunda değildir. Yeterli fiziki şartlara sahip hava taşıtları bulunmayan firmalar, bu ürünleri taşıyamaz ya da bu fiziki şartı sağlamak için kiralama, satın alma yapabilir. Örneğin bozulmaması için 10 °C'nin altında bir sıcaklık şartı arayan kimyevi madde yığınının taşımak için soğuk hava deposu gerekmektedir. Eğer bir hava kargo firması bu soğuk hava deposuna sahip değilse ve bu taşıma belli periyotlarla yapılacak kârlı bir işse kargo taşıtının içini yeniden dizayn edip bir soğuk hava deposu ile taşıtı zenginleştirebilir. Eğer tek seferlik bir taşıma yapılacaksa ve kârlılık soğuk hava deposunun kiralınmasına rağmen yeterli düzeyde olaksa firma soğuk hava deposu kiralayabilir.

2.3.4. Uluslararası Hava Kargo Taşımacılığı

Hava yolu ile kargo taşınması, gönderici ile taşıma işini yapacak olan hava yolu şirketi arasında imzalanan belge “Hava Yolu Kargo Taşıma Senedi” ya da bilinen diğer ismi olan “Hava Yolu Konşimentosu” [AWB (Air Waybill)] içeriği ile gerçekleştirilmektedir. Bu konşimento ihracat kargo bölümünde detaylıca anlatılmıştır. Konşimentonun içeriğinde “söz verilen işin gerçekleştirilmesi” cümlesi yer alır. Bu cümle hem gönderici hem alıcı hem de taşıyıcının haklarını koruyan bir ifadedir.

Hava Yolu Konşimentosu gönderici ve taşıyıcı arasında imzalanan bir sözleşmedir. Burada gönderici bir lojistik firması olabileceği gibi bir şahıs ya da üretici, satıcı bir firma da olabilir. Bu taşıma sözleşmesinin yapılmasının ana amacı, kargonun alıcıya tam zamanında ve üzerinde anlaşılmış olan şartlarla ulaştırılmasını sağlamaktır. Bu sözleşmede imzası bulunmasa dahi sözleşme, alıcının ürünü teslim alabilmesi için imzalanmaktadır. Burada alıcının tek yapması gereken şey doğru zamanda havalimanında bulunarak kargoyu sözleşmedeki şartlardaki uygunluğuna bağlı olarak kabul etmektir.

2.3.4.1. Uluslararası Hava Kargo Taşımacılığında Ödeme İşlemleri

Hava Yolu Konşimentosu'nda taşıyıcıya yapılacak ödeme işlemi gönderici tarafından yapılan bir işlemdir. Dolayısıyla alıcı kesinlikle bu sözleşmeye bağlı bir ödeme işlemi yapmaz. Alıcının bu hizmet bedelini ödemesi ancak alıcı ve gönderici arasında yapılan özel bir ticari sözleşmeye bağlı olabilir. Bu özel ticari sözleşmeyle alıcı imzalanan konşimento içeriğine bağlı olarak ürünü teslim alır ve bununla birlikte taşıma hizmeti kapsamında taşıyıcıya ödemeyi yapar (Görsel 2.4).

Görsel 2.4: Hava kargo taşımacılığında ödeme

2.3.4.2. Ulusal ve Uluslararası Anlaşmaların Hava Kargo Taşımacılığı İçin Önemi

Hava yolu taşımacılığı, yolcu ya da kargo ayırt etmeksizin ulusal ve uluslararası kurallar ve bu kuralların getirdiği ciddiyet çerçevesinde yürütülmektedir. Hava kargo taşımacılığının da doğru yapılması ve prosedürlerinin iyi anlaşılabilmesi için mutlaka ulusal ve uluslararası hukuksal düzenlemelerin bilinmesi ve bu düzenlemelerin incelenmesi gerekmektedir. Hava yolu taşımacılığı ile ilgili kurallar, Varşova Konvansiyonu, Lahey Protokolü, Uluslararası Hava Yolu Taşımacılığı Birliği (IATA), Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü (ICAO) ve

Birleşmiş Milletler konvansiyonları ile oluşturulmuştur. Bunların yanında ülkelerin de kendi kültürlerinden gelen kuralları vardır ve uluslararası hava yolu taşımacılığı sırasında bu özel kurallara da dikkat etmek gerekir.

Türkiye’de hava yolu kargo taşımacılığıyla ilgili mevzuat Ulaştırma Bakanlığı tarafından oluşturulmuştur ve hava yolu kargo taşımacılığının en yetkili otoritesi de Ulaştırma Bakanlığıdır. Bakanlığa bağlı olarak SHGM (Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü) ve DHMİ (Devlet Hava Meydanları İşletmesi) de hava yolu taşımacılığı iş ve işlemlerini denetler, yönetir ve organize eder. (Öğrenme biriminde kullanılan kuruluşlar, kısaltmalar ve anlamları Tablo 3’te verilmiştir.)

2.3.4.3. Türkiye’de Hava Yolu Kargo Taşımacılığında Gümrükleme

Ülkemizde gümrükleme işlemlerinin uygulayıcısı genel olarak gümrük müşavirleridir. Üretici ya da satıcının lojistik süreçlerini yöneten firma, IATA’ya bağlı bir acente ise hava yolu taşıyıcısının yasal temsilcisi olarak her hukuki işlemi yapmakta yetkili kılınmıştır. Lojistikçi firma taşıma şirketine ulaştırdığı her gönderi için taşıyıcıdan navlun bedeli alır.

Gümrükler Genel Müdürlüğü, gümrük işlemlerinin hukuki olarak denetlenme, inceleme, araştırma, onay verme gibi süreçlerini yürütür. Bunun yanında gümrükler ile ilgili kanunların uygulayıcısıdır. Aynı zamanda “Gümrük Birliği” dış ticaret, özellikle de ithalat üzerinde oldukça etkilidir. Gümrük Birliğince sağlanan vergi indirim oranları, yıllık ithalat ve ihracat miktarını etkilemektedir.

2.3.5. Hava Kargoda Gerçekleştirilen İthalat İşlemleri

Hava kargo işleyiş sürecinde ithalat işlemleri yapılırken oldukça dikkat edilmelidir. Sürecin doğru yönetilmesi hem işlemleri hızlandıracak hem de yaşanabilecek olumsuzluklarla ilgili riskleri azaltacaktır. Bunun yanında sorunsuz yapılan her iş mevcut müşteriyi elde tutma ve yeni müşteriler kazanmayı sağlayacaktır.

2.3.5.1. SITATEX

Hava yolu şirketlerinin yaptıkları iş ve işlemler ile ilgili olarak birbirlerine gönderdikleri bilgilendirme ve rapor mesajlarına **SITA mesajı** denir. Bu SITA mesajları SITATEX sistemi üzerinden ücretli bir şekilde gönderilmekte ve alınmaktadır. Mesaj gönderimi Görsel 2.5’te gösterildiği gibi beş aşamada yapılmaktadır.

Görsel 2.5: SITATEX mesaj sisteminin çalışma prensibi

2.3.5.2. FFM (Flight Freight Manifest) Mesajı

Flight Freight Manifest, gönderici elleçleme (handling) ofisinin alıcı elleçleme ofisine gönderdiği bir mesajdır. Kargo manifestosunun bilgi mesajına çevrilmiş hâlidir. Bu mesaj ile gönderici elleçleme ofisinin uçağa yüklediği yükler ayrı ayrı ya da toplu olarak mesaj hâlinde gönderilir, alıcı tarafından da teslim alınır. Bu iş uçak havalimanından ayrıldıktan hemen sonra yapılması gereken bir iştir.

FFM sayesinde elleçleme ofisi; kendine gelecek yükler, bu yüklerin özellikleri, yüklerin yüklendiği ULD'nin türü, AWB numaraları, adet, ağırlık, cins, alıcı bilgileri, sefer sayısı, tarihi, uçuşun rotası ve uçağın kuyruk numarası gibi bilgilere önceden sahip olur. Aslında bu mesaj Kargo Manifestosu'nun mesaja dönüştürülmüş, ön bilgi amaçlı bir versiyonudur.

Bu mesajı göndermenin bir diğer amacı da mesajla gönderilen bilgileri gümrüğe bildirmektir. Mesaj, alıcı elleçleme ofisine geldikten sonra gelecek olan kargolarla ilgili bilgi gümrüğe beyan edilir. ULD sözcüğünün açılımı ve anlamı kitabın başında “Tablo 3 Kuruluşlar, Kısaltmalar ve Anlamları” bölümünde verilmiştir.

SITA kanalıyla gelen FFM mesajının içerdiği ithalat kargo bilgileri otomatik olarak taşıyıcı firmanın kullandığı yazılıma (BORANSAL, SOFT vb.) da aktarılır. Alıcı ofisteki kargo memuru gelecek uçakla ilgili hazırlıklarını yapmaya başlar. Eğer gelen mesaja göre uçakta özel bir kargo gözükiyorsa bunların da kontrollerini yapar ve yazılım programına girişlerini yapar.

UYGULAMA 1

Aşağıda verilen, mesaj içeriğini anlamanızı sağlayacak olan FFM mesajını açıklayınız. Cevaplarınızı arkadaşlarınızla paylaşarak karşılaştırınız.

FFM/8

<http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=21855>

AI529/17APR0148/BUD/TC-ALK ESB

ULD/PMC45987AI

123-98765432 ISTCAI/S2K2554MC14.7T2/CAR PARTS/CAIAI529/18APR

LAST

2.3.6. Gelen Uçak Beraberinde Gelen Evraklar

Kargo taşıyan uçakla beraberinde uçak zarfı da gelir. Zarf, kokpitte ya da kompartımanda bulunur. Bu zarfın içerisinde gönderici tarafından hazırlanmış olan evrak bulunur. Zarfı, uçak indikten sonra kargo memuru teslim alır. Zarfın içerisinde gelen kargo manifestosu, Air Waybill'in 3. nüshası ve NOTOC bulunur. Bunların dışında kargonun türüne göre de bazı evrakların bulunması gerekebilir. Kargo memuru bu evrakları inceler ve gerekli yönlendirmeleri yapar.

2.3.6.1. Geliş Kargo Manifestosu (Air Cargo Manifest)

Hava Kargo Manifestosu, gönderici elleçleme ofisi tarafından doldurulur ve yüklenen kargo ile ilgili alıcı elleçleme ofisinin ilgili kargo memurunun bilgi edinmesi sağlanır. Bu manifesto uçak zarfına koyulur ve uçak iniş yaptığında kargo memuru, kompartımandan ya da kokpitten zarfı alır, açar ve bu manifestoya göre işlemleri başlatır.

Görsel 2.6'da gösterilen Hava Kargo Manifestosu'nda aşağıdaki bilgiler yer almaktadır:

1 Sayfa sayısı	10 Air Waybill çeşidi
2 Taşıyıcı İsmi	11 Air Waybill numarası
3 Uçağın bağlı olduğu ülke ve tescil kaydı	12 Yüklenen paket miktarı
4 Uçuş numarası	13 Yüklenen kilo miktarı
5 Varsa gönderici acente bilgisi	14 House Air Waybill sayısı
6 Varsa alıcı acente bilgisi	15 Taşıyıcı ismi ve adresi
7 Tarih	16 Alıcı ismi ve adresi
8 Kargo yükleme istasyonu	17 Yüklenen materyalin türü
9 Kargo boşaltma istasyonu	

AIR CARGO MANIFEST										Form approved: OMB No. 1651-0001 Exp. 03-31-2012				
19 CFR 122.35, 122.48, 122.52, 122.54, 122.73, 122.113, 122.118										1. PAGE NO. OF				
2. OWNER/OPERATOR					3. MARKS OF NATIONALITY AND REGISTRATION					4. FLIGHT NO.				
5. PORT OF LADING					6. PORT OF UNLADING					7. DATE				
ITEMS 8 AND 9 FOR CONSOLIDATION SHIPMENTS ONLY					8. CONSOLIDATOR					9. DE-CONSOLIDATOR				
10. AIR WAYBILL TYPE (M=Master, H=House, S=Sub)					12. NO. OF PIECES					13. WEIGHT (Kg./Lb.)				
11. AIR WAYBILL NO.					14. NO. OF HAWBS					15. SHIPPER NAME AND ADDRESS				
										16. CONSIGNEE NAME AND ADDRESS				
										17. NATURE OF GOODS				
See back of form for Paperwork Reduction Act Notice.														
CBP Form 7509 (06/09)														

Görsel 2.6: Geliş Kargo Manifestosu

2.3.6.2. Air Waybill

Air Waybill (Hava Yolu Konşimentosu) kavramı, kitabın ihracat kargo bölümünde de anlatıldığı gibi “IATA TACT Rules” kitabının “AIR CARGO TARIFF MANUAL” bölümünde tanımlanmıştır. Bu tanıma göre **Air Waybill** ihracatı yapılacak olan bir malın hava yolu ile taşınmasında kullanılmakta olan bir çeşit sözleşme-
dir. Belgenin düzenleyicisi taşıyıcı firmadır ve bu belge bir çeşit makbuz olarak kabul edilebilir. Hava Yolu Konşimentosu ciro edilemez yani maddi bir değeri yoktur. Fakat bazı istisnai durumlarda orijinal 3. nüsha maddi değere sahip olabilir. İhracatı yapan firma, kargo ithalatçıya ulaşmadan önce alıcı bilgilerini acenteye bilgi verme yoluyla değiştirebilir. Bu durumda karşı taraf yani ithalatçı büyük zarar görebilir. Bu riski ortadan kaldırmak adına 3. nüsha mutlaka ithalatçıya **uçakla birlikte** gönderilir.

Aynı zamanda kargo taşımacılığı için en önemli evrak Air Waybill'dir. İthalat kargoya hizmet veren her operasyon ekibinin ve kargo memurunun bu evrakı okuyabilecek yeterlilikte olması gerekir. Kitabın bu bölümünde Air Waybill'in üzerindeki boşluklarda ne yazdığının anlaşılabilmesi için Air Waybill'in üzerindeki boşluklar numaralandırılmış ve numaralara karşılık olarak açıklamalar yapılmıştır. Bu açıklamalar, ithalat kargo sırasında yapılacak çalışmalara yön vermeyi ve bununla birlikte belgeyi kolaylıkla okumayı sağlayacaktır.

Hava Yolu Konşimentosu 3 orijinal, 9 kopya olmak üzere toplam 12 nüshadan oluşur.

1. Nüsha

Hava yolu şirketinde kalır ve ihracatçı ya da ihracatçının anlaştığı freight forwarder firması tarafından kaşe imza yapılır.

2. Nüsha

Mal ile birlikte alıcıya gönderilir. Taşıyıcı ve ihracatçı ya da ihracatçının freight forwarderı tarafından kaşe imza yapılır.

3. Nüsha

Hava yolu şirketi tarafından kaşe imza yapılır. Mal uçağa yüklendikten sonra bu nüsha ihracatçıya teslim edilir.

İki ayrı çeşit AWB vardır. Bunlar;

Master Air Waybill

Normal şartlar altında düzenlenmesi gereken Air Waybill.

House Air Waybill

Ara Hava Yolu Konşimentosu anlamına gelir. Bu konşimento, kargonun teslim edildiğini gösteren bir tür tutanak niteliğindedir. Bu bir taşıma belgesi ya da sözleşme değildir. Bu yüzden taşıyıcının ilgili kargonun taşınmasıyla alakalı herhangi bir sorumluluğu yoktur.

Air Waybill'in Bölümleri

Air Waybill'in işaretli bölümlerinde aşağıdaki bilgilerde yer almaktadır.

- 1A** Hava yolu numerek kodu: Ait olduğu hava yolunun üç haneli IATA numerek kodu (Biliniyor ise şehir kodu)
- 1B** Seri Numarası: Sekiz haneli seri numarası
- 1C** Çıkış hava yolu: Hava yolunun üç haneli IATA numerek kodu
- 1D** Hava yolunun adı ve merkez adresi yazılır.
- 1E** AWB'nin 1, 2 ve 3. nüshalarının orijinal ve aynı geçerlilikte olduğu matbu olarak yazılır.
- 1F** Milli kanunların gerektirdiği uyarılar bulunur. Kargonun kabul edildiği andaki durumu, Taşma Sözleşmesi ve taşıyıcı sorumluluklarına ait bilgiler içerebilir.
- 2** Göndericinin adı, adresi ve telefon / faks numarası yazılır.
- 3** Taşıyıcının inisiyatifi doğrultusunda göndericinin hesap numarası yazılır.
- 4** Alıcının adı, adresi ve telefon / faks numarası yazılır.
- 5** Taşıyıcının inisiyatifi doğrultusunda alıcının banka hesap numarası yazılır.
- 6** AWB'yi düzenleyen acentenin adı ve adresi yazılır.
- 7** Acentenin IATA Kodu: CASS'ın (Cargo Account Settlement System) mevcut olduğu bölgelerde acentenin on bir haneli IATA kodu, CASS harici bölgelerde acentenin yedi haneli IATA kodu yazılır.
- 8** Acentenin hesap numarası yazılır.
- 9** Çıkış havaalanı: Kargonun çıkış havaalanı açık adı ve istenilen rota yazılır.
- 10** Muhasebe bilgileri: Hava yolu tarafından istenen muhasebe bilgileri
- Nakit ya da çek ile ödeme
 - Kargo olarak gönderilen bagajlarda MCO (Miscellaneous Charges Order) numarası
 - Exchange Kupon'un değeri ve yolcu biletinin numarası, sefer ve tarihi
 - GBL (Government Bill of Lading) ile yapılan ödemelerde GBL numarası
 - Varış noktasında teslim alınmayan kargoların çıkış noktasına iadesi durumunda iade için düzenlenen AWB'lerde orijinal (önceki gönderiye ait) AWB numarası
 - Gönderici referans numarası (mevcutsa)
 - Ödeme kredi kartı ile yapılmış ise kredi kartı numarası
 - "Notify" (mevcutsa)
- 11A** Varış havaalanı ya da var ise ilk transfer noktasına ait üç haneli IATA kodu
- 11B** İlk taşıyıcının tam adı ya da iki haneli IATA kodu
- 11C** Varış havaalanı ya da var ise ikinci transfer noktasına ait üç haneli IATA kodu
- 11D** İkinci taşıyıcının var ise tam adı ya da iki haneli IATA kodu
- 11E** Varış havaalanı ya da var ise üçüncü transfer noktasına ait üç haneli IATA kodu
- 11F** Üçüncü taşıyıcının var ise tam adı ya da iki haneli IATA kodu
- 12** Kullanılan para biriminin üçlü kodu
- 13** Ödeme metodu (PP-Prepaid, CC-Charges Collect vb.)
- 14A/B** Ödeme metodu işaretlenir.
- 15A/B** Ödeme metodu işaretlenir.
- 16** Gönderici, söz konusu gönderi için gümrük değeri beyanında bulunmuş ise beyan ettiği değer, değer beyan edilmemiş ise "NCV" (No Customs Value) yazılır.
- 17** Gönderici, söz konusu gönderi için gümrük değeri beyanında bulunmuş ise beyan ettiği değer, değer beyan edilmemiş ise "NCV" (No Customs Value) yazılır.
- 18** Kargonun son varış noktası yazılır.
- 19A/B** Kargonun rezervasyonlu olduğu gün ve sefer yazılır.
- 20** Taşıyıcı sigorta hizmeti veriyor ise sigortalanacak meblağ veya böyle

bir hizmet verilmiyor ise "XXX" ibaresi yazılır.

- 21** Yer Hizmetlerine ilişkin bilgiler (Dangerous Goods as per attached Shipper's Declaration, Cargo Aircraft Only "CAO" vb.) yazılır.
- 21A** Kargo bir Avrupa Birliği üyesi ülkeden yükleniyor ve diğer bir Avrupa Birliği üyesi ülkede boşaltılıyor ise Gümrük Kodu yazılır.
- 22A** Kargonun parça sayısı yazılır.
- 22B** Kargonun tartı ağırlığı yazılır.
- 22C** Ağırlık birimi yazılır.
- 22D** Ücret sınıfı (M-Minimum, C-Specific Commodity Rate vb.)
- 22E** Specific Commodity Rate (Özel Ürün Ücretleri) ya da Class Rate (Özel Kargo Sınıfına Giren Kargolara Ait Özel Ücretler) kullanıldığı takdirde, ücret kodu veya indirim / artırım oranı
- 22F** Hava yolu tarifesine göre ücretlendirilen ağırlık
- 22G** Kg başına birim ücret
- 22H** Toplam navlun ücreti
- 22I** Kargonun cinsi, özel kargo ise üç haneli kodu (AVI, HUM vb.)
- 22J** Toplam parça sayısı
- 22K** Toplam tartı ağırlığı
- 22L** Toplam ücret
- 22Z** Taşıyıcı tarafından doldurulmadığı takdirde boş bırakılmalıdır.
- 23** Navlun ücreti dışındaki diğer ücretler (AWB ücreti, terminal ücreti vb.)
- 24A** "Prepaid" gönderiler için navlun ücreti
- 24B** "Charges Collect" gönderiler için navlun ücreti
- 25A** "Prepaid" gönderiler için değer beyanı var ise değer beyanı için göndericiden alınacak ücret
- 25B** "Charges Collect" gönderiler için değer beyanı var ise değer beyanı için göndericiden alınacak ücret
- 26A** "Prepaid" gönderiler için var ise vergiler
- 26B** "Charges Collect" gönderiler için var ise vergiler
- 27A** "Prepaid" gönderiler için navlun ücreti dışında kalan ve AWB'yi düzenleyen acente tarafından göndericiden tahsil edilecek ücretler
- 27B** "Charges Collect" gönderiler için navlun ücreti dışında kalan ve AWB'yi düzenleyen acente tarafından göndericiden tahsil edilecek ücretler
- 28A** "Prepaid" gönderiler için navlun ücreti dışında kalan ve taşıyıcı tarafından göndericiden tahsil edilecek ücretler
- 28B** "Charges Collect" gönderiler için navlun ücreti dışında kalan ve taşıyıcı tarafından göndericiden tahsil edilecek ücretler
- 29A** Barkodlu AWB kullanılmadığı süreçte boş
- 29B** Barkodlu AWB kullanılmadığı süreçte boş
- 30A** "Prepaid" gönderiler için navlun ücreti ve diğer ücretlerin toplamı
- 30B** "Charges Collect" gönderiler için navlun ücreti ve diğer ücretlerin toplamı
- 31** Gönderici ya da acentesinin adı, imzası ve kaşesi
- 32A** Gün, ay ve yıl formatında AWB'nin düzenlenme tarihi
- 32B** AWB'in düzenlendiği yer (şehir ya da havaalanı)
- 32C** AWB'yi düzenleyen hava yolu ya da acentesinin adı, imzası ve kaşesi
- 33** Boş alan, varsa not yazılır.
- 33A/D** Varış noktasında tahsil edilecek ücretler var ise söz konusu ücretlere ilişkin para birimi ve kur çevrimi bilgileri
- 34A/C** Taşıyıcının belirlediği gönderiye ait bilgiler
- 99** Barkodlu AWB uygulaması var ise AWB numarasının barkodu (Görsel 2.7)

CASS, MCO, GBL, NCV ve CAO kısaltmalarının açıklamalarına ve anlamlarına kitabın başında "Tablo 3 Kuruluşlar, Kısaltmalar ve Anlamları" kısmında yer verilmiştir.

1A 1 1B		99		1A 1B	
Shipper's Name and Address 2		Shipper's Account Number 3		Not Negotiable 99 Air Waybill Issued by 99 Copies 1, 2 and 3 of this Air Waybill are originals and have the same validity. 1D	
Consignee's Name and Address 4		Consignee's Account Number 5		It is agreed that the goods described herein are accepted in apparent good order and condition (except as noted) for carriage SUBJECT TO THE CONDITIONS OF CONTRACT ON THE REVERSE HEREOF. ALL GOODS MAY BE CARRIED BY ANY OTHER MEANS INCLUDING ROAD OR ANY OTHER CARRIER UNLESS SPECIFIC CONTRARY INSTRUCTIONS ARE GIVEN HEREON BY THE SHIPPER, AND SHIPPER AGREES THAT THE SHIPMENT MAY BE CARRIED VIA INTERMEDIATE STOPPING PLACES WHICH THE CARRIER DEEMS APPROPRIATE. THE SHIPPER'S ATTENTION IS DRAWN TO THE NOTICE CONCERNING CARRIER'S LIMITATION OF LIABILITY. Shipper may increase such limitation of liability by declaring a higher value for carriage and paying a supplemental charge if required.	
Issuing Carrier's Agent Name and City 6		Accounting Information 10 15B 1E			
Agent's IATA Code 7		Account No. 8		11C 11D 11E 11F 12 13 14A 14B 15A 15B 34A 34B 34C	
Airport of Departure (Addr. of First Carrier) and Requested Routing 9		Reference Number 12		Optional Shipping Information 15B 1E	
To 11A		By First Carrier 11B		Routing and Destination to by to by	
Airport of Destination 18		Requested Flight/Date 19A 19B		Amount of Insurance 20	
Handling Information 21		21A		SCI	
No. of Pieces RCP 22A	Gross Weight kg 22B	Rate Class Commodity Item No. 22E	Chargeable Weight 22F	Rate / Charge 22G	Total 22H
Nature and Quantity of Goods (incl. Dimensions or Volume) 22I					
Prepaid 24A		Weight Charge 24B		Other Charges 23	
Valuation Charge 25A		Tax 26A		Total Other Charges Due Agent 27A	
Total Other Charges Due Carrier 28A		Total Prepaid 30A		Total Collect 30B	
Currency Conversion Rates 33A		CC Charges in Dest. Currency 33B		Executed on (date) 32A	
For Carrier's Use only at Destination 33		Charges at Destination 33C		at (place) 32B	
		Total Collect Charges 33D		Signature of Issuing Carrier or its Agent 32C	

ORIGINAL 3 (FOR SHIPPER)

Görsel 2.7: Air Waybill örneği

2.3.6.3. NOTOC (Notification to Captain)

Kaptan pilota uçakta bulunan tehlikeli madde, canlı hayvan, bozulabilir kargo, değerli kargo ve cenaze taşıması ile ilgili bilgi verilmelidir. Kaptanın bilgilendirilmesi NOTOC formu ile sağlanır (Görsel 2.8).

NOTOC formunda bulunması gereken bilgiler:

- AWB numarası
- Kargonun cinsi
- Kargonun özellikleri
- Kargonun taşıma koşulları
- Varış istasyonu

NOTOC DISTRIBUTION :
 1. Top Copy (white) : Captain
 2. Middle Copy (green) : Station File
 3. Bottom Copy (yellow) : Freight Agent

NOTIFICATION TO CAPTAIN (NOTOC)

INSTRUCTIONS FOR COMPLETION OF NOTOC

1. A NOTOC is to be issued whenever dangerous goods (DGs) or other special load items are to be carried on DG & Safety aircraft.
2. The NOTOC form is to be prepared by the freight handling agent contracted to dispatch consignments on DG & Safety when DGs and/or Special Load are consigned as freight, OR by the Pit Crew Leader when items of Special Load checked-in by guests are to be carried.
3. The freight agent must print and sign his/her name in the DGs Preparation Certification field in the top right-hand section of the form, whenever freight loads containing dangerous goods are dispatched.
4. The person responsible for entering the Special Load details must annotate their name in the applicable name fields of the Special Load section of the form. Two fields are provided for this: one for use by the Freight Agent and one for the Pit Crew Leader (as required).
5. Before loading, the Pit Crew Leader (or CASR Subpart 92.C qualified delegate) is to check the dangerous goods items for evidence of any non-normal features such as leakage or damage. After loading on the aircraft, the person responsible for supervising loading operations is to print and sign their name in the certification field in the bottom right-hand section of the form, certifying that the items have been loaded in the locations specified on the form.
6. The NOTOC is to be given to the captain who is to certify acceptance of the NOTOC in the bottom left-hand corner of the form.

PORT OF LOADING:

FLIGHT NUMBER:

DATE:

AIRCRAFT REG:

DGs PREPARATION CERTIFICATION

(To be completed by a CASR Subpart 92.C certified person when dangerous goods are to be consigned as freight.)

I certify that this NOTOC has been prepared in compliance with the procedures for the acceptance and dispatch of dangerous goods as detailed in the DG & Safety Dangerous Goods Manual

Signature:

Prepared By:

(Print Name)

DANGEROUS GOODS

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Destination	Air Waybill Number Consignment Note	Proper Shipping Name	Class or Division	UN or ID Number	Sub- risk	No. of Packages	Net Quantity Non-Radioactive Material	Transport Index Radioactive Material	Radioactive Package Category	UN Packing Group	Code	CAO	Loaded ULD Position	Emergency Response Code

SPECIAL LOAD - the person entering the Special Load details is to print their name here → (1) Freight Agent:

(2) Pit Crew Leader:

Destination	Air Waybill Number Consignment Note	Contents and Description	No. of Packages	Quantity	Supplementary Information	Code	Loaded ULD Position

ACCEPTANCE BY CAPTAIN:

I accept the loading locations of the items specified on this NOTOC.

Captain's Name:

(Print Name)

Captain's Signature:

CERTIFICATION BY PERSON SUPERVISING LOADING OPERATIONS:

I certify that this aircraft has been loaded in accordance with the procedures detailed in the DG&Safety Volume A5: Airport Handling Manual and Volume A6: Dangerous Goods Manual, and that the items have been checked, and that this NOTOC accurately reflects the locations of the DGs and/or special load items on this aircraft.

Certified By:

(Print Name)

Signature:

FOD-018 V3.3 010707

Görsel 2.8: NOTOC

2.3.7. Gelen Uçağı Boşaltma İşlemleri

Gelen uçağı boşaltmak ithalat kargo işlemleri sırasında yapılacak en önemli işlerden biridir ve bu konuda iyi eğitim almış yetkili kargo memurları çalışmalıdır. Eğer uçak boşaltma işlemleri kuralına uygun bir şekilde yapılırsa işlem hızlı ve güvenli yapılacaktır. Aksi durumda boşaltma işlemleri sırasında hata yapmak çok kolay olacaktır. Havacılıkta yapılan hataların hem finansal yaptırımları hem de psikolojik ve fiziki açıdan olumsuz sonuçları bulunmaktadır. Boşaltma işlemini yapabilmek için aşağıdaki işlemler sırasıyla takip edilmelidir:

- Kargo memuru, gelen uçaktan uçak zarfını uçaktan teslim alır.
- Kargo memuru, konşimento üzerinden ULD numaraları ile dökme kargoları bir bir inceler.
- Uçaktan indirmeden önce mutlaka kargoların üzerlerindeki etiketler kontrol edilmelidir. Çünkü kargonun türüne göre boşaltma işleminin yöntemi ve hassasiyeti değişecektir.
- Kullanılacak olan indirme araçlarının ve ramp personellerinin hazır olması sağlanır.
- Kargolar aprondan geçici süreyle bekleyecekleri alan olan antrepoya gönderilir.
- Kargo memuru AWB'ye bağlı kalarak kargoları ayrı ayrı sayarak Ambar Listesi hazırlar ve bu listeyi antrepo yetkilisine imzalatarak kargoları teslim eder.
- Eğer manifestoya göre fiziki sayım sırasında eksik, hatalı, hasarlı ya da fazla gelen bir kargo ya da eksik-fazla gelen evrak var ise vakit kaybı yapılmadan durumla ilgili önce SITA yolu ile hava yolu şirketine mesaj gönderilir ve daha sonra bu durumu anlatan tutanak tutulur. Aksi hâlde yükümlülük kargoyu indiren istasyonundur.
- Daha sonra gelen kargo bilgileri hava yolu şirketinin kullanmakta olduğu yazılıma (BORANSAL, SOFT vb.) yüklenir.
- Gümrük sistemine girilir ve buradan Özet Beyan dosyası hazırlanır.
- Son olarak, ithalat dosyası havalimanındaki gümrük birimine sunulur.

Eğer gelen kargolar transfer kargo ise yani bir hava taşıyıcısından diğer bir hava taşıyıcısına transfer edilecekse

- Gümrük Rejimi'nde Transfere İlişkin Esaslar'a göre kargonun ilgili antrepoya girişi yapılarak gümrüğe beyan verilir.
- Kargolarla ilgili Aktarma Beyannamesi düzenlenerek gümrüğe verilir (Görsel 2.9).
- Gümrük, dışarıdan muayene yapılarak hazırlanmış olan Aktarma Beyannamesi'ni onaylar.

Not: Transfer edilecek olan kargolar için Air Cargo Transfer Manifest (Hava Kargo Transfer Manifestosu) düzenlenir (Görsel 2.10).

TRANSİT/GÜVENLİK REFAKAT BELGESİ	Gönderici/İhracatçı (2) No		BEYAN TÜRÜ (1) Diğer SCI(S32)		MRN
	Alıcı (8) No		Formlar (3) 001	Güv Bey (S00)	
			Kalem sayı (5)	Kap adedi (6)	
			Referans numarası (7)		
			İade nüshası aşağıdaki idareye gönderilmelidir.		
	Gümrük bölgesine ilk varış yerindeki varış tarihi ve saat (S12)		Sevki/İhracat ilkesi kodu (15)	Varış ülkesi kodu (17)	
	Taşıma ücreti ödeme şekli kodu (S29)		Taşıma sırasındaki diğer olaylar Açıklamalar ve alınan önlemler (S6)		YETKİLİ MAKAMLARIN ONAYI (G)
	Hareketteki taşıma aracının kimliği ve kayıtlı olduğu ülke (18)				
	Sınırı geçecek hareketli taşıma aracının kimliği ve kayıtlı olduğu ülke (21)				
			Güzergahtaki ülke(ler)in kodları (S13)		
Taşıma referans numarası (S10)					
Alıcı (güvenlik) (S06) No		Gönderici (güvenlik) (S04) No			
Taşıyıcı (S07) No		Seri Numarası (S28)			
Aktarmalar (55)		Yer ve ülke:			
Yeni taşıma aracının kimliği ve kayıtlı olduğu ülke		Yeni taşıma aracının kimliği ve kayıtlı olduğu ülke			
Kır (1) Yeni konteynerin kimliği		Kır (1) Yeni konteynerin kimliği			
(1) EVET ise 1 veya HAYIR ise 0 yazınız.		(1) EVET ise 1 veya HAYIR ise 0 yazınız.			
YETKİLİ MAKAMIN ONAYI (F)		Yeni takılan mühürlerin : Adedi kimliği			
İmza		İmza			
Veriler Sisteme kayıtlıdır.		Veriler Sisteme kayıtlıdır.			
Asıl sorumlu/TR hamili (50) No		HAREKET İDARESİ (C)			
Öngörülen transit idareleri (ve ülke) (51)					
Teminat geç değil (52)		Kod	Varış gümrük idaresi (ve ülke) (53)		
HAREKET İDARESİ KONTROLÜ (D)		VARİŞ İDARESİ KONTROLÜ (İ)			
Sonuç		Varış tarihi:			
Takılan mühürlerin Adedi:		Mühürlerin Kontrolü:			
kimliği:		Açıklamalar:			
Süre sınırı (tarih)		İade nüshası			
		tarihinde			
		kayıt No ile			
		geri gönderilmişler			
		İmza:			
		Mühür			

Görsel 2.9: Aktarma Beyannamesi

AIR CARGO TRANSFER MANIFEST				
AIRPORT: _____	DATE: _____	TRANSFERRED TO : _____	SN NO. _____	
(Name of Receiving Carrier)				
AIR WAYBILL NUMBER	AIR DESTINATION	NO. OF PIECE(S)	WEIGHT (KGS)	REMARKS
TRANSFERRED BY : SH TRANSFERRING CARRIER		RECEIVED BY : _____		
(Signature and Company Chop)		(Name of Receiving Carrier)		
ORIGINAL DUPLICATE TRIPPLICATE		BY : _____ (Signature)		
TRANSFERRING RECEIVING CARRIER		TIME : _____		
Above shipment (s) received in full and apparent good order and good condition except as noted in "Remarks" column.				

Görsel 2.10 Hava Kargo Transfer Manifestosu

2.3.7.1. Uçaktan ULD Boşaltma İşlemleri

Uçaklara verilen her hizmette olduğu gibi ULD boşaltma işlemleri de yüksek düzeyde emniyet ve güvenlik gerektiren bir hizmettir. Bu yükleme işlemleri, personellerin daha çok kendi el güç ve becerilerine dayalı işlemlerdir. Bu yüzden insan hatası olabilme ihtimali vardır ve bu ihtimalin ortadan kaldırılabilmesi için personeller iyi eğitim almış olmalıdır. Özellikle uçağın hangi kompartımanında ne tür yük taşınması gerektiğini personeller çok iyi bilmelidir (Görsel 2.11).

Görsel 2.11. Uçak yük kompartımanları

Not: Yığma yükleme (bulk şeklinde) uçakların tüm yük kompartımanlarına yapılabilir fakat uçağın kuyruğundaki kompartımana yapısı sebebiyle konteyner ve palet yüklenemez.

ULD boşaltma işlemleri basamak basamak ve kurallara uygun yapılırsa herhangi bir risk doğmadan operasyon tamamlanacaktır. Ayrıca bir diğer önemli unsur da ne tür bir ULD'nin boşaltılacağıdır. Tam boyutlu konteyner mi, yarım boyutlu konteyner mi yoksa palet tipi ULD boşaltması mı yapılacağı boşaltma işlemlerinde kuralları değiştirebilmektedir (Görsel 2.12).

Görsel 2.12: Uçak konteyner türleri

Uçakların kargo kompartımanları alt ya da üst, sağ ve sol taraftan basık bir şekilde üretilmiştir. Uçaklara yerleştirilecek konteynerler de bu şekle uygun olarak dizayn edilmiştir. Ayrıca farklı uçak tipleri için de farklı konteyner tipleri bulunmaktadır (Görsel 2.13).

Görsel 2.13: Uçak kargo kompartımanı iç dizaynı

2.3.7.2. ULD-Palet Boşaltma İşlem Sırası

- Bir personel uçak kargo kompartımanı kapısının yanındaki yönergelere uyarak butonlar vasıtasıyla kapıyı açar. Bunun için high loader ile yukarıya çıkılmış olması gerekmektedir (Uçak tipine göre kokpitten kapılar açılabilir.) (Görsel 2.14).
- Personel içeri girer ve ilk iş olarak ışıkları açar (Uçak tipine göre kokpitten ışıklar açılmış olabilir.).
- Personel, hızlı bir şekilde kompartıman içi hasar kontrolü yapar; eğer bir hasar varsa durumu bir üst amire raporlar.
- Personel, ULD kilitlerini açar.

Görsel 2.14: High loader

- High loader tam olarak kompartıman kapısına yaklaştırılır.
- Uçak iç zemini ve high loaderın taşıma zeminleri birbirine uyumlu taşıma raylarından oluşur. Bu raylar personel tarafından "Power On" butonuna basılarak çalıştırılır.
- Personel, "Power Drive" yönlendirme çubuğu vasıtasıyla yönlendirme yaparak ULD'leri high loader üzerine birer birer alır.
- High loaderı yönlendiren operatör de high loaderın asansörünü aşağıya alır ve ULD'leri dollylere yükler. Öğrenme biriminde kullanılan terimler ve anlamları, kitabın başında Tablo 2'de verilmiştir.

UYGULAMA 2	Aşağıdaki uçaktan ULD boşaltma işlemlerini doğru bir şekilde sıralayınız ve sonuçlarınızı arkadaşlarınızla karşılaştırınız.
	Uçak iç zemini ve high loaderın taşıma zeminleri birbirine uyumlu taşıma raylarından oluşur. Bu raylar personel tarafından "Power On" butonuna basılarak çalıştırılır.
	High loader tam olarak kompartıman kapısına yaklaştırılır.
	High loaderı yönlendiren operatör de high loaderın asansörünü aşağıya alır ve ULD'leri dollylere yükler.
	Personel, "Power Drive" yönlendirme çubuğu vasıtasıyla yönlendirme yaparak ULD'leri high loader üzerine birer birer alır.
	Personel içeri girer ve ilk iş olarak ışıkları yakar (Uçak tipine göre kokpitten ışıklar açılmış olabilir.).
	Bir personel uçak kargo kompartımanı kapısının yanındaki yönergelere uyarak butonlar vasıtasıyla kapıyı açar. Bunun için high loader ile yukarıya çıkılmış olması gerekmektedir (Uçak tipine göre kokpitten kapılar açılabilir.).
	Personel, ULD kilitlerini açar.
	Personel, hızlı bir şekilde kompartıman içi hasar kontrolü yapar; eğer bir hasar varsa durumu bir üst amire raporlar.

<http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=21856>

2.3.7.3. İthalat Kargoda Gümrük İşlemleri

Gümrük vergisi, dış ticarete konu olan eşyanın değeri veya miktarı üzerinden alınan, genel bütçeye katkı sağlamakla birlikte asıl olarak ekonomi politikası aracı olan bir vergidir. Ülkemizde artan tüketim ihtiyaçları önceleri firmaların yurt dışından ürün getirmesine sebep olurken günümüzde her şahıs yurt dışından ürün getirebilmektedir. Yurt dışından gelen ürünler için devletimiz belli bir oranda vergi almaktadır. Bu vergi, hem ülke ekonomisine büyük katkı sağlamakta hem de ülkemizde milli üretimi arttırıp işsizliği azaltma amacını gütmektedir.

- Türkiye Gümrük Bölgesine gelen hava yolu taşıtlarının kontrolü indikleri havalimanında bulunan yetkili gümrük idaresi tarafından yapılır.
- Hava yolu taşıtları, Türkiye Gümrük Bölgesinde ilk incekleri havalimanında görevli personel tarafından gözetim altına alınır. Taşıtın taşıma veya yük belgeleri, yolcu ve personel listeleri ile milli hava taşıtlarına ait kumanya ve akaryakıt listeleri kontrol edilir. Kumanya ve akaryakıt bulunan yerler mühür altına alınabilir. Taşıtta başka bir hava limanına boşaltılacak eşya bulunması hâlinde, bunlara ait yük veya taşıma belgeleri de incelenir.

- Yurt dışından gelen hava yolu taşıtları için işleticisi veya temsilcisi tarafından, bir sonraki sayfadaki Görsel 2.17’de yer alan Hava Yolu Beyan Formu doldurularak diğer belgelerle birlikte kontrolle görevli personele beyan edilir. Beyan Formu ile ekindeki yükleme veya taşıma belgeleri, mürettebat eşya listesi ile kumanya ve yakıt listeleri gibi belgeler arasında çelişki olması veya ihbar ya da şüphe hâlinde hava taşıtı ayrıca kontrol edilebilir.
- Yolcu veya eşya indirmeksizin havalimanında kısa bir süre kalacak hava taşıtları dışarıdan gözetim altında tutulur.
- Yabancı ülkelere satın alınarak ilk defa serbest dolaşıma girmek üzere gelen hava taşıtları, gümrük denetimine tabi herhangi bir eşya bulunup bulunmadığının tespit edilmesi amacıyla kontrole tabi tutulur.

Görsel 2.15: Türkiye Gümrük Dairesi bayrağı

Bilgi

Türkiye Gümrük Dairesi bayrağı, Türk Bayrağı ile aynı formattadır. Tek fark, bayrağın iç kısmında ay ve yıldızı çevreleyen bayrağın kendisiyle orantılı konumlandırılmış yeşil bir dikdörtgen bulunmasıdır (Görsel 2.15).

SIRA SİZDE

“Gümrük ülkenin namusudur!” sözüyle ne anlatılmak isteniyor? Bir kompozisyon yazarak düşüncelerinizi açıklayınız.

Gümrük Özet Beyanı

Gümrük Mevzuatına göre **Özet Beyan**, taşıt aracı ve gümrüğe sunulan eşya ile ilgili genel bilgilerin yer aldığı ve taşıyıcı veya temsilcisi tarafından yapılan beyandır. Özet Beyan, eşyanın tanımlanması için gerekli tüm bilgileri içeren ve önceden belirlenmiş matbu (hazır) bir belgedir. Özet Beyan, Gümrük Yönetmeliği’nin 10 No.lu ekinde yer alan form ile yapılır (Görsel 2.16).

T.C. GÜMRÜK ÖZET BEYAN FORMU										
A. GENEL BİLGİLER										
1. Taşıyıcı firma				4. Taşıtın			10. Beyan Türü			
				a. Adı		b. Numarası		c. Referans numarası	d. Ülkesi	Tescil No:
2. Beyan sahibi/temsilcisi				5. Yükleme Yeri			6. Boşaltma yeri		Tescil tarihi	
3. Çıkış Gümrük Dairesi				7. İlk Varış /İlk çıkış yeri			8. Varış tarihi ve saati		9. Kalem Sayısı	
B. EŞYAYA İLİŞKİN BİLGİLER										
11. Gönderici				13. Bildirim tarafı						
12. Alıcı				14. Acente						
15. Kalem No	16. Taşıma Senedi Numarası	19. Kapların markası/nosu			20. Eşya Kodu		21. Eşyanın Tanımı			
17. Kap Cinsi	18. Kap Adedi									
22. Brüt Ağırlık	23. Net Ağırlık	24. Kalem Fiyatı	25. Mühür numarası	26. BM Tehlikeli Eşya Kodu	27. Nakliye Ücretinin Ödeme şekli					
28. Eşyanın Uğradığı/ Uğrayacağı Ülkeler										
29. Eşyanın Bulunduğu Yer		30. Diğer			31. İmza					

Görsel 2.16: Gümrük Özet Beyan Formu

Hava Yolu Beyan Formu

Konşimentoda bulunan bütün bilgilerin aynı zamanda gümrüğe de verilmesi gerekmektedir. Bunun için “Hava Yolu Beyan Formu” kullanılır. Özet beyanın çok daha geniş hava yolu ithalat gümrük işlemleri için özel olarak oluşturulmuş bir versiyonudur (Görsel 2.17).

EK-10/E

HAVA YOLU BEYAN FORMU
(AIRWAY DECLARATION FORM)

HAVA TAŞITINA İLİŞKİN BİLGİLER (INFORMATION ABOUT THE AIRCRAFT)	
1- ŞİRKETİ (COMPANY):	5- GELDİĞİ YER, TARİH VE SAAT (DEPARTURE PORT, DATE AND TIME):
2- MİLLİYETİ (NATIONALITY):	6- GİDECEĞİ YER, TARİH VE SAATİ (DESTINATION PORT, DATE AND TIME):
3- KUYRUGU (TAIL):	7- KAPTANIN ADI (CAPTAIN'S NAME):
4- UÇUŞ NUMARASI (FLIGHT NUMBER):	8- PERSONEL SAYISI (CREW NUMBER):

YÜKE VE YOLCUYA İLİŞKİN BİLGİLER (INFORMATION ABOUT THE CARGO AND THE PASSENGER)			
	Bu limana çıkarılacak yük ve yolcu (cargo/passengers to be discharged / disembarked at this port)	Bu limandan aldığı yük ve yolcu (cargo/passenger loaded/embarked at this port)	Başka limanlara çıkarılacak yük ve yolcu (cargo/passenger discharged / disembarked at another port)
İkram (Catering supplies and products)			
Yolcu (Passenger)			
Kargo (Cargo)			
Manifestoya veya özet beyana kaydedilmeyen eşya (Undeclared goods)			

KONTROLDE TESPİT EDİLEN YAKIT VE YAĞ (DETECTED FUEL AND OIL)			
Bu limana gelişte tespit edilen yakıt ve yağ (Detected fuel and oil on arrival)		Bu limandan gidişte tespit edilen yakıt ve yağ (Detected fuel and oil on departure)	
Cinsi (Type)	Milli (M) National Yabancı (Y) Foreign	Miktarı (Quantity)	Cinsi (Type)
			Milli (M) National Yabancı (Y) Foreign
			Miktarı (Quantity)

MÜHÜR VE DİĞER HUSUSLAR (SEAL AND OTHERS)	
Tatbik edilen mühür var ise adedi, yerleri ve mühür numarası (If any seal affixed, quantity, place and number)	
Diğer hususlar (Other Issues)	

Yukarıda belirttiğim hususlar ile uçaқта ve personelin üzerinde yasak eşya ve madde bulunmadığını taahhüt ederim. (I hereby confirm that there is not any forbidden goods or substances on the aircraft and on its staff.)

.../.../... Saat (time)

Kaptan veya yerine bakanın adı soyadı
(Captain or acting man)

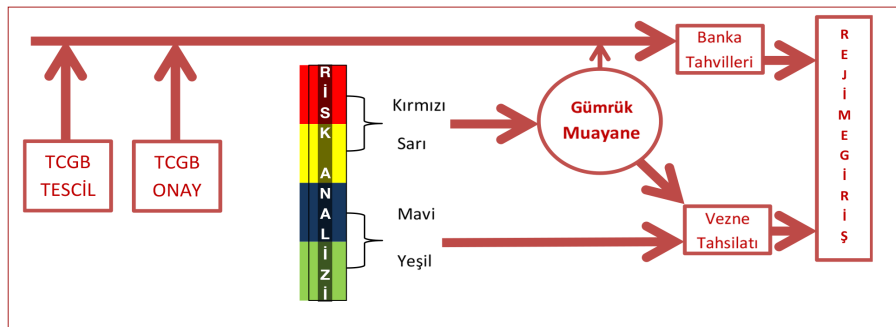
Acente yetkilisi
(Authorised Agent)

Gümrük Muhafaza Personeli
(Customs Enforcement Officer)

Görsel 2.17: Hava Yolu Beyan Formu

Gümrük İşlemlerinin BİLGE Sistemi'yle Yapılması

İthalatta gümrük işlemleri Özet Beyan ile başlamakta, Özet Beyan'la ilgili işlemlerin tamamlanmasından sonra Gümrük Giriş Beyannamesi verilebilmektedir. Bütün işlemler BİLGE Sistemi üzerinden kolaylıkla yapılabilmektedir. BİLGE Sistemi'nin açılımına kitabın başında Tablo 3'te yer verilmiştir (Görsel 2.18).

Görsel 2.18: BİLGE Sistemi'nde ithalat iş akış şeması

SIRA SİZDE

1. Yabancı menşeli ürünlere karşılık gelen milli ürünlerimizi araştırınız. Elde ettiğiniz sonuçları sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.
2. Çevrenizde yurt dışından ürün satın alıp gümrük vergisi ödeyen kişilerle görüşüp onların deneyimlerinden edindiğiniz bilgileri sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.
3. Gümrük vergisi ödemenin ülkemize nasıl bir katkısı vardır? Araştırınız.

2.3.8. İthalat Kargoların Kabul İşlem Süreçleri

Kargoların kabul süreçleri kargonun türüne göre değişmektedir. Her özel kargo türü için farklı evrak türü bulunabilmektedir. Fakat genel bir kabul süreci de bulunmaktadır. Özel yüklerin kabulü için öncelikle kodların hangi özel yüklere ait olduğunu ve hangi yüklerin birlikte depolanabileceğinin, ayrım tablosunun bilinmesi gerekir (Görsel 2.19).

Özel yüklerin sayısı oldukça fazladır. Akla gelebilecek tüm nesneler özel yük olma potansiyeline sahiptir. Yazımlarının kolaylaşması için özel yüklere kodlar verilmiştir. Bu kodlar genel olarak özel yüklerin kısaltmasıdır. Örneğin, Perishable = PER. Özel yük kodlarına ve tanımlarına kitabın başında Tablo 4'te yer verilmiştir.

CARGO BSP CODE	2.2	3	4.2	4.3	5.1	5.2	6.1	6.2	7	8	ICE	FIL	HUM	HEG	AVI	EAT	PEM	PEP	PES	PEF	LHO
RCL																					
RFL																					
RSC																					
RFW																					
ROX																					
ROP																					
RPB																					
RIS																					
RRY																					
RCM																					
ICE																					
FIL																					
HUM																					
HEG																					
AVI																					
EAT																					
PEM																					
PEP																					
PES																					
PEF																					
LHO																					

	Aynı hold'a <u>yüklenmez!</u>
	Aynı kompartımana veya yakın ULD'lere <u>yüklenmez!</u>
	Minimum ayırma mesafesi bırakılmalıdır! - (en az 1m)
	Minimum ayırma mesafesi bırakılmalıdır! - (IATA DGR 9.3D tablosu)
	Minimum ayırma mesafesi bırakılmalıdır! - (IATA DGR 9.3F tablosu)
	THY kuralı gereği; Minimum ayırma mesafesi bırakılmalıdır! - (en az 1m)
	NOT: Evcil canlı hayvanlar (kedi ve köpek) aynı hold'a <u>yüklenmez!</u>
	Doğal düşman olan hayvanlar ve laboratuvar hayvanları aynı kompartımana <u>yüklenmez!</u>

Görsel 2.19: Özel yüklerde ayırım tablosu

2.3.8.1. Genel Kargo Kabul İşlemleri

Genel kargo işlemlerinin nasıl yapılacağı aşağıda sırasıyla anlatılmıştır.

- Kargolar, uçak tipine göre konteyner, palet veya dökme kargo (bulk) olarak yer hizmetleri firmasının kargo departmanı tarafından antrepoya getirilir.
- İlgili kargo memuru, antrepo memuru eşliğinde, Ambar Listesi'ne göre (gelen kargo listesi), kargolar paletlere indirilmek suretiyle AWB ve HAWB muhteviyatına göre istifler.
- Kargolar istiflenirken ayrı ayrı kontrol edilir. Eğer kargolarda yırtık, ezik, patlak, ıslak, yanık, kap bozulması gibi bir sorun varsa kolinin hasar durumunu belirten Hasar Tespit Tutanağı (Sayım Tutanağı) düzenlenerek gümrük ambar memuru, antrepo memuru ve kargo memuru tarafından imza altına alınır. Bu işlem yapılmazsa tüm sorumluluk yer hizmetleri firmasına ait olur. Bu yüzden kargo memurunun en önemli işlerinden biri bu kontrol işlemidir.
- Kargonun teslim alınması aşamasında kolilerin üzerinde bulunabilen etiketler kontrol edilmelidir. Eğer özel depolama gerektiren kargolar (PER, DGR, VAL vb.) varsa bunlar ayrılarak uygun yerlerde depolanır.
- Euro paletlere indirilen ve istiflenen kargolar antrepo memuru tarafından ait olduğu rafa koyulur (Görsel 2.20).

Görsel 2.20: Euro palet

Not: Avrupa Palet Birliği tarafından belirtilmiş standartlardaki paletler olup 80 × 120 cm, 100 × 120 cm, 120 × 100 cm ve 60 × 80 cm tipleri bulunmaktadır. EUR/EPAL-palet belirlenmiş standartlı tahtadan yapılmış olup 78 özel çivi ile tutturulması standart olarak belirlenmiştir ve standart dış ölçüleri 1,200 mm x 800 mm x 144 mm olarak tespit edilmiştir.

- Ambar Listesi'ne (Sundurma Giriş Listesi) göre bütün kargolar raflandıktan sonra 4 nüsha düzenlenmiş olan liste antrepo memuru ve kargo memurunca imzalanır ve ilk nüshası antrepo memuru tarafından alınarak dosyalanır. Diğer 3 nüsha ilgili kargo memurunda kalır (Görsel 2.21).

YER HZM. KARGO DEPARTMANI 14.10.2020 TARİHLİ SUNDURMA LİSTESİ

Havayolu: ALI				Sayfa: 1			
Sefer NO: AI				Manifesto No: 1234567			
Bayrağı: UNITED STATES				Geldiği Yer: NEW YORK			
				Depo Giriş Tarihi: 14.10.2020			
Sıra No	Konşimento No	KABIN					Firma Ad
		Adedi	Nev	Marka	Cinsi	Ağırlık(kg)	
1	074-17705704	3		Kap	ADR	9	
2	074-18343846	40		Kap	ADR	346	
3	074-18554771	1		Kap	ADR	5	
4	074-20662401	25		Kap	ADR	510	
TOPLAM		69		Kap		870	kg

Yukarıda yazılı ...69... kap eşya 14.10.2020 tarihinde, gösterildiği gibi ambara alınmıştır. Sağlam ve revizeli olanlar sütunlarda gösterilmekle beraber usulü dairesinde tutulan tarihli Sayılı tutanağın bir örneği iliştilmiştir.

ACENTE MEMURU

YER HZM. AMBAR MEMURU

GÜMRÜK AMBAR MEMURU

Görsel 2.21. Sundurma Giriş Listesi

2.3.8.2. Özel Kargoların Kabul İşlemleri

Özel kargolar öncelikli kargolardır. Bu sebeple bu kargolar ilk boşaltılır ve işlemleri çok hızlı ve organize bir şekilde yapılır.

Bozulabilir kargoların (PER) kabulünde dikkat edilmesi gereken unsurlar şunlardır:

Yükseklik, ısı, nem, iklim veya diğer çevresel şartların değişikliği ya da verilen zaman aralığının aşımı nedeniyle bozulabilecek, çürüyebilecek nitelikteki kargolardır. Gönderici tarafından bildirilen herhangi bir özel handling işlemi varsa kabulü buna göre yapılmalıdır.

İnsanlar İçin Yiyecek Malzemeleri (EAT)

- İyi ambalajlanmış olmalıdır.
- Ambalajı, taşınacak malzemenin içeriğine uygun olmalıdır.
- Islak kargo işlemlerine hazırlıklı olunmalıdır (Görsel 2.22).

Görsel 2.22: Yiyecek malzemeleri

Sebze ve Meyveler (PEP)

- Çıkıştan varışa sağlam taşınabilecekleri paketlerde bulunmalıdırlar (plastik, karton kutu, sepet, sele, ağaç sandık vb.) (Görsel 2.23).
- Paketlerin üzerine havalandırma delikleri açılarak malların bozulmaları önlenmelidir.
- Üst üste konularak istiflenecek olan paketler yeterince sağlam olmalıdır.
- Sebze ve meyvelerin taze şekilde teslim edilebilmesi için zorunlu olan minimum taşıma süresi gönderici tarafından belirtilmelidir.

Görsel 2.23: Sebze-meyve

Taze Balık (PES)

- Taze balık su geçirmez ve sızdırmaz kaplarda taşınmalıdır (Görsel 2.24).

Görsel 2.24: Taze balık

Dondurulmuş Balık (PES)

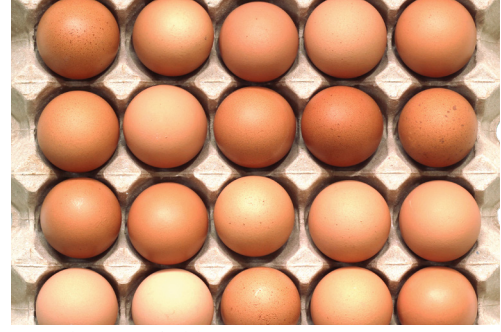
- Dondurulmuş balık, mutlaka içi parafinle kaplanmış karton kutu içinde taşınmalıdır.
- Kutu içinde ısının -12 °C'yi geçmemesi gerekir. Gerekliyse DGR'ye uygun olarak kuru buz kullanılır (Görsel 2.25).

Görsel 2.25: Dondurulmuş balık

Sofralık Yumurta (EAT)

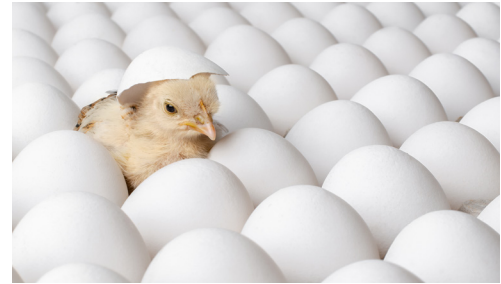
- Asla aşırı ısıya maruz bırakılmamalıdır. Bozulmaması için oda sıcaklığı ya da biraz daha soğuk bir hava gereklidir.
- Yumurta paketleri yumurta sayısına göre değişebilir. Bu yüzden kap boyutlarını ve kabın ısınma özelliklerini bu durumlar göze alarak seçmek gerekir (Görsel 2.26).

Görsel 2.26: Sofralık yumurta

Damızlık Yumurta (HEG)

- Güneş ışınlarından ve yüksek ısıdan korunmalıdır.
- Isı 10–15 °C'dir. 27 °C'yi geçmemelidir.
- Alıcısına tesliminde en fazla 48 saat beklemelidir (Görsel 2.27).

Görsel 2.27: Damızlık yumurta

Kesilmiş Çiçekler (PEF)

- Çiçeklerin taşıma amaçlı paketlenmesi için genellikle karton veya plastik kutular tercih edilmektedir.
- Kutuların üzerinde havalandırma delikleri bulunmalıdır.
- Çiçekler koruyucu bir malzeme (parşömen kağıdı veya naylon ambalaj) ile sarıldıktan sonra kutulara konulur.
- Paketler üst üste konulmaya dayanacak sağlamlıkta olmalıdır (Görsel 2.28).
- Gönderici taze teslimat için minimum taşıma süresini belirtmelidir.

Görsel 2.28: Çiçek taşımacılığı

Cenaze (HUM)

Öncelikli kargo sınıfına giren cenaze ambara alınmadan kabulü yapılır. Bu sebeple cenaze için ambar harici listesi düzenlenir. Cenaze evraklarının vaktinde hazırlanamaması veya vefat sebebinin evrakta belirtilmemesi durumunda hudut sağlıktan defin raporu alınmaz. Bu durumda cenaze hudut sağlık birimi tarafından adli tıpa sevk edilir (Görsel 2.29).

Görsel 2.29: Cenaze taşımacılığı

Değerli Kargo (Valuable Cargo)

- Kalın kanvas veya içini göstermeyen materyalden torbalar ya da sert plastik-alüminyum vb. metal mamul kutularda olmalıdır.
- Torba-kutular ağzı mühürlenebilir olmalıdır.
- Paket, içeriğin dökülmesine izin vermemelidir.
- Paket, görünür zorlama izi bırakmadan veya mührü koparmadan içeriğe ulaşamayacak şekilde kapatılmış olmalıdır.
- Karışık kargo içinde bulunmamalıdır.
- Ambara alındığında AWB kontrolü yapılmalıdır.
- Güvenli bir alanda muhafaza edilmelidir (Görsel 2.30).

Görsel 2.30: Değerli kargo taşımacılığı

Canlı Hayvan (AVI)

- Çıkıştan varışa tüm uçuşları için rezervasyonları yapılmış ve onaylanmış olmalıdır.
- Çıkış, varış ve varsa transfer ülkelerinin kuralları kontrol edilmiş ve yerine getirilmiş olmalıdır.
- Kargonun varışta tesliminin gecikmemesi için gerekli önlem alınmış olmalıdır.
- RULES kontrolü yapılmalıdır.
- Yürürlükte olan yayın ve uygulamalar dikkate alınmalıdır.
- IATA Live Animal Regulation kitabındaki şartlara uyulmuş olmalıdır.
 - Sorumluluklar
 - Konteyner talimatları
 - Dokümantasyon kuralları
- Taşıyıcı kurallarına uyulmuş olmalıdır.
- Karışık kargo içinde bulunmamalıdır.
- Hayvanlar, kendi özelliklerine uygun taşıma kafeslerinde taşınmalıdır (Görsel 2.31).

Görsel 2.31: Canlı hayvan taşımacılığı

Canlı hayvanların taşınması, yüklenmesi ve boşaltılması konusunda aşağıdaki organizasyonların kurallarına dikkat edilir.

- **CITES** : Convention on International Trades In Endangered Species of Wild Fauna and Flora
- **OIE** : Office International Des Epizooties
- **EU** : European Union

Yukarıda belirtilen kurumların anlamlarına kitabın başında “Tablo 3 Kuruluşlar, Kısaltmalar ve Anlamları” kısmında yer verilmiştir.

Canlı Bitki ve Bitki Türleri

Canlı bitki türlerinin ticari taşımacılığı CITES kuruluşunun kontrolü altındadır.

- Canlı bitki gönderilerinde yürürlükteki ulusal ve uluslararası sağlık ve taşımacılık kurallarına uyulmalıdır.
- Gönderici, bitkinin problemsiz olarak alıcısına teslim edilmesi için tüm ileri anlaşmaları yapmalı, uçuş rotası ve tahmini varış zamanını bildirmelidir.
- Gönderici, canlı bitkilerin taşınması esnasında hareketlerin (taşıma, yükleme, boşaltma vb.) ve kurumunun neden olacağı zararlar ile diğer riskleri en aza indirecek, yeterli havalandırmayı sağlayan paketler seçmelidir (Görsel 2.32).

Görsel 2.32: Canlı bitki taşımacılığı

Canlı Organ/Kan

- Kalkıştan hemen önce kabul edilir. Öncelikli kargodur. Acil durum olduğundan çok hızlı hareket etmek gerekir (Görsel 2.33).

Görsel 2.33: Kan/organ taşımacılığı

Islak Kargo (WET)

- Bu kargolar ancak su geçirmez ambalajla ve koku çıkmayacak şekilde lehimlenmiş olurlarsa taşınabilir (Görsel 2.34).

Görsel 2.34: Islak kargo taşımacılığı

Ağır Kargo (HEA)

Bulk kompartımanına yükleme söz konusu ise uçağın taban çeker limitlerini aşmamak için destek kullanılmalıdır. (Öğrenme biriminde kullanılan yabancı kelimelerin anlamları ve okunuşları Tablo 1’de detaylı olarak verilmiştir.)

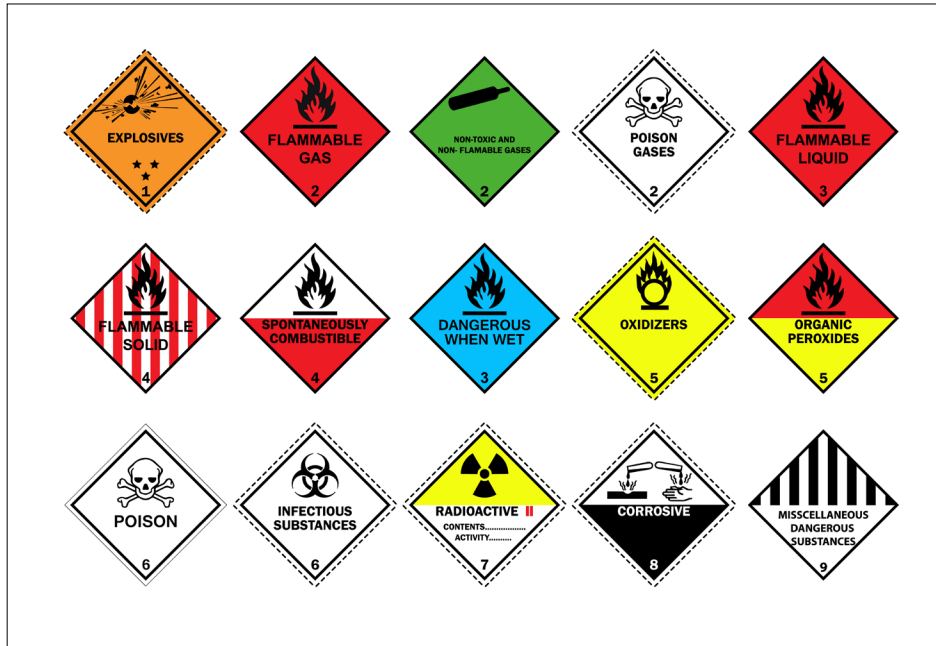
- Yere temas eden kısımlar aynı değilse (motor, pompa vs.) gerekli teçhizat (fork-lift) ile taşınacak şekilde tahta palet üzerine konulmalıdır.
- “HEA” etiketi ile etiketlenmeli ve dik yüklenmesi gerekiyorsa “Dik Duracak” etiketi dört kenarına da yapıştırılmalıdır.
- Belirli yerlerden tutularak kaldırılması gerekiyorsa bu yerler açıkça belirtilmelidir.
- Bağlandığında bağlama malzemelerinin kırılabilir bölümlere zarar vermemesine dikkat edilmelidir.
- Eğer birkaç parça açıkta gönderiliyorsa bunların birleştirilip deste hâline getirilmesi gerekir (araba parçaları, araba kapıları vb.) (Görsel 2.35).

Görsel 2.35 Ağır kargo taşımacılığı

Tehlikeli Maddeler

Tehlikeli Maddeler, IATA Dangerous Goods Regulations (DGR) kitabında tarif edilip listelendiği gibi kimyasal ve/veya fiziksel karakteristikleri nedeni ile yolcuya, ekibe, uçağa veya uçakta bulunan diğer kargolara ve çevreye zarar verebilecek nitelikteki maddelerdir. Dolayısıyla sadece DGR ve güncel yayınlar ile uyum hâlinde olduklarında taşımaya kabul edilmeli, gerekli şartlar sağlanamıyor ise hiç kabul edilmemelidirler. Görsel 2.36’da tehlikeli maddelerin simgeleri gösterilmiştir.

Görsel 2.36: Tehlikeli maddeler

2.3.9. İthalat Kargoda SITA Mesajları

Kitabın bu bölümünde ithalat kargo işlemlerini anlatan SITATEX mesajlarına detaylı olarak değinilmiştir.

2.3.9.1. FSU (Feight Status Update) Mesajları

Yük durumu güncellemesi (FSU) mesajları, belirli bir sevkiyatın (kargonun) durumu (değişikliği) ile ilgili tarafları bilgilendirmek ve aynı zamanda güncellemek için kullanılır. Kargoya uygulanan her bir işlem, işlemi yapan kişi tarafından sisteme ortak mesaj olarak kaydedilir. Böylece kargonun son durumu tüm taraflara açık olarak sistemde bulunur. AWB numarası ile sistem üzerinde arama yapıldığında kargonun son durumu gözükür. İthalat kargo ile ilgili mesajlar FSU mesajlarıdır.

2.3.9.2. FSU Mesajı Okuma Örneği

FSU/6

Standart Mesaj Açıklaması / Mesaj Numarası

081-22210005LAXIST/T20K123

WB Numarası / Kalkış Noktası / Varış Noktası / Toplam Parça Sayısı / Toplam Kilo

BKD/QF012/01MAY/LAXIST/T20K123/S2230/S0500-N

Statü Kodu / Taşıyıcı Kodu ve Uçuş Numarası / Planlanmış Kalkış Günü ve Ay /

Kalkış Havalimanı Kodu / Varış Havalimanı Kodu / Toplam Parça Sayısı / Toplam Ağırlık / Kalkış

Saati / Varış Zamanı

OSI/MORE DETAIL

Farklı Hizmet Gereksinimi (Varsa) / Daha Fazla Detay

2.3.9.3. FSU (Feight Status Update) Mesajları

BKD (Consignment Booked on A Specific Flight): Belirli bir uçuşta rezerve edilmiş olan gönderi.

Örnek FSU/6

081-22210005LAXIST/T20K123

BKD/QF012/01MAY/LAXIST/T20K123/S2230/S0500-N

OSI/MORE DETAIL

RCS (Consignment Received From Shipper or Agent): Gönderici veya acenteden alınan gönderi.

Örnek FSU/6

081-22210005LAXIST/T20K123

RCS/02MAY1900/LAX/T20K123/AGENT OR SHIPPER

OSI/MORE DETAIL

MAN (Consignment Manifested on A Specific Flight): Gönderi belirli bir uçuş manifestosuna eklenmiştir.

Örnek FSU/6

081-22210005LAXIST/T20K123

MAN/QF345/03MAY/LAXIST/T20K123/S1300/S0400S

OSI/MORE DETAIL

DEP (Consignment Departed on A Specific Flight): Gönderi belirli bir uçuşta indirilmiştir.

Örnek FSU/6

081-22210005LAXIST/T20K123

DEP/QF005/04MAY/LAXIST/T20K123A1930/E0530- N

OSI/MORE DETAIL

TFD (Consignment Transferred to Another Airline): Gönderi başka bir hava yoluna transfer edilmiştir.

Örnek FSU/6

081-22210005LAXIST/T20K123

TFD/SQ/05MAY1600/SIN/T20K123

OSI/MORE DETAIL

RCT (Consignment Received From Another Airline): Başka bir hava yolundan alınan gönderidir.

Örnek FSU/6

081-22210005LAXIST/T20K123

RCT/QF/06MAY1130/SIN/T20K123

OSI/MORE DETAIL

RCF (Consignment Received From a Given Flight): Belirli bir uçuştan alınan gönderidir.

Örnek FSU/6

081-22210005LAXIST/T20K123

RCF/QF678/07MAY0800/HKG/T20K123

OSI/MOREDETAIL

NFD (Consignment Arrived at Destination and The Consignee or Agent Has Been Informed): Gönderi varış noktasına gelmiş ve alıcı veya acente bilgilendirilmiştir.

Örnek FSU/6

081-22210005LAXIST/T20K123

NFD/08MAY1530/IST/T20K123AGENT NAME

OSI/MORE DETAIL

AWD (Consignment Arrival Documents Delivered to The Consignee or Agent): Varış belgeleri, alıcıya veya acenteye teslim edilmiştir.

Örnek FSU/6

081-22210005LAXIST/T20K123

AWD/09MAY0930/IST T20K123/AGENT

OSI/MORE DETAIL

TRM (Consignment to be Transferred to Another Airline): Başka bir hava yoluna transfer edilen gönderidir.

Örnek FSU/6

081-22210005LAXIST/T20K123

TRM/SQ/SIN/T20K123

OSI/MORE DETAIL

CCD (Consignment Cleared by Customs): Gönderi gümrük tarafından onaylanmıştır.

Örnek FSU/6

081-22210005LAXIST/T20K123

CCD/10MAY0845/IST/T20K123

DLV (Consignment Delivered to The Consignee or Agent): Alıcıya veya acenteye teslim edilen gönderidir.

Örnek FSU/6

081-22210005LAXIST/T20K123

DLV/11MAY1500/IST/T20K123/AGENT

OSI/MORE DETAIL

DIS (Consignment with a Discrepancy): Gönderide bir tutarsızlık-hata vardır.

Örnek FSU/6

081-22210005LAXIST/T20K123

DIS/QF090/12MAY0745/IST/SSPD/T20K123

OSI/MORE DETAIL

/MORE DETAIL

2.3.10. Standart Gönderilen İthalat Kargo Mesajları

Her standart ithalat kargo gönderisi ve transfer edilecek ithalat kargo gönderisi için çekilmek zorunda Kargo Durum Güncellemesi (FSU) mesajları vardır. Bunlar; RCF, NFD, TRM, DLV ve AWD SITA mesajlarıdır. Bu mesajların açıklamaları ve detaylı örnekleri konunun alt başlıklarında verilmiştir.

2.3.10.1. RCF (Consignment Received From a Flight) Teslim Alınan Kargo

Bir uçuşla gelen kargoların ilgili antrepo tarafından teslim alındığını AWB numarasıyla anlatan FSU mesajıdır. SITA programı sayesinde gönderilir.

RCF Mesajı Okuma Örneği

FSU/6

Standart Mesaj Açıklaması / MesajNumarası

081-22210005LAXIST/T20K123

AWB Numarası / Kalkış Noktası-Variş Noktası / Toplam Parça Sayısı / Toplam Kilo

RCF/QF678/07MAY0800/IST/T20K123

Statü Kodu / Taşıyıcı Kodu ve Uçuş Numarası / Kargonun Teslim Alınma Günü, Ayı ve Saati /

Variş Noktası / Toplam Parça Sayısı/ Toplam Kilo

OSI/MORE DETAIL

Farklı Hizmet Gereksinimi (Varsa) – Daha Fazla Detay

2.3.10.2. NFD (Consignment Arrived at Destination and The Consignee or Agent Has Been Informed)

Bir uçuşla gelen kargo, antrepoya alındıktan sonra alıcı ya da acente tarafından teslim alınmıştır. Bu durum da SITA aracılığıyla bilgi amaçlı gönderilen bir FSU mesajıdır.

NFD Mesajı Okuma Örneği**FSU/6**

Standart Mesaj Açıklaması / Mesaj Numarası

081-22210005LAXIST/T20K123

AWB Numarası / Kalkış Noktası / Varış Noktası/ Toplam Parça Sayısı / Toplam Kilo

NFD/08MAY1530/IST/T20K123/AGENT NAME

Statü Kodu / Teslimat Günü - Ayı / Teslimatın Yapıldığı Havalimanı Kodu / Toplam Parça Sayısı / Toplam Kilo / Teslimatın Yapıldığı Acente – Alıcı Adı

OSI/MORE DETAIL

Farklı Hizmet Gereksinimi (Varsa) – Daha Fazla Detay

2.3.10.3. TRM (Consignment to be Transferred to Another Airline)

Uçağın iniş yaptığı destinasyondan farklı bir destinasyona gitmesi gereken kargoların, varış destinasyonu için kalkış yapacak olan ya da bir ara destinasyona gidecek olan uçağa yüklenmesi işlemi **transfer kargo** olarak adlandırılır. Transfer işleminin tamamladığını belirten kargo durum mesajı, TRM mesajıdır.

TRM Mesajı Okuma Örneği**FSU/6**

Standart Mesaj Açıklaması / Mesaj Numarası

081-22210005LAXIST/T20K123

AWB Numarası / Kalkış Noktası / Varış Noktası / Toplam Parça Sayısı / Toplam Kilo

TRM/SQ/SIN/T20K123

Statü Kodu / Transfer Yapılan Hava yolu Şirketi İkili Kodu / Varış Noktası / Toplam Parça Sayısı / Toplam Kilo

OSI/MORE DETAIL

Farklı Hizmet Gereksinimi (Varsa) – Daha Fazla Detay

2.3.10.4. DLV (Consignment Delivered to The Consignee or Agent)

Bir gönderinin acenteye ya da alıcı kişiye teslim edildiğini gösteren SITA mesajıdır. Bu mesaj her gönderi için yazılmalıdır.

DLV Mesajı OkumaÖrneği

FSU/6

Standart Mesaj Açıklaması / Mesaj Numarası

081-22210005LAXIST/T20K123

AWB Numarası / Kalkış Noktası / Varış Noktası/ Toplam Parça Sayısı / Toplam Kilo

DLV/11MAY1500/IST/T20K123/AGENT

Statü Kodu / Teslim Tarihi-Saati / Teslimatın Gerçekleştiği Havalimanı / Toplam Parça Sayısı /Toplam Kilo/ Teslim Edilen Havalimanı / Teslim Edilen Acente- Kişi

OSI/MORE DETAIL

Farklı Hizmet Gereksinimi (Varsa) – Daha Fazla Detay

2.3.11. AWD (Consignment Arrival Documents Delivered to The Consignee or Agent)

Bir gönderiyle alakalı evrakların, gönderinin teslimiyle beraber acenteye ya da alıcı kişiye teslim edildiğini gösteren AWB numarası içeren SITA mesajıdır. Her gönderiyle ilgili bu mesajın yazılması zorunludur.

AWD Mesajı Okuma Örneği

FSU/6

Standart Mesaj Açıklaması / Mesaj Numarası

081-22210005LAXIST/T20K123

AWB Numarası / Kalkış Noktası / Varış Noktası / Toplam Parça Sayısı / Toplam Kilo

AWD/09MAY0930/IST/T20K123/AGENT

Statü Kodu / Teslim Tarihi-Saati / Teslimatın Gerçekleştiği Havalimanı / Toplam Parça Sayısı/ Toplam Kilo/ Teslim Edilen Havalimanı / Teslim Edilen Acente-Kişi

OSI/MORE DETAIL

Farklı Hizmet Gereksinimi (Varsa) – Daha Fazla Detay

UYGULAMA 4

Aşağıdaki FSU antrepo kabul mesajını açıklayınız. Cevaplarınızı arkadaşlarınızla paylaşarak karşılaştırınız.

FSU/6

<http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=21857>

012-99999999/DUSESB/T16K354

RCF/AI666/12MAR0900/ESB/T14K356

OSI/MORE DETAIL

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

UYGULAMA 5

Aşağıdaki FSU acente teslim mesajını açıklayınız. Cevaplarınızı arkadaşlarınızla paylaşarak karşılaştırınız.

FSU/6

<http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=21858>

123-45678910/NYCIST/T30K900

NFD/12NOV1155/IST/ T30K900/ALI KARGO ACENTASI

OSI/MORE DETAIL

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

UYGULAMA 6

Aşağıdaki FSU transfer kargo mesajını açıklayınız. Cevaplarınızı arkadaşlarınızla paylaşarak karşılaştırınız

FSU/6

<http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=21859>

123-45678910/DOABUD/T11K100

TRM/AI/DLM/ T11K100

OSI/MORE DETAIL

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

UYGULAMA 7

Aşağıdaki FSU kargo teslimat mesajını açıklayınız. Cevaplarınızı arkadaşlarınızla paylaşarak karşılaştırınız

FSU/6

<http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=21860>

756-45698754/DUBBCN/T14K500

DLV/21DEC0430/BCN/ T14K500/CHECTOR

OSI/MORE DETAIL

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

UYGULAMA 8

Aşağıdaki FSU AWB teslimat mesajını açıklayınız. Cevaplarınızı arkadaşlarınızla paylaşarak karşılaştırınız.

FSU/6

<http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=21861>

011-11111111/ROMESB/T12K1500

AWD/31OCT0820/BCN/ T12K1500/AS KARGO ACENTESI

OSI/MORE DETAIL

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

UYGULAMA 9

Aşağıdaki probleme göre sırasıyla FSU-RCF, NFD, TRM, DLV ve AWB mesajlarını ayrı ayrı hazırlayınız. Cevaplarınızı arkadaşlarınızla paylaşarak karşılaştırınız.

322-20322123 AWB numaralı 104 parça 1700 kilogram olan gönderi, hava yolu ile Frankfurt Havalimanı'ndan (FRA) Kahire (CAI) Havalimanı'na gönderilmiştir. Gönderi, 13 Aralık'ta saat 08.10'da yola çıkmıştır. Uçağın son rotası İstanbul Havalimanı (IST) olduğu için kargo, İstanbul'da Air Balkon'a (AB) ait uçağa aktarılmıştır. Bu uçak 15 Aralık tarihinde 11.55'te Kahire'ye hareket etmiştir. Gönderinin teslim edileceği acente firması El Mısır Cargo'dur. Gönderi, Kahire Havalimanı'ndaki antrepoya aynı gün 11.50'de teslim edilmiştir. Gönderi 17 Aralık tarihinde saat 09.00'da El Mısır Cargo tarafından teslim alınmıştır. Aynı firmanın görevlisi 09.15'te AWB'yi de teslim almıştır.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

<http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=21862>

[illegible]

2.4. İthalat Kargo Dosyalarının Arşivlenmesi

Önceleri fiziki olarak arşivleme işlemleri çok önemliyken günümüzde dosya arşivlemeye çok fazla ihtiyaç kalmamıştır. Gelişen teknoloji, internet ağlarındaki hızlanma ve depolama kapasitesindeki gelişim, elektronik ortamda arşivleme yapma aynı zamanda arşivlenen dosyalara da kolaylıkla erişim imkânının bulunması bu teknolojiye geçişi hızlandırmıştır (Görsel 2.37). Örnek olarak yeni dönemde E-AWB sistemi ortaya çıkmıştır. Bu sistem üzerinden hızlı bir şekilde AWB hazırlanabilmekte, çıktı alınabilmekte bu AWB'ye ihtiyaç duyan taraflar hızlı bir şekilde bu AWB'ye ulaşabilmekte ve e-mail olarak tüm taraflara kolayca gönderilebilmektedir.

Görsel 2.37: Elektronik arşivleme

Bu gelişmelerin yanı sıra hala bazı dosyalar fiziki olarak arşivlenmektedir (Görsel 2.38). Dosya arşivleme işlemleri hava kargo taşımacılığının tüm taraflarınca farklı şekilde yapılmaktadır. Taşıyıcı firma, yer hizmetleri firması, freight forwarder firması, ithalatçı firma, antrepo, depo firması ve gümrük müşaviri taşıma işleminden sonra kendilerinde bulunması gereken dosyaları ayrı ayrı arşivlemektedir. Bunun yanında bazı gönderiler için başka aracı firmalara gerek duyulabilmekte ve yine özel dökümanlar da bulunup arşivlenebilmektedir. Tüm taraflarca arşivlenen dosyalar, aynı dosyanın farklı nüshaları-kopyaları olabilmektedir.

Görsel 2.38: Arşivleme

2.4.1. Hava Yolu Firmasınca Arşivlenen Belgeler

- Hava Yolu Beyan Formu
- Ordino
- Rezerve Tutanağı
- İthalat Ambar Onayı
- Geliş Kargo Manifestosu
- Konşimento Nüshası
- NOTOC

2.4.2. Yer Hizmetleri Firmasınca Arşivlenen Belgeler

- Ordino'nun aslı
- Gümrük Beyan Formu
- Hava Yolu Beyan Formu
- Gümrük Kapısı Çıkış Fişi
- Konşimento Nüshası
- Kargoyu teslim alan kişinin vekâletname kopyası
- Varış Bildirimi
- Özet Beyan Formu
- Sundurma Giriş Listesi (Ambar Listesi)
- NOTOC

2.4.3. İthalatçı Firma Tarafından Arşivlenen Belgeler

- Fatura (invoice)
- Çeki Listesi (Packing List)
- Menşe Şahadetnamesi (Certificate of Origin, EUR1)
- Banka ödeme swift mesajı örneği (ödeme yapıldığına dair)
- Ordino
- Ürün muhteviyatına göre gerekli sertifikalar (CE Certificate, TSE Belgesi vs.)
- Konşimento (AWB) nüshaları dosyalanır, 1 yıl arşivde saklanır ve 2. yılda genel arşive gönderilir.
- Navlun faturası

- Gümrük Beyan Formu (İthalat Beyannamesi)

2.4.4. Freight Forwarder Tarafından Arşivlenen Belgeler

- Konşimento (AWB)
- Ordino kopyası
- Ordino Ödeme Faturası
- Navlun Faturası
- Mal beraberli evrakları varsa (Invoice, Packing List, Menşei vs.)

2.4.5. Antrepo Tarafından Yapılan Arşivleme

- Sundurma Giriş Listesi (Ambar Listesi)
- Ordino kopyası

2.4.6. Depo Tarafından Arşivlenen Belgeler

- İrsaliye

2.4.7. İç Taşıyıcı Tarafından Arşivlenen Belgeler

- Sevk İrsaliyesi
- Duruma Göre Çeki Listesi (Packing List)
- Tehlikeli madde ise duruma göre teslim tutanağı

2.4.8. Gümrük Müşaviri Tarafından Arşivlenen Belgeler

- Gümrük Beyan Formu
- Gümrük Özet Beyanı
- AWB
- Kapı Çıkış Fişi Kopyası
- Ordino

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

A) Aşağıdaki boş bırakılan parantezlere cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. (...) Yükü taşımak için sözleşme imzalamış firmaya freight forwarder denir.
2. (...) FSU mesajları kargonun nereden geldiğini belirtir.
3. (...) Bir kuruluşun yaptığı işi o kuruluş dışında ve onun adına kazanç karşılığı yürüten daha küçük kuruluş acentedir.
4. (...) Üzerinde yükleyici, alıcı, ihbar merci bilgileri başta olmak üzere söz konusu ticari işlemle ilgili her türlü bilginin yer aldığı kıymetli evrak konşimentodur.
5. (...) Dolly, palet ve konteynerin uçaklara yüklenmesi ve indirilmesinde kullanılan yükselip alçalma ve yüklere hareket verebilme özellikleri ile donatılmış araçtır.

B) Aşağıdaki boşlukları uygun ifadelerle doldurunuz.

6., yığma, istif şeklinde yapılan yükleme işlemidir.
7. Uluslararası depolara denir.
8. IATA'nın açılımı..... şeklindedir.
9. SHGM'nin açılımı..... şeklindedir.
10. Konşimentoya karşılık eşyanın çekilebilmesi için düzenlenen talimata denir.

C) Aşağıdaki soruların doğru cevaplarını işaretleyiniz.

<p>11. “Ülkede üretilmeyen ya da üretilse dahi üretim miktarı veya ürün özellikleri daha farklı ürünlere ülke vatandaşlarının ihtiyaç duyması sebebiyle yurt dışından ürün satın alınmasına denir.” tanımına uygun seçenek aşağıdakilerden hangisidir?</p> <p>A) İhracat
B) İthalat
C) Mal alımı
D) Ordino
E) Satın alma</p> | <p>12. Taşınacak eşya veya yük anlamına gelen sözcük aşağıdakilerden hangisidir?</p> <p>A) Havacılık
B) Hizmet
C) Kargo
D) Taşımacılık
E) Ürün</p> <p>13. Aşağıdakilerden hangisi hava kargo taşımacılığında kural koyucu ve düzenleyici otoritelerden biri <u>değildir</u>?</p> <p>A) AWB
B) FIATA
C) ICAO
D) IATA
E) TIACA</p> |
|--|--|

14. Aşağıdakilerden hangisi "özel kargo" çeşitlerinden biri değildir?

- A) Canlı hayvanlar
- B) Cenazeler
- C) Endemik bitkiler
- D) Mobilyalar
- E) Tehlikeli maddeler

15. Aşağıdakilerden seçeneklerden hangisinde canlı hayvan taşımacılığı yapılması konusunda yayınladığı talimatlara uyulması gereken kurumlar doğru verilmiştir?

- A) CITES, OIE ve BM
- B) CITES, OIE ve AB
- C) CITES, IATA ve FIATA
- D) OIE, IATA ve ICAO
- E) IATA, ICAO ve TIACA

16. "Söz verilen işin gerçekleştirilmesi." cümlesi hangi belgede geçmektedir?

- A) AWB
- B) Gümrük Özet Beyanı
- C) Gümrük Özet Beyan Formu
- D) Manifesto
- E) NOTOC

17. Havacılıkta tüm birimlerin bilgilenmesi için özel kodlar kullanılarak gönderilen mesajların oluşturulduğu sistemin adı aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) APPTEX
- B) MESSENGERTEX
- C) SITATEX
- D) SITAAPPTEX
- E) WHATSTEX

18. Hava kargo manifestosu hangi SITATEX mesajı ile karşı istasyona iletilir?

- A) DLV
- B) FFM
- C) FSU
- D) MFF
- E) NFD

19. Aşağıdakilerden hangisi gelen uçağın beraberinde gelen evraklardan biri değildir?

- A) AWB'nin 2.Nüshası
- B) AWB'nin 3.Nüshası
- C) Geliş Kargo Manifestosu
- D) Manifesto
- E) NOTOC

20. Aşağıdakilerden hangisi Geliş Kargo Manifestosu'nun içeriğindeki bilgilerden biri değildir?

- A) AWB numarası
- B) Alıcı vergi numarası
- C) Kargo ağırlığı
- D) Kargo parça sayısı
- E) Kargonun türü

21. Aşağıdakilerden hangisi House Air Waybill'in özelliklerinden biri değildir?

- A) Ara Hava Yolu Konşimentosu anlamına gelir.
- B) Bu belgede taşıyıcının ilgili kargonun taşınmasıyla alakalı herhangi bir sorumluluğu yoktur.
- C) Bu bir taşıma belgesi ya da sözleşme değildir.
- D) Kargonun teslim edildiğini gösteren bir tür tutanak niteliğindedir.
- E) Master Air Waybill'in aynısıdır.

22. Aşağıdaki seçeneklerden hangisi cenazenin kısa kodudur?

- A) EAT
- B) HEG
- C) HUM
- D) PEP
- E) PES

23. Aşağıdakilerden hangisi gelen uçağı boşaltma işlemlerinden biridir?

- A) Kargo memuru, gelen uçaktan uçak zarfını uçaktan teslim alır.
- B) Kargo memuru, konşimento üzerinden ULD numaraları ile dökme kargoları bir bir inceler.
- C) Kargoları aprondan geçici süreyle bekleyecekleri alan olan araçlara gönderilir.
- D) Kullanılacak olan indirme araçlarının ve ramp personellerinin hazır olması sağlanır.
- E) Uçaktan indirmeden önce mutlaka kargoların üzerlerindeki etiketler kontrol edilir.

24. “Taşıt aracı ve gümrüğe sunulan eşya ile ilgili genel bilgilerin yer aldığı ve taşıyıcı veya temsilcisi tarafından yapılan sade bir beyandır.” tanımına uygun seçenek aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) BİLGE
- B) Elektronik Beyanname
- C) Hava Yolu Beyan Formu
- D) Gümrük Formu
- E) Gümrük Özet Beyan Formu

25. Aşağıdakilerden hangisi “Hasar Tespit Tutanağı” düzenlenmesini gerektirmez?

- A) Kargo kabının bozulması
- B) Kargoda yanık bulunması
- C) Kargoda yırtık bulunması
- D) Kargonun paketinin düzenli olması
- E) Kargonun paketinde patlak olması

26. Aşağıdakilerden hangisi değerli kargo kabülünde dikkat edilmesi gereken işlemler arasında değildir?

- A) Ambara alındığında AWB kontrolü yapılmalıdır.
- B) Güvenli bir alanda muhafaza edilmelidir.
- C) Karışık kargo içinde bulunmalıdır.
- D) Paket, içeriğin dökülmesine imkân vermemelidir.
- E) Paket görünür zorlama izi bırakmadan veya mührü koparmadan içeriğe ulaşılacak şekilde kapatılmış olmalıdır.

27. Aşağıdakilerden hangisi canlı hayvan kabülünde dikkat edilmesi gereken işlemler arasında değildir?

- A) Çıkıştan varışa kadar tüm uçuşları için rezervasyonların yapılmış ve onaylanmış olması gerekir.
- B) Çıkış, varış ve varsa transfer ülkelerinin kuralları kontrol edilmiş ve yerine getirilmiş olmalıdır.
- C) FIATA Live Animal Regulation kitabındaki şartlara uyulmuş olmalıdır.
- D) Varışta malın tesliminin gecikmemesi için gerekli önlemler alınmış olmalıdır.
- E) RULES kontrolü yapılmalıdır.

28. Aşağıdakilerden hangisi FSU mesajlarından teslim alınan kargo mesajının kısaltmasıdır?

- A) AWD
- B) DLV
- C) NFD
- D) RCF
- E) TRM

29. Aşağıdakilerden hangisi FSU mesajlarından hangi acente ya da alıcıya teslim edileceğini belirten kargo mesajının kısaltmasıdır?

- A) AWD
- B) DLV
- C) NFD
- D) RCF
- E) TRM

30. Aşağıdakilerden hangisi FSU mesajlarından transfer edilen kargo mesajının kısaltmasıdır?

- A) AWD
- B) DLV
- C) NFD
- D) RCF
- E) TRM

31. Aşağıdakilerden hangisi FSU mesajlarından acente ya da alıcıya teslim edilen kargo mesajının kısaltmasıdır?

- A) AWD
- B) DLV
- C) NFD
- D) RCF
- E) TRM

32. Aşağıdakilerden hangisi FSU mesajlarından gönderi evraklarının acente ya da alıcıya teslim edildiği kargo mesajının kısaltmasıdır?

- A) AWD
- B) DLV
- C) NFD
- D) RCF
- E) TRM

33. Aşağıdakilerden hangisi gümrük müşaviri tarafından arşivlenen belgeler arasında değildir?

- A) Gümrük Beyan Formu
- B) Gümrük Özet Beyanı
- C) Kapı Çıkış Fişi Kopyası
- D) Sundurma Giriş Listesi
- E) Ordino

34. Aşağıdakilerden hangisi yer hizmetleri firması tarafından arşivlenen belgeler arasında değildir?

- A) Gümrük Kapısı Çıkış Fişi
- B) NOTOC
- C) Kargoyu teslim alan kişinin vekâletname kopyası
- D) Konşimento nüshası
- E) Varış Bildirimi

35. Aşağıdakilerden hangisi taşıyıcı firma tarafından arşivlenen belgeler arasında değildir?

- A) İthalat ambar onayı
- B) Geliş Kargo Manifestosu
- C) Kargoyu teslim alan kişinin vekâletname kopyası
- D) Konşimento nüshası
- E) Ordino

KAYNAKÇA

Öğrenme Birimi 1

- [https://www.skybrary.aero/index.php/Unit_Load_Devices_\(ULD\)](https://www.skybrary.aero/index.php/Unit_Load_Devices_(ULD)) Erişim tarihi: 25/11/2020
- <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/knowledge/other/air-waybill-awb/> Erişimtarihi: 28/11/2020
- <https://www.oaib.org.tr/tr/bilgi-merkezi-ihracat-belgeleri-gumruk-beyannamesi-gumruk-beyannamesi.html> Erişim tarihi: 13/12/2020
- IFALPA (2018). <https://www.ifalpa.org/media/3118/18pos16-notocs.pdf> Erişim tarihi: 28/12/2020
- KÜÇÜK, Ö., & COŞKUNER, S (2014). TEHLİKELİ MADDELERİN HAVA YOLU İLE TAŞINMASI VE TÜRKİYE UYGULAMALARI.
- Popescu, A., Keskinocak, P., & al Mutawaly, I (2010). The Air Cargo Industry. Eno Transportation Foundation.
- Cook, T., Alston, R., & Raia, K. (2012). Mastering Import and export management. Amacom.
- Wensveen, J. (2016). Air transportation: A management perspective. Routledge.
- International Air Transport Association. (2010). IATA dangerous goods regulations. International Air Transport Association.
- Kierzkowski, A. (2012). Wybrane aspekty lotniczego transportu zwierząt w świetle przepisów IATA Live Animals Regulations. Zeszyty Naukowe. Transport/Politechnika Śląska, 31-37.
- Regulations, I. P. C. URL: <https://www.iata.org/publications/store/Pages/perishable-cargo-regulations.aspx>. Erişim tarihi: 30/11/2020
- Seçkin, N. (2017). Uluslararası ticarete kullanılan belgelerin elektronik ortama taşınma süreci (Master's thesis, İstanbul Ticaret Üniversitesi).
- <https://www.ica.org/en/what-archive> Erişim tarihi: 18/12/2020.
- Balık, M. F. (2015). Hava kargo taşımacılığı ve Türkiye'de ki gelişimini etkileyen faktörler (Master's thesis, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- https://www.skybrary.aero/index.php/Loading_of_Aircraft_with_Cargo Erişim tarihi: 25/12/2020
- <https://www.nvlogistics.com/wp-content/uploads/2015/02/e-freight-case-study-nv-logistics-1.pdf> Erişim tarihi: 26/12/2020
- https://www.skybrary.aero/index.php/Transporting_Live_Animals_By_Air Erişim tarihi: 15/12/2020
- Air Waybill Örneği : <https://awbeditor.com> Erişim tarihi: 12/12/2020
- Gümrük Beyannamesi Örneği : <http://www.exportact.com/ihracatta-gumruk-beyannamesi/> Erişim tarihi: 15/12/2020
- Hava yolu Kargo Manifestosu: <https://log.logcluster.org/download/attachments/9406392/LOG-4-3-AIR%20OPERATIONS-Cargo%20Manifest.doc?api=v2> Erişim tarihi: 28/11/2020
- Notoc örneği: https://goldairtraining.wordpress.com/8-subat-2006-ups-dc-8-70-1307-sefer-sayili-kazasinin-incelemesi/dgtp1-en-12_123noc/ Erişim tarihi: 03/01/2021
- Checklist örneği : <https://www.scribd.com/document/329221064/Iata-Live-Animals-Acceptance-Check-List> Erişim tarihi: 02/01/2021
- Özet beyan örneği : <https://oaib.org.tr/tr/bilgi-merkezi-ihracat-belgeleri-gumruk-mudurluklerince-islenen-evraklareksik-gumruk-ozet-beyan-formu.html> Erişim tarihi: 02/01/2021

- ERDAL M., ÇANCI M. (2013) Uluslararası taşımacılık yönetimi “özel kargoların tanımı”

Öğrenme Birimi 2

- Türk Hava Yolları Eğitim Dokümanı. (2009). “Yük Kontrol ve Denge”.
- ÇELİK A. (2015). “Hava Kargo Taşımacılığı ve Türkiye”. Konya: KTO Raporları.
- HASDEMİR E. (2012). “Türkiye’de Hava Kargo Taşımacılığının Gelişimi”. Ankara: Yüksek Lisans Tezi.
- BATUR S. (2008) “Hava Yolcu ve Kargo Taşımacılığı; Dünyada ve Türkiye’de Uygulamalar” İzmir: Yüksek Lisans Tezi.
- Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü, (2015) Kargo Hizmetleri. Ankara.
- Havacılık Eğitim Merkezi, “Tehlikeli Maddeler Bilinci Ders Notları”.
- Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü, (2008) “Tehlikeli Maddelerin Havayolu ile Emniyetli Taşınması”. Ankara.
- GÜN D. (2007). “Hava Kargo Pazarının Lojistik Açısından Değerlendirilmesi ve Türkiye İçin Durum Analizi”. Eskişehir. Doktora Tezi.
- KOLAŞINLILAR A. “İthalat ve İhracat Süreçleri, Dahilde İşleme Rejiminin Avantajları ve İhracatçıya Yapılan Geri Ödemeler”. İzmir: Yüksek Lisans Tezi.
- ELİUZ N. (2019). “Gümrük Birliği Sürecinde İthalat Mevzuatı ve İthal Ürün Kompozisyonundaki Değişim”. Ankara: Yüksek Lisans Tezi.
- Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Yayınları, “Ramp Hizmetleri”, 2015. Ankara.
- KAZDAL K.İ., "https://www.neoldu.com/kazim-ismail-kazdal-36bp-p1.htm", Erişim Zamanı: 19.11.2020, 01:45.
- https://www.disticaret.biz.tr/2015/06/air-waybill-nedir-nasil-hazirlanir.html?m=1, Erişim Zamanı: 25.11.2020, 13.00.
- http://ccnhub.com.au/fsu/ , Erişim Zamanı: 19.11.2020, 01.45.
- http://www.ucak-kargo.com/iata-hava-kargo-acentesi.html, Erişim Zamanı: 12.12.2020, 17.50.
- https://www.blngumruk.com/ithalat-nedir/ , Erişim Zamanı: 17.12.2020, 19.45.
- https://mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=4458&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5/ Erişim Zamanı: 17.12.2020, 17.50.
- https://seyruseferim.com/notoc-nedir/ Erişim Zamanı: 03.01.2021 01.00
- IATA Tact Rulss
- IATA Live Animals Regulation
- IATA Perishable Cargo Regulation
- IATA Dangerous Goods Regulation

Görsel Kaynakça

Öğrenme Birimi 1

- Görsel 1.2: Uçağa Kargo Yükleme Shutterstock ID:651052612
- Görsel 1.3: Paletleme İşlemi Shutterstock ID:1836506026
- Görsel 1.4: Unit Load Device Shutterstock ID:1208697166

- Görsel 1.5: Konteynerde ULD'lerin kodlanması Shutterstock ID:SHGM Harekat Hizmetleri Kitabı
- Görsel 1.6: Paletlerde ULD'lerin kodlanması Shutterstock ID:SHGM Harekat Hizmetleri Kitabı
- Görsel 1.7: Konteyner yükleme Shutterstock ID:211153987
- Görsel 1.8: Palet Yükleme Shutterstock ID:737651131
- Görsel 1.9: Elleçleme (Handling) Shutterstock ID:539165530
- Görsel 1.10: Air Waybill Kopyası Shutterstock ID:<https://www.disticaret.biz.tr/2015/06/air-waybill-nedir-nasil-hazirlanir.html?m=1>
- Görsel 1.11: Hava yolu kargo manifestosu Shutterstock ID:<https://www.formsbirds.com/free-cbp-form-7509-air-cargo-manifest-2>
- Görsel 1.12: NOTOC Shutterstock ID:SHGM Harekat Hizmetleri Kitabı
- Görsel 1.13: Check List Shutterstock ID:SHGM Harekat Hizmetleri Kitabı
- Görsel 1.14: Yanlış Yüklenmiş Uçak Shutterstock ID:1118864945
- Görsel 1.15: Özel kargo etiket örnekleri Shutterstock ID:SHGM Harekat Hizmetleri Kitabı
- Görsel 1.16: Canlı hayvan taşımacılığı Shutterstock ID:638249353
- Görsel 1.17: Ağır kargo taşımacılığı Shutterstock ID:685027144
- Görsel 1.18: Tehlikeli madde etiketi Shutterstock ID:1558530773
- Görsel 1.19: Patlayıcı sınıfı levhası Shutterstock ID:1047705034
- Görsel 1.20: Sırası ile Yanıcı, Yanıcı olmayan ve Zehirli gazlar sınıfı için levhalar Shutterstock ID:1047705034
- Görsel 1.21: Yanıcı sıvılar sınıfı levhası Shutterstock ID:1047705034
- Görsel 1.22: Sırası ile Yanıcı katılar, Kendiliğinden yanıcı maddeler ve Islandığında tehlikeli olan maddeler levhaları Shutterstock ID:1047705034
- Görsel 1.23: Oksitleyici maddeler ve Organik peroksitler levhaları Shutterstock ID:1047705034
- Görsel 1.24: Zehirli ve Bulaşıcı maddeler levhaları Shutterstock ID:1047705034
- Görsel 1.25: Radyoaktif maddeler levhası Shutterstock ID:1047705034
- Görsel 1.26: Aşındırıcı madde levhası Shutterstock ID:1047705034
- Görsel 1.27: Diğer tehlikeli maddeler ve mallar levhası Shutterstock ID:1047705034

Öğrenme Birimi 2

- Kapak Fotoğrafi Shutter Stock ID: 230830024
- Görsel 2.1: İthalat Kavramı 123RF ID: 120534565
- Görsel 2.2: Hava Kargo Sektörü ve İthalat Shutter Stock ID: 559409251
- Görsel 2.3: Hava Kargo Operasyonu ile Taşınan Bir Kargo Örneği Shutter Stock ID: 1550359448
- Görsel 2.4: Hava Kargo Taşımacılığında Ödeme Shutter Stock ID: 767319676
- Görsel 2.5: SITATEX Mesaj Sisteminin Çalışma Prensibi, Komisyon Çizimi
- Görsel 2.6: Geliş Kargo Manifestosu Örneği <https://manualzz.com/doc/9280264/cbp-form-7509---air-cargo-manifest>
- Görsel 2.7: Air Waybill Örneği <https://www.iata.org/contentassets/b559d10aeb734d5196332b4953d-cf312/e-awb-sop-del.pdf>
- Görsel 2.8: NOTOC Örneği <https://seyruseferim.com/notoc-nedir/>
- Görsel 2.9: Hava Kargo Transfer Manifestosu
- Görsel 2.10: Aktarma Beyannamesi

- Görsel 2.11: Uçak Yük Kompartımanları Shutter Stock ID: 745643140
- Görsel 2.12: Uçak Kargo Kompartımanı İç Dizaynı Shutter Stock ID: 63586645
- Görsel 2.13: Uçak Konteyner Türleri Shutter Stock ID: 1392336359
- Görsel 2.14: High Loader Shutter Stock ID: 1180199029
- Görsel 2.15: Türkiye Gümrük Dairesi Bayrağı, Komisyon çizimi
- Görsel 2.16: Gümrük Özet Beyan Formu https://www.gumruk.com.tr/files/gumruk_yonetmeligi_ek_no10_ozet_beyan_formuve_kullanma_talimati.htm Erişim Zamanı 12.10.2020 21.30
- Görsel 2.17: Havayolu Beyan Formu https://www.gumruk.com.tr/files/gumruk_yonetmeligi_ek_no10_ozet_beyan_formuve_kullanma_talimati.htm Erişim Zamanı 12.10.2020 21.30
- Görsel 2.18: Bilge Sisteminde İthalat İş Akış Şeması Komisyon Çizimi
- Görsel 2.19: Özel Yüklerde Ayrım Tablosu. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü, (2015)"Kargo Hizmetleri" Ankara.
- Görsel 2.20: Euro Palet Shutter Stock ID: 430622338
- Görsel 2.21: Sundurma Giriş Listesi Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü, (2015)"Kargo Hizmetleri" Ankara.
- Görsel 2.22: Yiyecek Malzemeleri Shutter Stock ID: 1414943891
- Görsel 2.23: Sebze-Meyve Shutter Stock ID: 1665127633
- Görsel 2.24: Taze Balık Shutter Stock ID: 372074326
- Görsel 2.25: Dondurulmuş Balık Shutter Stock ID: 409619095
- Görsel 2.26: Sofralık Yumurta Shutter Stock ID: 1725436465
- Görsel 2.27: Damızlık Yumurta Shutter Stock ID: 1516115465
- Görsel 2.28: Çiçek Taşımacılığı Shutter Stock ID: 652824262
- Görsel 2.29: Cenaze Taşımacılığı Pixabay (Komisyon tarafından düzenlenmiştir.)
- Görsel 2.30: Değerli Kargo Taşımacılığı Shutter Stock ID: 157127897
- Görsel 2.31: Canlı Hayvan Taşımacılığı Shutter Stock ID: 760460401
- Görsel 2.32: Canlı Bitki Taşımacılığı Shutter Stock ID: 1330344509
- Görsel 2.33: Kan/Organ Taşımacılığı Shutter Stock ID: 503062222
- Görsel 2.34: Islak Kargo Taşımacılığı Shutter Stock ID: 1332403013
- Görsel 2.35: Ağır Kargo Taşımacılığı Shutter Stock ID: 168360806
- Görsel 2.36: Tehlikeli Maddeler Shutter Stock ID: 1047705034
- Görsel 2.37: Arşivleme Shutter Stock ID: 789157507
- Görsel 2.38: Elektronik Arşivleme Shutter Stock ID: 1296644836

CEVAP ANAHTARI

HAZIRLIK	
Etkinlik 1	
Etkinlik 2	ğ, b, a, h, c, d, ç, l, e, f, g
ÖĞRENME BİRİMİ 1	
Doğru-Yanlış	1.Y 2.D 3.Y 4.D 5.D
Boşluk Doldurma	6. Gümrük Beyannamesi 7. Yeşil 8. Tehlikeli maddeler 9. Kendiliğinde yanıcı maddeler 10. Perishable (bozulabilir)-Keep Temperature (sıcaklığı koru)
Test	11.D 12.A 13.E 14.A 15.C 16.E 17.D 18.B 19.E 20.B 21.D 22.D 23.A 24.A 25.D 26.D 27.E 28.C 29.B 30.B
ÖĞRENME BİRİMİ 2	
Uygulama 2	6, 5, 8, 7, 2, 1, 4, 3
Doğru-Yanlış	1.Y 2.Y 3.D 4.D 5.Y
Boşluk Doldurma	1. Bulk yükleme 2. Antrepo 3. International Civil Aviation Organization 4. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü 5. Ordino
Test	11.B 12.C 13.A 14.D 15.A 16.A 17.C 18.B 19.B 20.B 21.E 22.C 23.D 24.E 25.D 26.C 27.C 28.D 29.C 30.E 31.B 32.A 33.C 34.B 35.C

EK

Air Waybill (Hava Yolu Konşimentosu)

Shipper's Name and Address		Shipper's Account Number		Not Negotiable	
				Air Waybill	
				Issued by	
Consignee's Name and Address		Consignee's Account Number		Copies 1, 2 and 3 of this Air Waybill are originals and have the same validity.	
				It is agreed that the goods described herein are accepted in apparent good order and condition (except as noted) for carriage SUBJECT TO THE CONDITIONS OF CONTRACT ON THE REVERSE HEREOF. ALL GOODS MAY BE CARRIED BY ANY OTHER MEANS INCLUDING ROAD OR ANY OTHER CARRIER UNLESS SPECIFIC CONTRARY INSTRUCTIONS ARE GIVEN HEREON BY THE SHIPPER, AND SHIPPER AGREES THAT THE SHIPMENT MAY BE CARRIED VIA INTERMEDIATE STOPPING PLACES WHICH THE CARRIER DEEMS APPROPRIATE. THE SHIPPER'S ATTENTION IS DRAWN TO THE NOTICE CONCERNING CARRIER'S LIMITATION OF LIABILITY. Shipper may increase such limitation of liability by declaring a higher value for carriage and paying a supplemental charge if required.	
Issuing Carrier's Agent Name and City				Accounting Information	
Agent's IATA Code		Account No.			
Airport of Departure (Addr. of First Carrier) and Requested Routing				Reference Number	
				Optional Shipping Information	
To	By First Carrier	Routing and Destination	to	by	to
Airport of Destination		Requested Flight/Date		Amount of Insurance	
				INSURANCE – If carrier offers insurance, and such insurance is requested in accordance with the conditions thereof, indicate amount to be insured in figures in box marked "Amount of Insurance".	
Handling Information					
HOLD FOR PICKUP					SCI
No. of Pieces RCP	Gross Weight	kg lb	Rate Class Commodity Item No.	Chargeable Weight	Nature and Quantity of Goods (incl. Dimensions or Volume)
Prepaid		Weight Charge		Collect	
Valuation Charge					
Tax					
Total Other Charges Due Agent					
Total Other Charges Due Carrier					
Total Prepaid		Total Collect			
Currency Conversion Rates		CC Charges in Dest. Currency			
For Carrier's Use only at Destination		Charges at Destination		Total Collect Charges	
				Signature of Shipper or his Agent	
				Signature of Issuing Carrier or its Agent	
				Executed on (date) at (place)	